The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

United States Editorial Office: Editor: K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Phones — DI 2-2324, BR 8-8681.

SATURDAY, MAY 26, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 41. SESTDIEN, 1962. GADA 26. MAIJĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijā — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

Čikagas redakcijas vaditājs red. K. KEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Lietiškības un vienprātības zīmē

ALA'S 11. KONGRESS IZVĒRTĀS PAR VIENU NO PLAŠĀKĀM UN LIETISĶIGĀKĀM LATVIEŠU SANĀKSMĒM TRIMDĀ. TANI PIEDALĪJĀS PĀRI PAR 90 DELEGĀTU, PĀRSTĀVOT 170 ORGANIZĀCIJAS NO KRASTA LĪDZ KRASTAM. PIENEMTI TĀLĒJOŠI LĒMUMI BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU DARBA SASKAŅOŠANAI UN AKTIVIZĒŠANAI.

Sav. Valstu un Kanadas latviešu sadarbībai ALA's priekšsēdis prof. Dr. P. Lejiņš un LNAK priekšsēdis J. Niedra lietišķās pārrunās radīja vadlīnijas Amerikas kontinenta latviešu tālākai draudzīgai kopīgo mērķu realizēšanai.

ALA's 11. kongress sanāca Milvokos un ar kuplo delegātu skaitu izvērtās par iespaidīgu brīvās pasaules latviešu vienotības demonstrāciju. To 18. maijā atklāja prof. P. Lejiņš, sirsnīgi sveicot dalībniekus no dažādām ASV vietām. Svētbridim, ko vadīja māc. E. Putniņš, sekoja ASV un Latvijas himnas. Milvoku latviešu kolonijas un rīcības komitejas vārdā kongresu sveica un labāko sekmju vēlējumus nodēva A. Bolšteins. Sekoja Latvijas sūtniecības ASV padomnieka Dr. A. Dinberga, Kanadas latviešu pārstāvja LNAK valdes pr-ža J. Niedras, Milvoku pilsētas pārstāvja, latviešu ievērojamā politiskā darbinieka Dr. Grigaiša, DV, KLB, baznīcu, organizāciju u. c. apsveikumi. Ar rakstiem bija sveikuši Viskonsīnas gubernātors, vairāki ASV kongresa locekļi, latviešu draugi amerikāņi, sūtnis K. Zariņš, sūtnis R. Liepiņš, Igaunijas un Lietuvas diplomātiskie pārstāvji, poļu un ukraiņu nacionālās organizācijas, bīskaps J. Rancāns, ev.-lut. baznīcas virsvaldes pr-ks P. Eglītis un daudzi citi.

Sākot kongresa darba gaitu, kā pirmo ZALKF valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš paziņoja kultūras fonda piešķirumus un atzinības par veikumiem kultūras laukā notecējušā gadā, par ko jau LA ziņots. Klātesošie paziņojumu uzņēma ar nedalītu piekrišanu, suminot apbalvotos ar ilgiem aplausiem.

Kongresa vadībā ievēlēja: par priekšsēdi prof. P. Lejiņu, pr-ža vietniekiem — A. Bolšteinu, P. Dardzānu un V. Vitiņu, sekretāriem — J. Upesleju un K. Bierni. Nominēšanas komitejā, kas ALA's kongresos ir ļoti svarīga, ievēlēja: A. Bolšteinu, V. Cerbuli, L. Bērziņu, E. Broži un V. Vitiņu.

Par ALA's darbu notecējušā gadā plašu ziņojumu sniedza prof. P. Lejiņš. Organizācijas biedru skaits ievērojami pieaudzis un līdzekļu apgrozījums pagājušā gadā sasniedzis $ 77.631,-. Tas liecina, ka ALA's darbam katrs ASV latvietis, bērnus ieskaitot, ir devis vairāk kā pusotra dolara gadā. Iepriekšējā kongresa lēmumi izpildīti. Veikts plašs un iespaidīgs darbs Latvijas atbrīvošanas un komūnisma apkarošanas laukā. ALA's aktivitātes mantojušas ASV valdības, vadošo organizāciju un cittautiešu atsaucību. Atsevišķu latviešu koloniju un organizāciju sadarbība uzrādījusi lielāku vienprātību, mērķtiecību un lietišķību. Nolstiprināta cieša sadarbība ar citu zemju latviešu centrālām organizācijām, sevišķi ar tuvāko kaimiņu Kanadu. Tas, ka ALA un viņas amatpersonas bijušas padotas nemitīgiem komūnistu uzbrukumiem, ir labākā liecība, ka iets pareizā virzienā.

Revīzijas komisija valdes un pārējo ALA's institūciju darbu akceptēja, ierosinot amata personām izteikt pateicību.

Kongresa darbs turpinājās 3 dienas, debatējot un lemjot par dažādām ASV un brīvās pasaules latviešu dzīves problēmām, kā arī Latvijas atbrīvošanas centieniem. Ja apm. 50.000 kongresā pārstāvētiem ASV mitošiem latviešiem vēl pieskaita 17.000 Kanadas latviešus, kas arī bija reprezentēti, kongress runāja gandrīz 70 procentu brīvās pasaules latviešu vārdā. Daudzu citu lēmumu un atzinumu starpā tika pieņemts ļoti svarīgs lēmums, par ko Kanadas latvieši iestājās jau sen, ka šogad tiks sasaukts Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes sēde ar visu kontinentu latviešu piedalīšanos. Tas būs liels un līdz šim vienreizējs notikums latviešu darba un centienu saskaņošanai visas brīvās pasaules mērogā.

ALA's valdē ievēlēja: par pr-di prof. P. Lejiņu, pr-ža vietnieku — A. Bērziņu, vicepriekšsēžiem — G. Meierovicu, P. Norvili, L. Bērziņu, A. Puķīti, B. Maikovski un K. Balodi. Par sekretāru ieceļa V. Klīvi, viņa palīgu U. Gravu, kasieri J. Zāgaru, viņa palīgu J. Puriņu, bet par valdes padomniekiem S. Rudziti un D. Dunduru. Revīzijas komisijā ievēlēja — V. Cerbuli, P. Dardzānu un K. Bierni.

Šis ALA's kongress, kas kā pirmais pēc plašā jubilejas kongresa pag. gadā likās būs bālāks, izvērtās par vienu no iespaidīgākiem ALA's pastāvēšanas laikā. Tāpat kā pēdējā LNAK sesija Hamiltonā, ALA's kongress iezīmējās ar lielu lietišķību, mērķtiecību un ievērojamu vienprātību, svarīgākos jautājumus izlemjot. Paliek iespaids, ka sīkie strīdi un opozicija opozicijas dēļ vien arvien vairāk nozūd no mūsu sabiedriskā darba skatuves, tā vietā vairāk un vairāk stājās jums sekos.

kopīgais lielais. Par to varam tikai priecāties.

Kanadas latviešus visā kongresa gaitā kā goda viesis gan ar runāšanas un izteikšanās iespējām pārstāvēja LNAK valdes pr-dis J. Niedra, ņemot aktīvu dalību visās darba sēdēs un blakus sarīkojumos.

Sīkāks kongresa darba gaitas un pieņemto lēmumu atreferētā vietā vairāk.

PACELS BALTIJAS VALSTU JAUTĀJUMU APVIENOTĀS NĀCIJĀS

Radio raidījumi arī uz Latviju

Pagājušā nedēļā Kanadas ministru prezidents J. D. Difenbēkers preses konferencē Toronto no jauna apliecināja, ka Kanadas valdība nākošajā Apvienoto Nāciju sanāksmē ierosinās rezolūcijas pieņemšanu, kas nosoda padomju imperālismu un prasa pašnoteikšanās tiesības tautām aiz Dzelzs aiskara. Kanada darīs visu iespējamo, lai šādas rezolūcijas pieņemšanai Apvienotās Nācijās būtu nepieciešamais atbalstītāju skaits.

Preses konferencē mūsu laikraksta red. A. Kundrats ministru prezidentam jautāja:

„Ar Kanadas valdības atbalstu šodien darbojas īsviļņu raidstacija, kas pauž daudzām zemēm Kanadas brīvo balsi. Vai tiesa, ka šodien valdība apsver šos raidījumus paplašināt, paredzot raidījumus arī zemēm, kas vēl šodien atrodas aiz dzelzs aizkara? Es te domāju raidījumus latviešu, igauņu un lietuviešu valodās."

Ministru prezidents J. D. Difenbēkers atbildēja:

„Pasaulei ir jāzina, ka mēs šeit dzīvojam patiesā demokratijā. Mēs esam lepni, ka brīvības un demokratijas ziņā varam būt paraugs valstīm, kur gan runā par brīvību, bet patiesībā tur brīvība ir tikai tukša fraze.

Ar raidījumiem svešās valodās citām tautām, mēs pastāstām, bez kādiem pārspīlējumiem, kā rit mūsu dzīve Kanadā. Patiesība ir vislabākais ierocis, kā apkarot melus. Paužot patiesību, mēs varam stiprināt tautu ticību nākotnei,— kam brīvība laupīta. Mūsu brīvā balss zināmām varām nav patīkama. Ar tehniskiem līdzekļiem tās mēģina šo raidījumu sadzirdamību traucēt. Tas mūs neatbaida. Raidījumiem Maskavas imperiālisma pakļautām tautām ir jābūt šo tautu valodās. Taisni šīm tautām ir visvairāk nepieciešami zināt, kā dzīvo brīvi pilsoņi. Es nesaredzu nekāda iemesla, kādēļ šādus raidījumus nevarētu realizēt."

LAOSAS JAUTĀJUMS KĻŪST NOPIETNĀKS

Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas propagandai pievienojas Ziemeļvietnama un Ziemeļkoreja. Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas valstis atbalstīs Taizemi.

Pretrunīgas ziņas, ka Taizeme noraidījusi pārējo Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas valstu solīto palīdzību, tad atkal to prasījusi un atkal noraidījusi, tagad mazliet izkristallizējušās. Rezultātā, bez ievērojamiem Sav. Valstu spēkiem un solījumiem aizsargāt Taizemes neatkarību, pēdējās teritorijā jau vistuvākā nākotnē, tiks stacionēti nelieli austrāliešu, jaunzēlandiešu un angļu nogrupējumi. Ar to komūnistiem pierādīs, ka kā Laosas pilsoņu kara, tā Taizemes brīvības jautājumos ieinteresēta visa Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācija.

Sav. Valstu noteiktā nostāja pašreiz apstādinājusi komūnistu agresiju Laosā un uzbrukuma briesmas pret Taizemi. Turpretim, daudz skaļāka kļuvusi komūnistu propaganda. Tagad pret Sav. Valstu politiku Dienvidaustrumāzijā necīnas vairs tikai Padomju Savienība un komūnistu Ķīna, bet balsis pacēluši arī pēdējās sateliti Ziemeļvietnama un Ziemeļkoreja.

Pēc visa tā, ko pēdējās dienās un nedēļās sludinājušas Maskava un Pekinga, tagad klāt vēl nāk Ziemeļvietnamas draudi, ka Sav. Valstu rīcība var novest pie neaprēķināmi šausmīgām sekām un Ziemeļkorejas atgādinājumi atcerēties Korejas kara fiasko— kas tagad draud atkārtoties. Ziemeļkoreja tālāk apgalvoja, ka Sav. Valstis pašreiz dara visu iespējamo tās spēkos, lai sāktu karu Dienvidaustrumāzijā.

Lai gan Sav. Valstu bruņotie spēki uz Laosu vēl nav nosūtīti, kamēr Vašingtona cenšas savest kopā trīs partiju princus Laosas koalicijas valdības izveidošanai, Pekingas prese apgalvo, ka Sav. Valstu karavīri Taizemē stacionēti vienīgi Laosas invāzi

(Nobeigums 8 lpp.).

PIEAUG RIETUMEIROPAS OPOZICIJA PRET SAV. VALSTĪM

PREZIDENTS ĢEN. DE GOLLS VEIDO TRESO VARU EIROPĀ. ANGLIJA PRASA UZŅEMSANU KOPĪGĀ TIRGUS VALSTU SAIMĒ. BEZ SAV. VALSTU MILITĀRĀS PALĪDZĪBAS RIETUMEIROPAS AIZSARDZĪBA VĒL NAV NOSTABILIZĒJAMA.

Speciālraksts „Latvijai Amerikā" no Parīzes.

Flašākā mērogā visas brīvās pasaules, šaurākā, Ziemeļatlantijas organizācijas, taktiskam vadītājam, Sav. Valstu prezidentam Kenedijam radies nopietns sāncensis — ar savām idejām un pats savu piekritēju, atzinēju un sekotāju skaitu. Neviens cits, protams, kā Francijas prezidents ģen. de Golls, kas, cīnīdamies par savas valsts lieluma atjaunošanu, lielu un no Ziemeļatlantijas neatkarīgu nākotni saskata visai Rietumeiropai.

Nekad vēl cilvēces vēsturē Rietumeiropa nav uzrādījusi tādu uzplaukumu kā piecdesmito gadu beigās un tagad, sešdesmito gadu sākumā. Un, jo pārliecinātāka kļūst Rietumeiropa, jo mazāk tā ķeķinās ar Sav. Valstīm, Rietumeiropas uzplaukuma iemeslu un stūrakmeni.

Jau tagad var sākt manīt, ka Eiropā noteikšana pamazām pārsviežas uz Parīzi — prezidentu ģen. de Gollu.

Viens no Padomju Savienības sapņu piepildījumiem būtu Rietumu sabiedroto sašķelšanās. Līdz šim Maskavai nekā tamlīdzīga nav izdevies panākt. Varbūt, ka tagad vairs nebūs jāpūlas, ka sabiedrotie to izdaris paši.

Neapmierināts ar Francijas lomu pasaules likteņu lemšanā, vienmēr atstāts aiz Sav. Valstīm un Anglijas, kas, bieži vien pat neprasa viņa domas, Francijas prezidents nolēmis situāciju drastiski mainīt. Prezidents de Golls sāka ar Eiropas kopīgo tirgu, kurā tagad ietelp jau sešas valstis — Francija, Rietumvācija, Itālija, Holande, Beļģija un Luksemburga — un uzņemšanu meklē Anglija, lai tikai sāktu izstrādāt tālākus plānus Rietumeiropas militārai neatkarībai no Sav. Valstīm. Ar to nav jāsaprot, ka de Golls gribētu šķelties ar amerikāņiem vai, ka kāda gadījumā Rietumeiropa nepieņemtu Sav. Valstu militāro palīdzību. Nē, nekas tamlīdzīgs. Francijas prezidents vienīgi grib atbrīvoties no Sav. Valstu virskundzības, grib Rietumeiropai panākt vienlīdzīgu balsi ar Sav. Valstīm un Angliju brīvās pasaules aliansē.

Lai gan Anglija pieprasījusi uzņemšanu Eiropas kopīgā tirgū, Francijas prezidents pareģo, ka Londonas saites vienmēr būs cešākas ar Vašingtonu nekā Rietumeiropu. Tādēļ, pienācigai Rietumeiropas valstu interešu aizstāvēšanai un pārstāvēšanai nepieciešama jauna, trešā pasaules vara, ko prezidents de Golls tagad sācis formēt ap Parīzi.

Acumirkli tuvākais Francijas sabiedrotais Eiropā ir Rietumvācija. Baidīdamies, ka Sav. Valstis un Anglija, meklējoties pēc sarunām ar Padomju Savienību, varētu iztirgot Rietumvācijas intereses Berlīnes un Vācijas apvienošanas jautājumos, kanclers Ādenauers arvienu vairāk atbalsta ģen. de Golla politiku. Mazliet atturīgāk Francijai un Rietumvācijai pieslejas Itālija un, tikai ļoti atturīgi, pārējās trīs kopīgā tirgus valstis — Beļģija, Holande un Luksemburga.

Ciešā apvienībā Francija, Rietumvācija un Itālija ir daudz par ievērojamu spēku, lai Sav. Valstis un Anglija, kuŗas prezidents de Golls parasti min kopīgi, varētu atļauties ar tām nerēķināties.

De Golla trešās varas idejas ir plašas un tālejošas. Tā, piemēram, Francijai, Rietumvācijai un Itālijai viņš Rietumu aliansē paredzējis pat veto tiesības. Tas nozīmē, ka Sav. Valstīm un Anglijai gribot uzsākt sarunas ar Pad. Savienību, prezidents de Golls sava nogrupējuma vārdā varētu pateikt vienkāršu nē un lieta būtu izbeigta.

Domstarpības prezidentam de Gollam ar Sav. Valstīm pastāv arī atomieroču jautājumā. Francija atomklubā nekad nav tikusi uzņemta. Padomju Savienība, starp citu, kārtējā laika iegūšanas gājienā, bija pirmā, kas pirms pāris nedēļām Francijas boikotētā atbruņošanās konferencē Ženēvā deklarēja, ka bez pēdējās piekrišanas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas aizliegums nav panākams. Sav. Valstis un Anglija ar Franciju kā atomvalsti nekad nav rēķinušās un tai atomieroču attīstības virzienā nav palīdzējušas.

Savā 15. maija preses konferencē prezidents de Golls izteicās, ka „kā Sav. Valstīm, tā Padomju Savienībai tagad ir līdzekļi ar kuŗiem tās var viena otru iznīcināt. Protams, vai viena, vai otra to kādreiz mēģinās — ir atkal pavisam cits jautājums." Tai pašā laikā prezidents žurnālistiem atgādināja, ka tagad atombumba ir arī Francijai, kas netikai kā iespaidos eventuāla Eiropas kara gaitu, bet iespaidos arī palīdzību, kādu no Francijas var cerēt tās sabiedrotie. Francijai pašreiz spēkā septiņu gadu plāns atomieroču arsenāla izveidošanai. Septiņus gadus un vairāk kā astoņus biljonus dolāru vēlāk Francijai Sav. Valstu atomieroču palīdzība vairs nebūs jāmeklē.

Eventuāla Eiropas kara gadījumā Francija, kā atomvalsts, pilnīgi maina pašreizējo situāciju. Tā prezidents de Golls pastāsta, ka Padomju Savienībai sākot uzbrukumu pret Rietumeiropu, Francija to varētu atsist saviem atomieročiem, lai tas Sav. Valstīm patīk, vai nē. Tas nozīmē vēl daudz ko vairāk. Līdz šim atomkaŗu varēja sākt vienīgi Sav. Valstis, Anglija un Padomju Savienība. Nākotnē to varēs arī Francija — tādēļ, kungi, ar Parīzes uzskatiem lūdzu rēķinaties ļoti nopietni!

Far Eiropas Sav. Valstīm Francijas prezidents nav domājis un nedomā. Par to gan domā trīs Beneluksa valstis, bet ģen. de Golla uztverē tā būtu vislielākā muļķība; vienkārši tukša fantazija.

De Golls uzsver, ka Rietumeiropa jānoorganizē tādā veidā, ka katrai ievērojama lieluma valstij pieder veto tiesības Rietumu aliānses politikas izlemšanā.

Francijas prezidenta trešās varas centieni izraisījuši plašas pārrunas un domstarpības no Ziemeļamerikas līdz Eiropai, pašu Franciju ieskaitot. Visa Francija šai jautājumā nebūt nestāv aiz prezidenta. Vienīgi pašreiz, savā valstī, viņš ir par daudz liels un spēcīgs, lai kāds pret viņu ciņā spētu pastāvēt.

Gandrīz gribētos domāt, ka argumentos līdz šim sekmīgākais bijis prezidents Kenedijs. Ģen. de Golla trešās varas ambicijā Sav. Valstu prezidents saskata Rietumu alianses šķelšanos un, līdz ar to, vājināšanos. Ja arī dzīvā spēka ziņā Rietumeiropa— gan tikai vienota visciešākām saitēm — spēj mēroties ar Padomju Savienību, lai arī Rietumeiropas rūpniecības potenciāls

(Nobeigums 8. pp.)

ALA's kongresā satikās mūsu sabiedriskās dzīves vadītāji. Uzņēmumā no kr.: LNAK pr-dis J. Niedra, Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis V. Hāzners, Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks Dr. A. Dinbergs. ALA's priekšsēža vietnieks A. Bērziņš un Latviešu palīdzības fonda priekšsēdis L. Bērziņš.

LATVIJA

Nr. 41. SESTDIEN, 1962. GADA 26. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.60 par vienu collas sleju teļos.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neiziet.ušos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktas domas var nesaskanēt ar redakcijas viedokli.

ATCERĒSIMIES VIŅUS!

Šinī laikā atceramies Kurzemes varoņus. Taču pēdējos gados kaut kā mūsu atmiņa kļuvusi vājāka. Tāpēc padomāsim klusā stundā, kad būs izdeviba par vienu no lielākiem varoņu pulkiem mūsu tautas 5000 gadu ilgā vēsturē.

Kāds tēvs stāsta: „Mans dēls aizbrauca uz Kurzemi marta mēnesī, isi pirms lielkaujas. No tās viņš iznāca smagi ievainots, vēl tagad plecos un kaklā pāri par 20 šķembu. Viņš toreiz bija 18 gadu, vecs. No 116 latviešu karaviriem iznāca dzivi tikai 19. No šiem visi bija vairākkārtīgi ievainoti . . . "

Smagu kauju pēdējā karā bija daudz. Latviešu karavīrs noturēja savas pozicijas. Neiedomājamas varonības gadījumus nevar saskaitit. Un fakts, ka šīs cīņas nespēja glābt tēvzemi, nekā negroza. Daudzi varonības gadījumi paliks anonīmi un tautai nezināmi. Tāpēc godināsim mūsu varoņus un viņu piemiņu pie katras izdevības, lai mūsu jaunā paaudze to zinātu, kad cīņu liecinieku vairs nebūs.

Te daudz darit var mūsu kultūras darbinieki. Kaut rastos mums dzejnieks, kas spētu apdziedāt Kurzemes cinītāju varoņību tik dzivi un iespaidigi kā to darijis Aleksandrs Čaks „Mūžības skartos". Rakstnieki dažādu „Kēves dēlu" un citu šuragotu vietā varētu padomāt par tiem, kuŗi aizstāvēja dzimtenes zemes katru pēdu līdz pēdējam. Grāmatu izdevēji, kuŗi bieži vien blakus vērtīgām grāmatām izdod tulkotu zemas kvalitātes literātūru, gada plānā varētu uzņemt kaut nelielas brošūras izdošanu par šiem varonības laikiem. Ne akmens pieminekļis viņiem vajadzīgs, bet dzīvs vārds, kas paliktu mūžīgi latviešu tautas īpašumā.

Negribu mazināt citu laikmetu cinitāju nopelnus un varonību. Latviešu tauta joprojām pastāv tikai tāpēc, ka viņas viri nebaidījās tvert zobenu. Taču pašus pēdējos mūsu cinitājus apvij traģiska likteņa aureols. Viņi nevar runāt un stāstit par cīņām pie Džūkstes, Saldus, Dobeles un Irlavas. Dzivie ienaidnieka rokās smok vergu nometnēs kropli ,izbadināti un skrandaini. Daudzkārt domājam, kā viņiem palidzēt, un dažkārt tas izdodas nelielos apmēros. Taču, ja viņi varētu brivi runāt un rakstīt, viņi sacitu: „Kas vajadzīgs mūsu ikdienas vajadzībām, to visu var paciest, kā jau to piecīšam daudzus gadus. Visu ko vēlamies — pieminiet viņus, lai viņu cīņa nav bijusi velta. Un padomājat, ko esat darījuši viņu cīņas turpināšanā un dzimtenes atbrīvošanā. Ja darīsit to, kas nepieciešams, varēsim mierīgi dusēt taigas klajumos, kad mūsu stunda nāks. Bet tas, kas aizmirsīs pienākumu, kas trekns un apvēlies dzīsies pakaļ pasaules labumiem, nebūs nekas vairāk kā viens no Trekno oūku zemes taukiem iemitniekiem, par kuŗiem stāstījis Skalbe pasakā. Sēnala, ne grauds, viņš izzudis no tautas vidus jau ilgi pirms laicīgās nāves."

Kādu vakaru, kad būsim vieni un visapkārt būs kluss, iziesim uz lieveņa, paraudzīsimies tumšajās debesis un zvaigžņu mirdzumā un atcerēsimies mūsu tēvus un brāļus, kuŗi cinījās par Latviju. Šī nav liela prasība un to varam izdarīt.

„IGAUNIJA UN TĀS TAUTA 2. PASAULES KARĀ"

Zem šāda virsraksta igauņi vērā, ka komūnisti cenšas iznīcināt viņiem nepatīkamas liecības un pasniedz šī perioda viltotu apraksta.

Z.

(C. S.) CETURTO GADSKĀRTĒJO ONTARIO TAUTAS DEJU NOMETNI

paredzēts noorganizēt Viktorijas dienas nedēļas nogalē laikā no 1962. g. 18-tā līdz 21-jam maijam Ontario Geneva's parkā pie Couchinga ezera. Šīs nometnes organizēšanu kopīgi atbalsta Toronto University Settlement un Y.M. - Y.W.H.A. tautas deju dejotāji. Tas ir bezpeļņas pasākums. Kaut gan, varbūt, daudzi dejotāji piedalīsies nometnošanā, lai pavadītu patīkamu nedēļas nogali, dejojot vislabāko skolotāju vadībā, tomēr vislielākais svars tiks likts uz vadības vai skolotāju sagatavošanu dejotāju grupām. Šī gada mācības spēku priekšgalā būs Marija - Anna Hermane, I. Bakstere un Džaks Geddes.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

SUTA KUMEĻI

Kā puikam, lauku apstākļos, man bija liela laime. Turpat gandrīz gājām dzelzceļa sliedes un reizi dienā dabūju redzēt teiksmaino „suta kumeļu" steidzamies gaŗām. Lokomotive vilka virkni vagonu, parasti kādus trīs, četrus pasažieru, tad vēl preču. Laukos ganu zēnam priekšā maz, un ar apkārtējiem dabas brīnumiem viņš tā apradis, ka tos vairs nemana. Tāpēc automobiļi un vilcieni valdzina.

Kad tālumā dzirdēju lokomotīves svilpienus un redzēju dobjo klaboņu, steidzos uz dzelzceļa malu, lai vērotu vilcienu skrienam gaŗām. Vēlāk tiku daudz braucis ar vilcieniem, gan patikamus, gan nepatikamus gabalus. Prātā palikuši daži epizodi.

Reiz nācās braukt ar tā saukto „mazo bāniti." Bija jāpieciemo Roja. Lai tiktu no Rīgas uz Roju, bija jābrauc līdz Stendei, tad jāpārkāpj uz mazo, kas jau turpat aiz sētas tusnīdams gaidīja, un tad, ripu, ripu — tālāk. Mazajā bāniti ļaudis ātri sapazinās, jo sēdēja tuvu kopā un laika bija daudz. Saursliežu dzelzceļš bija pirmo vācu laiku atliekā, un tas virzījās lēnām. Krietna sniega kupena to viegli aptuvēja. Ļaudis izkāpa ārā un pastūma, cik varēdami. Ziemā vagoni ņus apkurināja ar malku. Dzelzs krāsniņa bija vagona vidū. Tuvākiem gandrīz vai svila mati, tālākiem, tiklīdz uguns drusku padzisa — drīz sāka trīcēt zobi. Par smaku, smarzām un aromātiem labāk nerunāsim.

Katrai piestātnei bija savas īpatnības. Stendes muižas tuvumā dzīvoja čigāni. Iekāpuši vagonā, lai dotos uz Talsu tirgu, tie ar instinktu, kuŗš nedarītu kaunu rūdītam Amerikas aģentam, tūdaļ domāja par naudas ieraušanu. „Kundziņ, pazīlēšu no rokas, izlikšu kārtis . . . " Tādās reizēs bija prātīgāk uzmanīt mantas, jo bieži drūzmā kaut kas nozuda.

Talsi bija lielākā pilsēta pie šī dzelzceļa, un tāpēc pievilka tirgū braucējus. Sievas ar sviestu un olām ,zvejnieki ar zivju kastēm un vecenītes ar sēņu un ogu kurv.iem bija parastie līdzbraucēji. Svētku laikos vasarā vagonus un lokomotīvi puškoja meijām.

Vēlāk braucu ar citiem vilcieniem. Kaŗa laikos uz buferiem vai kaut kā piekāries pie kāpšļiem. Divas reizes — uz jumta. Tur vajadzēja mācēt, jo tas notika tūliņ pēc kaŗa un Vācijā bija tuneļi. Neuzmanīgus braucējus no jumta viegli noslaucīja zemē un tanī laikā, kad kaŗa upuru kapu kopiņas vēl bija svaigas, par to sevišķi neuztraucās. Braucot uz vagona jumta, vajadzēja gulēt krusteniski pāri jumtam, tad bija drošs. Kad sāka nākt pirmie ogļu vilcieni, bija labāk. Ierušinājās ogļēs un gulēja nost. Drēbju tā kā tā nebija ko žēlot, to nebija daudz.

Visvairāk prātā palicis kāds vilciens Latvijā. To redzēju drusku aiz Tukuma, uz Ventspils pusi. Lēniņām vilkās vecā lokomotīve un gaŗu gaŗā vagonu virkne.

„Pēdējais vilciens no Rīgas," teica dzelzceļnieks man blakus un viņa balss drebēja. „Tie vēl tika ārā . . . "

Uz pirmajām platformām bija daži apputējuši vācu tanki. Nogurušī karavīri sēdēja tiem apkārt. Daži bija ievainoti. Viņi bija uzņēmuši arī latviešu bēgļus, kuŗi klusi sēdēja uz paunām. Bet lielākais pārsteigums man bija par kravu uz kādām piecpadsmit platformām — vecas ķerras, salauztas lāpstas, lūžņi...

„Vai tiešām tur nekā vērtīgāka nebija ko izvest," čukstēja dzelzceļnieks, „palika mantas, palika cilvēki, bet viņi izved ķerras . . . "

Vagonu krava bija Vācijas sagrukušās plānsaimniecības atliekas. Vilciens lēnām aizripoja Ventspils virzienā.

Kādreiz, kad braucam atvaļinājumā ar „Zephir," vai „Santa Fē" luksusvilcienu, no kuŗa stikla kupola tik labi var pārredzēt Arizonas, Ņevadas, vai citas pavalsts krāšņās ainavas, domāsim par citiem vilcieniem, ar kādiem esam braukuši. Laiki tiešām mainās, vai nē?

Elmārs Sloka.

II

Kā ziņu aģentūras vaditājam Buzekam bijusi iespēja vērot, kā čechu spiegu skaits viņu sūtniecībā audzis. 1953. g. čechu sūtniecībā Londonā bijuši tikai 3 aģenti, no kuŗiem divi bijuši nodarbināti aktivā spiegošanā. Kopš 1960. g. esot 27 pilna laika aģenti starp sūtniecības diplomātiem, saimniecības pārstāvjiem un žurnālistiem. 20 no tiem bijuši tieši nodarbināti spiegošanā jeb līdzīgās piesaistīts Austrumvācijas tirdzaktivitātēs, vērstas pret britiem un viņu sabiedrotiem. Pārējie 7 bijuši nodarbināti pretspiegošanā, galvenā kārtā izspiegojot plašo čechu koloniju un aizsargājot aģentus no britu pretspiegiem.

Šāds plašs personāls dabiski izmaksā daudz naudas. Buzekam esot teikts, ka Londonas „aģentūras" izdevumi pieauguši 30 reizes vairāk starp 1953. un 1960. g. Šī summa, kas sniedzoties desmit tūkstošos gadā, sedzot vienīgi izdevumus aģentiem.

Katram aģentam katrā komūnistu sūtniecībā Londonā esot savs uzdevums. Viens, varbūt, koncentrējas uz konservātīvo partiju, otrs uz strādnieku partiju. Cita uzdevumā ietilpst ārlietu ministrija jeb citas sūtniecības Londonā. Reiz viņš ir atklājis noderīgu personu jeb „tipu", kas, liekas, varētu būt noderīgs informācijas iegūšanai, ar to tiek nodibināti sakari. Šī procedūra var vilkties pāris gadus kopš pirmā kontakta, līdz tas tiek ievilkts aģentu tiklā.

Pirmajā pakāpē tiek iegūta attiecīgās personas rakstura īpašības visās detaļās, sevišķu vērību piegriežot rakstura vājībām un financiālajam stāvoklim.

Otrās pakāpes mērķis ir kontakta nodibināšana un sadarbošanās noskaidrošana. Šinī pakāpē aģents uzņem sakarus ar viņa ģimeni draudzības nodibināšanai un sākumā prasa pavisam mazsvarīgu informāciju.

Trešā pakāpe ir sasniegta, kad attiecīgā persona jau sniedz informāciju par naudu, par kuŗas saņemšanu viņam parasti jāsniedz paraksts. No šī brīža ir radies atkal jauns aģents.

Buzeks ir izteicies: „Es varu apliecināt, lai cik jēla un lempīga izliktos komūnistu metode rietumnieku acīs, tā tomēr dod rezultātus. Cilvēki arvien iekrīt viņu tīklos."

Jau agrāk pieminētais pārbēgušais spiegs Gunters Maenels nodeva arī kādu savu padoto, kas operēja Londonā zem segvārda „Vilis" — īstā vārdā Valdemārs Harcs (Waldemar Harz), 35 gadi vecs, kas paspēja aizbēgt atpakaļ uz Austrumberlīni. Lai slēptu savas īstās aktivitātes, viņš bijis piesaistīts Austrumvācijas tirdzniecības pārstāvniecībā Londonā.

Harzs esot ieguvis svarīgu saimniecības informāciju arī Kanadā, kur viņš esot uzturējies 3 mēnešus 1959. g., būdams tuvos sakaros ar Portlandes cementa korporāciju.

Austrumberlīne. Austrumberlīnē Normannen ielā 22 ir ne tikai plaša spiegu centrāle, tur ir arī pirmklasigas laboratorijas, fotostudijas un viltotava dažādu dokomentu pagatavošanai. Rietumnieku attiecīgām iestādēm tas nav nekāds noslēpums, un to ir nosaukušas par „fabriku". Tā nesen, kad Rietumberlines galva Vilijs Brandts apmeklēja Lielbritāniju, Londonā tika izdalītas Austrumberlīnē iespiestas brošūras, kuŗas britu laikraksti apzīmēja par „fabrikā" iespiestām.

Blakus jau pieminētām aktivitātēm Austrumberlīnē, pēdējā laikā rietumnieku žurnālisti tur novērojuši kādu citu jaunu parādību — sevišķi pievilcīgu un uzkrītoši labi ģērbušos sieviešu baru nākam ārā no kādas 8-stāvīgas pelēkas akmeņu celtnes Wilhelma Pieck ielā pie Rosas Luksemburgas laukuma. Viņas esot ģērbušās pēc labākiem Rietumu modes paraugiem, vairākas pat valkājot visdārgākos zvērādas kažokus. Pie durvim viņas sagaidot melns limuzins.

Tās esot jaunākā stila „Mata - Hari", komūnistu spiedzes. Savervētas no labām ģimenēm, viņas tur tiekot trenētas rietumnieku diplomātu pavedināšanai noslēpumu atklāšanā.

Jaunais pelēkais nams izceļotīes starp veco netīro dzīvokļu blokiem. Tur aiz aizsargātām durvīm šīm meitenēm tiekot pasniegts modernās spiegu tehnikas kurss, ieskaitot arī sievietes seksuālo izmantošanu.

Šīs meitenes nākot no Polijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Rumānijas, Bulgārijas un Austrumvācijas, bet ne Pad. Savienības, kuŗas pēc uzmanīgas un atkārtotas pārbaudes šim darbam esot izraudzījusi attiecīgo zemju slepenpolicija. Viņām esot teikts, ka to ģimenes locekļi paliekot kā ķilnieki viņu uzticībai darbam ārzemēs. Pēc pilna spiegu kursa beigšanas viņas būs spējīgas rīkoties ar mikro - fotokamerām un skaņu lentēm, ne lielākām kā sērkociņu kastītēm, viegli noslēpjamas rokas somās, aiz krūšturiem jeb zem brunčiem. Viņas zinās apieties ar nelielu radio pārraidītāju, zinās Morza un citas slepeni pieņemtas zīmes un runās vairākas valodas.

Bet viņu speciālitāte būs seksuālā pavedināšana, un tāpēc viņas tiek apmācītas, kā pavedināt viriešus šādam kompromitējošam stāvoklim. Ja reiz izmeklētais upuris būs ar tādu ielaidies, viņam tiek piedraudēts ar fotografiju laišanu atklātībā, kuŗas uzņemtas ar mazu speciālu novietotu kameru, darbinātu ar patālu ierīci.

Kaut gan ar „parastām" seksuālām izdarībām bieži vien pietiekot sevišķi precētiem virie-šiem, meitenēm neprecēto viriešu pavedināšanai tiekot apmācītas arī „nenormālības". Viņām tiekot mācītas visas seksuālās izvirtības un pieteikts nevilcināties savas zināšanas pielietot visā pilnībā. Neveiksme „pievarēt" svarīgu upuri ir varbūtēji saistīta ar represijām viņu ģimenēm.

Kamēr Austrumberlīnes spiegu skola ir krievu virsnieka uzraudzībā, kas slēpjas zem pieņemta vārda kā pulkvedis Volfs, ar viņa vietnieku majoru Imri Groszi (Imre Grosz), tikmēr pievilcīgā dzimuma pārstāves tiekot trenētas un vaditas no sievietes. Tā esot Natālija Kirošenko un it kā esot ukraiņu grāfiene, jeb knaze.

Šī augstdzimusā arī sniedzot padomus meitenu „izvietošanai" pēc kursa nobeigšanas. Kopš Berlīnes mūŗa uzcelšanas tās nevar vairs pārsūtīt Rietumu pusē kā bēgles, ir vēl vairākas citas metodes.

Skolas „absolvente", varbūt, atvērs kleitu veikalu Minchenē jeb Romā, vai arī foto studiju Londonā jeb Vašingtonā, jeb varbūt viņa uzsāks naktsklubu Buenosairesā jeb meitu māju Lapazā.

No jau izvietotām spiedzēm neviena vēl nav savu darbu uzdevusi un pārgājusi Rietumu pusē, bet Rietumu slepenam dienestam ir labi zināma viņu esamība un jau izstrādājot plānu to atklāšanai un viņu „atgriezeniskai izmantošanai". Tas nozīmē, ka viņu pāriešana Rietumu pusē netiks darita zināma atklātībai, ja viņas apsolās strādāt kā dubultspiedzes Rietumu labā.

J. R.

SARKANO SPIEGI

KOMŪNISTU IEFILTRĒŠANĀS ARODBIEDRĪBĀS

VĒSTULE „LA" NO ANGLIJAS

Lielo laikrakstu slejās pēdējā laikā vairākkārt ir parādījušās ziņas par komūnistu iefiltrēšanos arodbiedrībās. Vislielākos putekļus sacēla tiesas process par vēlēšanu viltošanu un iespaidošanu par labu komūnistu kandidātiem elektrotechnisko darbinieku arodbiedrībā. Rezultātā šī arodbiedrība tika atbrīvota no sekretāra F. Haksella (F. Haxell) un tam bija jāizstājas arī no angļu komūnistu partijas par milzīgo neslavas celšanu. Tā tomēr nav vienīgā arodbiedrība, kuŗu vada vai kontrolē komūnisti.

Par to, kā komūnisti tiek pie varas, pat diezgan lielās arodbiedrībās, tuvāk pastāsta C. B. O'Connell, aktīvs arodbiedrību darbinieks ar stingru pretkomūnistisku stāju.

— Pēc atgriešanās no dienesta armijā, es biju pārsteigts par komūnistu iefiltrēšanās panākumiem un par to apātiju, kuŗa valdīja starp arodbiedrību biedriem. Viens no maniem kollēģām iepazīnāja mani ar kādu rakstuŗīgu parādību. — Es piederu arodbiedrības nodaļai, kuŗā ir apvienoti apm. 200 biedri, bet kuŗu nelaimīgā kārtā kontrolē un vada daži komūnisti un viņu līdzskrējēji. Vidēji apmeklētās sanāksmēs parasti ierodas 12 līdz 15 biedru. Kad es mēģināju pārējos pierunāt sanāksmes apmeklēt lielākā skaitā, man atbildēja: — Mēs neiesim klausīties tikai melus un komūnistu propagandu. Bet vai šāda atpalikšana līdz ar to attaisnojama? Vai tā ir iespējams mazināt un izbeigt komūnistu iespaidu arodbiedrību vadībā?

Cilvēki, kuŗi nesastāv nevienā arodbiedrībā, nespēj saprast, kā piemēram,arodbiedrību ar 200000 biedriem var vadīt un pakļaut savai gribai dažu simtu liela cilvēku grupa? Kā tāds mazs sunītis spēj pakustināt tik lielu asti? Fakts ir tas, ka šie daži simti vadošie darbinieki ir ar komūnistu partijas biedru kartēm un viņiem ir vismaz vēl tik daudz atbalstītāju.

Paraugoties tuvāk, šīs parādības izskaidrojums ir pavisam vienkāršs. Vienā pusē atrodas nelielā, bet labi organizēta cilvēku grupa, kuŗi zin, ko viņi grib un kā tas panākams. Tie ir gatavi uzņemties pienākumus, ziedot savu brīvo laiku un strādāt rūpīgi, lai tikai sasniegtu savu mērķi. Ne metodes, ne veidi netiek šķiroti.

Otrā pusē stāv pārējā, arodbiedrībā apvienotā strādnieku masa. Vairumā tie ir diezgan slinki sabiedrisko pienākumu pildītāji, nevīzīgi un savtīgi, kur dažreiz nāsina ar sabiedrisko mantu vai naudu. Komūnismu tie nīst, bet viņu pretestību var viegli apiet.

Parastā arodbiedrības pārņemšanas metode ir apmēram šāda. Kādā no arodbiedrības nodaļām, ar vidēju biedru skaitu, iestājas kādi trīs vai četri komūnisti un kāds pusducis viņu līdzskrējēju. Paies gads vai drusku vairāk un jūs šo arodbiedrību atradīsiet komūnistu kontrolē. Pienākumos, kas nestāv pretim komūnistu partijas mērķiem un vadlīnijām, komūnists ir priekšzīmīgs arodbiedrības biedrs. Viņš ierodas katrā biedru sanāksmē, nemaz nerunājot par biedru pilnsapulcēm, ir tur jau sākumā un paliek viens no pēdējiem. Viņš neuztraucas, ka visi krogi jau slēgti, un dažkārt pēdējais autobuss aizgājis. Citi arodbiedrību biedri nav tik pacietīgi un mērķtiecīgi. Ir jāpieliek diezgan lielas pūles, lai vismaz 25 proc. no biedriem dabūtu pie balsošanas vēlēšanās. Parastajās sanāksmēs nepiedalās vairāk kā 5 proc. no biedriem.

Arodbiedrību nodaļās noteicošā balss pieder nodaļas sekretāram. Tas ir pienākumu pārpilns un nepateicīgs postenis. Par to vēlēšanās parasti arī nenotiek nekāda sacensība. Tikai nedaudzi arodbiedrību sekretāri vēlas šajā posteni palikt ilgāk kā tas absolūti nepieciešams. Tā nu komūnists, kuŗš ir gatavs uzņemties visnepateicīgākos pienākumus drīz tiek ievēlēts nodaļas sekretāra postenī, Pēc „panākumiem" bagāta darbības perioda, kad tas vēlas no sekretāra pienākumiem atteikties, pārējie, redzot lielo zaudējumu, ievēl viņu par nodaļas priekšsēdi. Tanī pašā laikā kāds cits no komūnistiem vai viņu līdzskrējējiem, kuŗš arīdzan būs savu darbošanās gribu jau parādījis, tiek ievēlēts par jauno sekretāru. Tā nu šī arodbiedrības nodaļa ir komūnistu maisā. Sekretārs un priekšsēdis savstarpēji izstrādā sanāksmju dienas kārtību, dažkārt pie vajadzības nozīmīgākās lietas, kuŗas komūnistiem ir nepatīkamas, liekot beigās. Tā debatēs par citām lietām tiek stiepta gaŗumā un sanāksmes apmeklētāju lielā daļa, garlaicības mākta, aiziet. Un tikai tad šīs sanāksmes vārdā tiek pieņemti lēmumi un rezolūcijas. Tas notiek tieši tā, kā partija to vēlas. Otra, diezgan pazīstama metode ir nepatīkamo lietu notušēšana un pasteidzināta apskate.

— Es, piemēram, esmu pastāvīgi protestējis pret lielāku vai mazāku summu ziedošanu Skotu Padomju draudzības ligai vai līdzīgām organizācijām, bet pastāvīgi esmu ticis pārbalsots, — saka O'Connell's. Es protestēju tādēļ, ka zinu, ka 90 proc. arodbiedrību biedri būtu pret šādiem ziedojumiem.

Šie ir tikai daži komūnistu darbības veidi arodbiedrībās. Komūnisti zina, ko viņi grib un kā tas ir panākams, ja pārējie ir apātiski un slinki.

K. Z.

VĒSTULE PĀRGUDRAJAM

Šo vēstuli rakstu Tev, tautiet', kas visu tik labi zina. Kam nav nekādu neskaidrību par to, kas bijis vai notiks nākotnē. Kam tik ļoti patīk savu lielo gudrību uzspiest tiem, kas kādu darbu dara, vienalga, vai tas ir sabiedriskā jeb personīgā dzīvē. Tas ir labi, jo Tu taču visu zini labāk.

Ja kāds uzrakstījis, ka Rīgā, tādā un tādā ielā bija divas laternas, Tu nikns un noskaities raksti laikrakstam lasītāja vēstuli, ka bija trīs. Jo Tu pa šo ielu gāji uz darba vietu un katru rītu laternas skaitīji. Tu gan nekad nerakstī pašu rakstu, jo tad Tu pats varētu kļūdīties un citi par Tevi smietos. Jo Tu taču visu zini labāk, un tā būtu liela izgāšanās.

Ja eji uz sanāksmi, kur latvieši grib pirkt savu namu, Tu allaž esi tas, kuŗš pasaka, ka nams saimnieciski nerentēsies, ka nelielā grupa to nevarēs uzturēt un ka sameklētais objekts galīgi neiepiemērots. Nobalsošanā Tu balsosi, kaut vienīgais, pret pirkšanu. Jo tad Tev nākotnē katrā gadījumā, kur kaut kas neies kā vajaga, būs iespējams pateikt — vai es neteicu, ka tur nekas nesanāks?

Ja latvieši grib rīkot kādus lielus svētkus, arī tad Tu esi pretim. Vasaras vidū — svētkus? Kur tas dzirdēts? Saule karsēs, cilvēki gībs, tikai darbs ārstiem, šiem naudas rausējiem . . . Kam tādi svētki vajadzīgi? Tikai lai kādam piepilditu maku? Tu esi par sēdēšanu mājās ābeles ēnā ar alus kausu rokā. Tā ir vēsi un patikami, nekur nav jābrauc un jāriskē ar dzīvību. Vēlāk gan arī Tevi redz svētkos, un Tev tie patīk itin labi. Bet tad Tu vairs par saviem ieteikumiem nerunā, jo tie nu pieder pagātnei, un arī šiem jaukajiem svētkiem ir kļūdas, kas to var noliegt?

Ja iet runa par cīņu pret komūnismu un ka katra latviešа pienākums ir atbrīvot dzimteni no sarkano gauleiteru jūga, Tu saki, ka mums ar politiku nav jānodarbojas. Lielie spēki putru ievārīja, lai izstrebj paši, mums cīņu un zaudējumu diezgan! Un kā gan mēs, tik niecīga saujiņa, varam iedomāties, ka kāds mūs uzklausīs? Demokratijā katrs var runāt? Demokrātija — tā kaķiem, Tu saki. Un pļāpām. Pļāpas apklusināt pēc Tavām domām būtu ļoti dēīgi. Mierīgai dzīvei nekādas diskusijas nav vajadzīgas — strādā tikai, saņem čeku, samaksā kārtējo maksājumu par māju un auto, un dzīvo nost.

Sabiedriskā dzīvē maisīties — to gan nē! Reizi gadā uz pilnsapulci Tu aizej, taču no katra amata augstsirdīgi atteicies. Protams, ja būtu vairāk vaļas, tad gan Tu kandidētu un visiem parādītu, kā lietas vada! Žēl, nu jāiztiek ar nemākuļiem valdē . . .

Tev, mīļo tautiet, kas visu zini un proti ,ir laba sajūta, jo tādi kā Tu allaž dzīvojuši mierā un mietpilsoniskā pieticībā. Nekad Tu neesi riskējis, lai kaut ko darītu vispārības labā. Tevis nicinātie trakuļi izcīnīja brīvo Latviju. Trimdā viņi nodibināja un vada organizācijas, apdrošināšanas bābas, bankas. Viņi noorganizē dziesmu un jaunatnes svētkus. Viņu saukti, latviešu sportisti, literāti ,sabiedriski darbinieki sabrauc kopā no dažādiem kontinentiem, ne valstīm vien. Pretkomūnisma cīņas laukā tos uzklausa senātori, kongresa locekļi, gubernātori. Arī ienaidnieks viņu apkarošanai līdzekļus nežēlo, kas pierāda cīņas sekmīgumu.

Sēdi vien, mīļo tautiet, kas visu tik labi zini, mājās zem ābeles ar alus kausu rokā. Tur Tev labi pārdomāt, ko nokritizēt nākamreiz. Trakuļiem nav laika sēdēt, viņiem jāpērk latviešu nami, lauku īpašumi, jābrauc uz kongresiem, svētkiem. Jācel mūsu kultūra un jāuztur trimdas latviešu gars. Viņi nav muļķi, lai gan par visu saņem tikai Tavu sodīšanos un nepateicību. Jo viņi zina, ka laika vēji šķirs pelavas no graudiem un ka tā pelava būsi Tu.

Bet dusi vien tālāk, tautiet', jo Tev par visām šīm lietām nav nekādas daļas.

Mamma: „Vai mēs tiešām asimilācijā neejam par tālu?"

ČETRI LATVIEŠU A

Svešuma gadi mūsu balsi nav stoš eksem
apklusinājuši, mūsu zinātnieki matas iznā
strādā visu kontinentu universi- mos, viņas
tātēs, daudzi ar izciliem panāku- tojevski pa
miem. Arī mūsu literāti sāk uši mā. Mosai
meklēt ceļus starptautiskā foru- vumos. 45
mā. Šieptiņi vie

Te atzīmējami četri latviešu au- guva latvie
tori, kuŗu darbi iznākuši svešās vācu valod
valodās. niski un l

Ditricha apgāds nupat laidis- nākušas a
klajā Zentas Mauriņas eseju: „Die jas „Par r
Langweile und der gehetzte diemžēl, l
Mensch. Tas ir saistīgs apcerē- zviedriski,
jums par mūsdienu cilvēka garī- latviešu la
go situāciju, skaidrā, spraigā va- na ir izd
lodā un asprātīgos formulēju- sveša valodā
mos. Tā ir Zentas Mauriņas 14. un ļoti sv
grāmata vācu valodā. Nupat iz-
nākusi viņas triloģija: — Die Nupat d
weite Fahrt, Denn das Wagnis ist la Klāna
schön und Die eisernen Riegel mende hi
zerbrechen — sestā iespiedumā, Klāras H
kopskaitā simts piecdesmit tūk- Par šo K

JAUNO GLEZNOTĀJ BRUKLINĀ

Gleznotāja Fr. Milta studijas stāde bi
audzēkņu izstāde sestdien, 19. 100 apme
maijā, dziedātājas M. Piekalnītes parastie
dzīvokli Bruklinā piedalījās 9 au- tāji un j
dzēkņi ar 56 darbiem, bet izstā- kas pie
des atklāšana izvērtās par jauno sprieda p
gleznotāju sumināšanu. Ievadā Sprieda
M. Piekalnīte nodziedāja 2 tau- ze, kad k
tas dziesmas M. Nārunas - Bogda- ņi izstād
novičas pavadījumā, bet dzej- pirmā F
nieks Imants Tauns nolasija de. Pirm
gleznotājam Fr. Miltam veltītus 1951. gad
dzejoļus. zenes k

Izstādi atklāja prof. A. Annus, apmēra
uzrunā norādot, ka uz izstādi nā- de. Sis
kot, viņš bijis norūpējies par stu- vids Dr
dijas audzēkņu darbu kvalitāti, neapolē
bet, redzot izstādi, jāatzīst, ka des, sap
audzēkņu darbs ir profesionālā
bazē, nav manāmas dilletantisma Nujor
pazīmes. Šī izstāde, pēc prof. A. stādīto
Annusa domām, atgādinot agrā- kur bij
kās Latvijas mākslas akadēmijas figurālā
audzēkņu izstādes. Tas rāda, ka ipašā p
Milta studijas darbs ir ar akadē- apskati
misku garu. Izstādītās gleznās tes tap
manāms Fr. Milta iespaids, kas Nujork
uzskatāma par normālu parādī- nieks J.
bu. Studijas audzēkņiem jāturpi- A. Vait
na mācities, izveidojot savu ta- pazinoj
lantu un neuzskatot nevienu latviešu
gleznu par pabeigtu, atrodot vien- katrs i
mēr ko labojamu. Noslēgumā vienu d
profesors aicināja jaunos gleznotājus izaugt par īstiem latviešu jūnijā.
gleznotājiem, bet ne svētdienas lijam.
māleriem. lodis,

Izstādes novietojums nav lat- Klaips,
viešiem izdevīgs, jo atrodas Brukl- nolds
linas rajonā, kur ne visai ērta Elmārs
satiksme. Kaut arī bija šīs vasa- un Ma
ras karstākā diena un dažs māk- Ar š
slas cienītājs ceļā vienā virzienā arī ka
bija pavadījis divas stundas, iz- pējas
sliniek

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU Z

NEDARBU GRĀMATA

8. turpinājums

Mēģināju izdungot, izgudrot, kā Re
mā, nieki. Mūsu jaunie braucēji kā lidi
šalkdami skrēja mums gar abām pusēm
šķirusies. Saule grima, grima — Rend
laikam aizbraucām tai gaŗām, vai. Sirm
vilnīja visapkārt, kad nokļuvām Usmas e
griezīās māju ēkas likās tik dižas kā
redzētas. Ezers blāzmoja krēslā palsi
mežu, likumi apmadaroti. Noslēpumu

Zvadzēja piena spaiņi ,slauktuve,
dēja, kūtspriekšā sarindotas. Pelēkraib
kārt, siltās putas kārodami.

Kāsa pienu. Arī mēs, bariņā sastāj
Komisārjaunkundze, Pēteris ar māti.
tēvu un māti, mans tēvs, Spunteļa ku
uz spieķa atspiezdamies. — Melita sk
gaŗām, uz Labuma Kungu, pansijas st
ku.

Labuma kungs stāvēja pa gabaliņu,
šmiedams pūlējās runāt angliski ar pa
ģimnazijas skolotāju, kas bija gadu n
valodu mācīdama Jeruzālemē; bet tad
kaļ. Tad vēl uz Labuma kungu skatījās
lotāja, tā ar lielajiem spožajiem balt
vēl Labuma kungu vēroja ļoti gaŗa un
valodas skolotāja ar īpaši skaistām t
Tolite.

Arī es skatījos uz Labuma kungu

Māte nebija varējusi līdzi braukt,
spētu Daici, Agri tikai ar dižtanti Tur

Pēkšņi kaķi visi metās vienā barā

pelēkas akmeņu celtnes Wilhelma Pieck ielā pie Rosas Luksemburgas laukuma. Viņas esot ģērbušās pēc labākiem Rietumu modes paraugiem, vairākas pat valkājot visdārgākos zvērādas kažokus. Pie durvīm viņas sagaidot melns limuzīns.

Tās esot jaunākā stila „Mata - Hari", komūnistu spiedzes. Saverētas no labām ģimenēm, viņas tur tiekot trenētas rietumnieku diplomātu pavedināšanai noslēpumu atklāšanā.

Jaunais pelēkais nams izceļoties starp veco netīro dzīvokļu blokiem. Tur aiz aizsargātām durvīm šīm meitenēm tiekot pasniegts modernās spiegu tehnikas kurss, ieskaitot arī sievietes seksuālo izmantošanu.

Šīs meitenes nākot no Polijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Rumānijas, Bulgārijas un Austrumvācijas, bet ne Pad. Savienības, kuŗas pēc uzmanīgas un atkārtotas pārbaudes šim darbam esot izraudzījusi attiecīgo zemju slepenpolicija. Viņām esot teikts, ka to ģimenes locekļi paliekot kā kīlnieki viņu uzticībai darbam ārzemēs. Pēc pilna spiegu kursa beigšanas viņas būs spējīgas rīkoties ar mikro - fotokamerām un skaņu lentēm, ne lielākām kā sērkociņu kastītēm, viegli noslēpjamas rokas somās, aiz krūšturiem jeb zem brunčiem. Viņas zināms apieties ar nelielu radio pārraidītāju, zinās Morza un citas slepeni pieņemtas zīmes un runās vairākas valodas.

Bet viņu speciālitāte būs seksuālā pavedināšana, un tāpēc viņas tiek apmācītas, kā pavedināt vīriešus šādām kompromitējošam stāvoklim. Ja reiz izmeklētais upuris būs ar tādu ielaidies, viņam tiek piedraudēts ar fotografiju laišanu atklātībā, kuŗas uzņemtas ar mazu speciālu novietotu kameru, darbināmu ar patālu ierīci.

Kaut gan ar „parastām" seksuālām izdarībām bieži vien pietiekot sevišķi precētiem vīriešiem, meitenēm neprecēto vīriešu pavedināšanai tiekot apmācītas arī „nenormālības". Viņām tiekot mācītas visas seksuālās izvirtības un pieteikts nevilcināties savas zināšanas pielietot visā pilnībā. Neveiksme „pievarēt" svarīgu upuri ir varbūtēji saistīta ar represijām viņu ģimenēm.

Kamēr Austrumberlīnes spiegu skola ir krievu virsnieka uzraudzībā, kas slēpjas zem pieņemta vārda kā pulkvedis Volfs, ar viņa vietnieku majoru Imri Groszi (Imre Grosz), tikmēr pievilcīgā dzimuma pārstāves tiekot trenētas un vaditas no sievietes. Tā esot Natālija Kirošenko un it kā esot ukraiņu grāfiene, jeb knaze.

Šī augstdzimušā arī sniedzot padomus meitenēm „izvietošanai" pēc kursa nobeigšanas. Kopš Berlīnes mūra uzcelšanas tās nevar vairs pārsūtīt Rietumu pusē kā, bēgles, ir vēl vairākas citas metodes.

Skolas „absolvente", varbūt, atvērs kleitu veikalu Minchenē jeb Romā, vai arī foto studiju Londonā jeb Vašingtonā, jeb varbūt viņa uzsāks naktsklubu Buenosairesā jeb meitu māju Lapazā.

No jau izvietotām spiedzēm nevienā vēl nav savu darbu uzdevusi un pārgājusi Rietumu pusē, bet Rietumu slepenam dienestam ir labi zināma viņu esamība un jau izstrādājot plānu to atklāšanai un viņu „atgriezeniskai izmantošanai". Tas nozīmē, ka viņu pāriešana Rietumu pusē netiks darīta zināma atklātībai, ja viņas apsolās strādāt kā dubultspiedzes Rietumu labā.

J. R.

tiešām asinālācijā neejam par tālu?"

ČETRI LATVIEŠU AUTORI SVEŠVALODĀS

Svešuma gadi mūsu balsi nav apklusinājuši, mūsu zinātnieki strādā visu kontinentu universitātēs, daudzi ar izciliem panākumiem. Arī mūsu literāti sākuši meklēt ceļus starptautiskā forumā.

Te atzīmējami četri latviešu autori, kuŗu darbi iznākuši svešās valodās.

Dītricha apgāds nupat laidis klajā Zentas Mauriņas eseju: **„Die Langweile und der gehetzte Mensch.** Tas ir saistīgs apcerējums par mūsdienu cilvēka garīgo situāciju, skaidrā, spraigā valodā un asprātīgos formulējumos. Tā ir Zentas Mauriņas 14. grāmata vācu valodā. Nupat iznākusi viņas trioloģija: — **Die weite Fahrt, Denn das Wagnis ist schön und Die eisernen Riegel zerbrechen** — sestā iespiedumā, kopskaitā simts piecdesmit tūkstoš eksemplāros. Arī citas grāmatas iznākušas vairākos izdevumos, viņas kapitāldarbs par Dostojevski papildinātā otrā izdevumā. Mosaik des Herzens 8 izdevumos, 45 tūkstoš eksemplāros. Septiņi viesi, kas izcilu ievērību guva latviešu lasītājos, iznākuši vācu valodā un tiek tulkota dāniski un holandiski. Šai gadā iznākušas arī zviedriski viņas esejas „Par milestību un nāvi", kas, diemžēl, lasāmas tikai vāciski un zviedriski, šo grāmatu gaida arī latviešu lasītāji. — Zenta Mauriņa ir izcilākā latviešu autore svešvalodās, visplašāk pazīstama un ļoti svešas kritikas ievērota.

*

Nupat dāniski parādījies **Pāvila Klāna** romāns **„Rūsa"** — **Flaschön und Die eisernen Riegel mende himmel,** Borgēna apgādā, Klāras Hammerichas tulkojumā. Par šo Klāna romānu dāņu prof. Bileskov - Jensens izsakās, ka tas sacerēts ar lielu episku mākslu, personu likteņi un notikumi saista, un jāpriecājoties, ka šis „episkais lieldarbs iznācis dāņu tulkojumu literātūrā". Novēlēsim autora darbam vislabākās sekmes Dānijā!

Pagājušā gadā iznāca prof. **Haralda Biezā** grāmata **„Die Gottesgestalt der lettischen Volksreligion"**, Upsalas universitātes rakstu sērijā „Historia Religionum". Šis darbs izpelnās plašu ievērību, jo tas sacerēts ļoti modernā, analitiskā garā, viegli lasāmā stilā un pārskatāmā sistēmā. Par latviešu Dieva priekšstatiem, protams ,arī citi latviešu pētnieki rakstījuši, taču prof. Biezais ir pirmais, kas latviešu reliģiskās problēmas pacēl starptautiskās zinātnes mērauklā. Viņa pētījumā mēs pārliecināmies, ka **latviešu Dieva priekšstati** ir jau nostiprināti priekškristīgā laikā un tie uzrāda indoeiropiešu tautu visvecākās saknes. Nodaļa „Universale Züge im Wesen von Dievs" ir interesantākais un aizraujošākais šīs grāmatas jautājums un risināts ar lielu mākslu un suverēnitāti, ar plašām zināšanām salīdzināmā reliģiju vēsturē. Šī nodaļa pelna visplašāko ievērību ne tikai speciālistiem, bet vispārizglītotiem lasītājiem, īpaši tiem latviešiem, kas bieži ar diletantiskiem uzskatiem mētājas par latviešu reliģijas problēmām.

☆

Pirms dažiem mēnešiem Dītricha apgādā iznāca vācu valodā **Konstantīna Raudives** romāns **„Asche und Glut"** — „Pelni un kvēle", izcils psiholoģisks romāns, ar saistīgu un spraigu notikumu norisi, īpaši spoži notēlota kāda bumbošanas nakts Londonā. Romāns ieguvis plašu atbalsi lasītājos un kritiķos. Tas ir Raudives trešais plašais romāns vācu valodā, īpaši vēl pieminams viņa filozofiskais darbs „Der Chaosmensch und seine Überwindung". Šim darbam ierādīta Eiropas filozofijas kritikā nezūdama vieta. Arī šī darba trūkst latviešu lasītājam.

Par „Asche und Glut" prof. Kamils Šneiders (Strasburgas radio izsakās, ka romānam augsts garīgs un morālisks līmenis, ka autoram rakstniecība nav amats, bet liela Dieva žēlastība un radītāja atklāsme.

☆

Mūsu literatūra un zinātne ir mūsu gara balss un dzīvība. Tās darītājiem un piepildītājiem mūsu atzinība un paldies!

J. Lapiņš

JAUNO GLEZNOTĀJU SKATE BRUKLINĀ

Gleznotāja Fr. Milta studijas audzēkņu izstāde sestdien, 19. maijā, dziedātājas M. Piekalnītes dzīvoklī Bruklinā piedalījās 9 audzēkņi ar 56 darbiem, bet izstādes atklāšana izvērtās par jauno gleznotāju sumināšanu. Ievadā M. Piekalnīte nodziedāja 2 tautas dziesmas M. Nārunas - Bogdanovičas pavadījumā, bet dzejnieks Ēmards Tauns nolasija gleznotājam Fr. Miltam veltītus dzejoļus.

Izstādi atklāja prof. A. Annus, uzrunā norādot, ka uz izstādi nākot, viņš bijis norūpējies par studijas audzēkņu darbu kvalitāti, bet, redzot izstādi, jāatzīst, ka audzēkņu darbs ir profesionālā bazē, nav manāmas diletantisma pazīmes. Šī izstāde, pēc prof. A. Annusa domām, atgādinot agrākās Latvijas mākslas akadēmijas audzēkņu izstādes. Tas rāda, ka Milta studijas darbs ir ar akadēmisku garu. Izstādītās gleznas manāms Fr. Milta iespaids, kas uzskatāma par normālu parādību. Studijas audzēkņiem jāturpina mācīties, izveidojot savu talantu un neuzskatot nevienu gleznu par pabeigtu, atrodot vienmēr ko labojamu. Noslēgumā profesors aicināja jaunos gleznotājus izaugt par īstiem latviešu gleznotājiem, bet ne svētdienas māleriem.

Izstādes novietojums nav latviešiem izdevīgs, jo atrodas Bruklinas rajonā, kur ne visai ērta satiksme. Kaut arī bija šīs vasaras karstākā diena un daži mākslas cienītāji ceļā vienā virzienā bija pavadījis divas stundas, izstāde bija pulcinājusi pāri par 100 apmeklētāju. Bija ieradušies parastie gleznu izstāžu apmeklētāji un jauno gleznotāju draugi, kas pie viņa glāzes un pīrāgiem sprieda par izstādītiem darbiem. Sprieda arī, ka tā ir pirmā reize, kad kāda mākslinieka audzēkņi izstāda darbus. Šī tomēr nav pirmā Fr. Milta audzēkņu izstāde. Pirms izbraukšanas uz ASV, 1951. gada pavasarī Lībekas Mēzenes kazarmēs notika šaurāka apmēra Fr. Milta audzēkņu izstāde. Šīs izstādes dalībnieks Arvids Drone jau divas reizes Minepolē rīkojis patstāvīgas izstādes, saņemot labas atsauksmes.

Ņujorkas izstādē pārsteidza izstādīto darbu formu bagātība, kur bija klusās dabas ainavas un figurālā māksla. Vitauts Kalve īpašā programmas ievadā bija apskatījis Milta studijas un skates tapšanu. Izstādi apmeklēja Ņujorkas DV apvienības priekšnieks J. Lācis un bij. priekšnieks A. Vaiters. Gleznotājs Fr. Milts paziņoja, ka, atzīmējot ielešanu latviešu mākslas sabiedrībā, katrs izstādes dalībnieks ziedo vienu darbu DV rīkotai izlozei 14. jūnijā. Izstāde atvērta līdz 2. jūlijam. Tajā piedalās: Austra Balodis, Kārlis Garokalns, Bruno Klaips, Gunārs Kochmanis, Arnolds Lezdkalns, Millija Mežaks, Elmārs Rudzītis, Kārlis Saliņš un Margareta Upesleja.

Ar šo izstādi Fr. Milts parādās arī kā labs audzinātājs, kas rūpējas par jauniem latviešu mākslinieki em.

Bi

Klāra Zāle

BEZ ĒNAS

(No neiespiestā krājuma „Simbolika")

Izbēgu no savas ēnas.
Viņa palika stāvot
Mēness gaismā
Kā spoks.

Brīnos — cik tā bijusi smaga,
Ja mani soļi
Vairs tikko aizkar zemi,
Un manas dienas
Zaudējušas piekeršanos dzīvei.

Caurspīdīgas pat naktis
Kā mēness ezeri dziļi.
Es ceļos spārnos
Kā sapnī —
Vienkārši
Aiz ilgu spēka.

Kas mani lai attur lidot,
Ja mana ēna
Palika mēness gaismā
Kā spoks?

Minhauzens atkal precas Losandželosā

SIETLAS DZIESMU SVĒTKU PRIEKŠSPĒLE

Gatavojoties pirmajiem rietumu krasta Dziesmu svētkiem Sietlā, Mārtiņa Zīverta barons Minhauzens 12. maijā atkal precējās Holivudā, Plummera parka zālē.

Sietlas dziesmu svētki prasa labu latviešu teātŗa mākslas manifestāciju. Šim nolūkam par režisoru aicināts Vilis Lapenieks, režisors ar izcili bagātu pieredzi filmu pasaulē. Pēdējais savam uzdevumam bija piegājis ar sirdsdegsmi, prasot no losandželosiešu teātŗa visu iespējamo: labu aktieŗu spēli, iespaidīgas dekorācijas un krāšņu inscenējumu vispār.

Lapenieks, kā jau filmu režisors, parasti lielāko vērību piegriež ārējiem efektiem. Šoreiz viņš sīki izstrādājis kamerspēles nianses un mizanscēnas, nepametot novārtā nevienu lomu un nevienu situāciju, nevienu iespējamo efektu. Tas, protams, gan aktieŗiem, gan skatuves darbiniekiem uzlika daudz lielākas prasības kā parasti.

Lai īstenotu šādus inscenētāja nodomus, arī techniskiem palīgiem jābūt profesionāliem savas lietas pratējiem un visi sīkumi jāsaskaņo ilgos mēģinājumos. Pavisam slikti ir, ja nonāk laika trūkumā un improvizācijās, kad var glābt tikai erudicija. Šoreiz visu saglāba degsme un milestība pret teātri kā tādu. Pūles, kas ātŗa beidzamā brīdī visu paveica, vairs nebija pūles vien, bet uzpurēšanās.

Šai sakarībā paceļas t.ri akadēmisks jautājums, vai ir vērts trimdas apstākļos profesionālam režisoram mocīties ar lielu trupu, gādāt krāšņu un grūti transportējamu skatuvisko ietērpu un tajā pašā laikā labi zināt, ka vairums aktieŗu un skatuves palīgu būs tikai amatieŗi, no kuŗiem nevar prasīt neiespējamo? Domāju, ka parastā situācijā tas nebūtu ne vēlams, ne nepieciešams.Šeit būtu ņemams par raugs no kādreizējā trimdas teātŗa Stokholmā, kas Mārtiņa Zīverta vadībā Minhauzenam nemaz nemēģināja pieskarties, bet spēlēja ar iespējami mazu ansambli līdz reālitātes minimam pieskaņotās dekorācijās, galveno vērību piegriežot paša lugas saturam. Lugas tad arī, šo nodomu paturot prātā, tika speciāli sarakstītas.

Sietlas dziesmu svētki nu ir tik liels notikums latviešu dzīvē, ka šoreiz atŗiem nevar prasīt neiespējamo? taisno gan Lapenieka ieceres, gan aktieŗu upuŗus, gan arī risku, uzņemoties izdevumus, kas iet tālu pāri budžeta robežām. Nobeigums 6 lpp.

CIEMOS PIE IRMAS BRAČAS

Pie dārza vārtiņiem mani, bez redzamas neuzticības un naida, saņem Lācis ar Duksi. Soļoju pa koptu celiņu uz nelielu ogulājos un augļu kokos iegrimušu dārza mājiņu Hanoveras nomalē, Vācijā, kur gandrīz visus pēckara gadus mitinājusies rakstniece Irma Brača. Mājiņa, kas celta ar pašas Bračas līdzekļiem īrētā dārziņā, tik maza, ka šeit iespējams mitināties tikai vienam cilvēkam. Īstenībā tā arī nav dzīvojamā māja, bet kaut kas līdzīgs mākslinieka darbnīcai. Gandrīz visu sienu dienvidus pusē aizņem liels logs, kur redzama straujās un nesavaldīgās Leinas ieleja. Reiz plūdu laikā upe mājiņai bijusi piezagusies jau pavisam tuvu, applūdinot jau pa daļai dārzu. Dārza mājiņā dzīvodama, rakstniece visu laiku pati kopusi savu augļu un puķu dārziņu, un tikai pašā pēdējā laikā, liecoties zem gadu nastas, tā bijusi spiesta izvēlēties ērtāku dzīves vietu, apmetoties pilsētā pie dēla, pazīstamā vēsturnieka Dr. Brača. Viņas vietu dārziņā ieņēmusi gados jaunākā māsa, tautskolotāja Erna Brezovska, un tikai pa reizei vasarā saulainās dienās rakstniece uzturās savā senākā dzīves vietā.

Bračas talants ir daudzpusīgs. Kā rakstniece ar saviem drāmatiskiem darbiem viņa kļuva paz stama Latvijā. Rīgas Nacionālā teātŗa izsludinātā sacensībā no 121 iesūtītām lugām Bračas luga Velni tika atzīta par labāko. Trimdā sarakstīto lugu skaits ir diezgan prāvs, bez tam Brača daudz rakstījusi periodikā, arī vācu presē. Ir līdzstrādniece (zem pseudonīma) atmiņu krājumam par Andrievu Niedru. Patlaban nobeigts romāns „Apsolītā zeme".

Ar lielu interesi un aizraušanos Brača nodevusies arī tēlniecībai atveidojot no keramiskas masas gan pašas iecerētus, izdomātus motīvus, gan pēc fotografijām pā Vācijas valsts kanclera Ādenauera un ministra Erharda. Abi pēdējie gan pašus mākslas darbus nav saņēmuši, bet tikai to foto uzņēmumus. Ādenauers par saņemto uzņēmumu piesūtījis atzinīgu pateicības rakstu. Savam radošam darbam Brača nodevusies ar sirdsdegsmi pilnīgi, izkopjot savas dotības pašmācības ceļā, abonējot šim nolūkam žurnālu „Akadēmija mājās".

Ar rakstniecību un tēlniecību Bračas kalpošana mūzai nebūt nav izsmelta. Viņas iemīļotākais darbs, kuŗam tā laikam veltījusi visvairāk laika, ir gleznošana.

Var jau būt, ka ir gleznotāji, kuŗi glezno, lai ar to saraustu daudz naudas, bet pie tiem Brača nepieder, kaut arī zināms skaits gleznu atradis pircējus. Viņa glezno sev par prieku, atrodot šīni darbā sevis piepildījumu. Iemīļoti motīvi ir lauku ainavas, kalni, apsniguši bērzi, čalojoši pavasaŗa strautu ūdeņi, bērzu birzis, kā viņa tos skatījusi Piebalgā. Kāda bērzu gatve ar braucēju un pajūgu, kādi bija piebaldzēniem, izsauc atmiņas par Mērnieku laikiem. Vai tas būtu Ķencis, kas te braukdams skaita savu lūgšanu? Viņa plānais deguns šeit nav pilnīgi noteikti konstatējams. Bērzu gatve gan atgādina ceļa gabalu Piebalgā, kur šis gadījums norisinājies.

Dārza mājiņā vairs nekas netiek gleznots vai veidots, tā savus uzdevumus pabeigusi. Tuvākā nākotnē tā būs jāatstāj pavisam, jo dārziņa īstie saimnieki tam pareizi dzēduši citus iemītniekus.

Atvadoties, it kā savu likteni paredzot, mani žēli noraudās Duksis, lēni pavēdinot ar ast , kā tas labākās suņu aprindās pieņemts.

P. Zvaigznīte

E. Ošiņas - Bērziņas baleta studijas vakars 26. maijā Toronto.

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU ZĪMĒ

NEDARBU GRĀMATA.

8. turpinājums

Mēģināju izdungot, izgudrot, kā Rendu ierimēt dziesmā, nieki. Mūsu jaunie braucēji kā lidināt lidināja, meži šalkdami skrēja mums gar abām pusēm — tā kā jūŗa pašķīrusies. Saule grima, grima — Rendas vēl nebija . . . laikam aizbraucām tai gaŗām, vai. Sirmi bāli tvaiki kāpa, vilnīja visapkārt, kad nokļuvām Usmas ezera krastā. Riņķi grieztās māju ēkas likās tik dižas kā nekur citur nebija redzētas. Ezers blāzmoja krēslā palsi kā ielenkts tumšu mežu, likumi apmadaroti. Noslēpumu spoguļis.

Zvadzēja piena spaiņi ,slauktuve, alvas kannas spīdēja, kūtspriekšā sarindotas. Pelēkraibi kaķi dīcijās apkārt, siltās putas kārodami.

Kāsa pienu. Arī mēs, bariņā sastājušies, skatījāmies. Komisārjaunkundze, Pēteris ar māti, Melita, Rūtiņa ar tēvu un māti, mans tēvs, Spunteļa kungs, nopūsdamies, uz spieķa atspiezdamies. — Melita skatījās viņam pāri, gaŗām, uz Labuma Kungu, pansijas staltāko puiša cilvēku.

Labuma kungs stāvēja pa gabaliņu, smēķēja pīpi, pasmiedams pūlējās runāt angliski ar pavisam sīciņu žīdu ģimnazijas skolotāju, kas bija gadu nostrādājusi, latīņu valodu mācidama Jeruzālemē; bet tad atbraukusi atpakaļ. Tad vēl uz Labuma kungu skatījās matēmatikas skolotāja, tā ar lielajiem spožajiem baltajiem zobiem. Un vēl Labuma kungu vēroja ļoti gaŗa un ļoti slaida franču valodas skolotāja ar īpaši skaistām tievām kājām, Lita Tolite.

Arī es skatījos uz Labuma kungu dievinādams.

Māte nebija varējusi līdzi braukt, viņa nedomāja, ka spētu Daici, Agri tikai ar dižtanti Turaidā vienus atstāt.

Pēkšņi kaķi visi metās vienā barā — prom no piena kannām — tas taču neparasti, kā futbolu spēlēdami. Kas tas bija, ap ko pelēkraibie, melnie kaķi plēsās, šņākdami, astes kuldami? Tas bija kurmis, kas nu nāves baiļēs rakās cietā zemē.

☆

Iepriekšējās dienas iespaidi droši vien bija man pārāk raibi, ātrais brauciens cauri mežiem pavisam apdullināja. Arī pamostoties nekā nesapratu . . . bezdeligas viteroja, gar apputējušām griestu spārēm strūkloja saules stari, bija vaļā lielas durvis uz gaismu. Un mani sagrāba jo nevaldāmas bailes; tāpēc ka mozdamies nevarēju nei atjēgt, nei atcerēties nenieka, biju tukšs kā izslaucīts. Nezinu, vai tā ko otram cilvēkam novēlētu, pats tā esmu modies divi reizes mūžā. Toreiz, Usmas ezera krastā, agrā bērnībā — tad vēl vienu reizi ,ne pārāk sen.

Zelta lielceļu Lipsta spējais atmiņas zudums nav gluži no nieka uzpūsts. Kaut pašam tāds stāvoklis ildzis tikai minūtes — — bet tās ir briesmīgas, savelk dvēseli siku kā žūstošu kodolu pāragri noplūktā riekstā.

Kas ir, kas ir, kas ir . . . es kunkstēju, izrāvos segu pineklu, metos gaismā kā apdullusi kode.

No uzbraucamā tilta tomēr nenokūleņoju. Jā, to vienu jo grūtu reizi skrēju, meklēju māti, kaut viņas nemaz līdzi nebija. Tad tik pamanīju Spunteļa kungu, siena pilniem izpurušiem matiem, tālskati rokā.

Citādi kūtsaugša bija tukša. Neviena cita cilvēka. Spunteļa kungs arī bija samulsis, laikam nemaz neapjēdza, kas es un kas mana māte, jo vai citādi viņš teiktu, ka mana māte krastmalā kaila pozē?

Lejā pa tiltu! Skrēju uz to pusi.

Pēkšņi, nezi kur uzradies, tēvs stāvēja man priekšā.

„Kur tu?"

Nu man tapa pavisam savādi. Tikai tagad atjēdzu, ka māte taču nemaz nebija braukusi līdz. Kā tēvs reizē varēja būt ezera krastā ir te?

Nekā nevarēju tēvam ieskaidrot, kas noticis.

„Tur gribēji skriet? Neredzi, ka sievieši?" tā tēvs. „Skat, kāds man perecs" — viņš bārās, lietādams to vārdu diezi kālab. „Vai tad tu galīgi aptaurēts?"

„Lai tevi izsmej? Izsuni?"

„Lai sievieši domensterē (kad tēvs uztraucās, viņš tā izteicās).

„ — Lai sievieši domensterē, kādi viņiem tikumi, ja?"

„Lai iepļaukā?"

Tad ieraudzījām Rūtiņu starp krūmiem kūleņus metam, vēl un vēl, sarkanais peldkostīms zibsnīja vien.

„Es esmu mežonis! Mežonis!" viņa kliedza.

Tad parādījās Pēteris, kā jau klājas, peldbikšēm kājās. Un tad visi sievieši smuki uzpucējušies, pieklājīgi.

Bet nu es nevarēju skatīties . . . nē, visu sieviešu tur nebija. Pēteŗa māte nāca papriekšu. Pēteŗa māte bija maiga un man likās īpaši smalka, īpaši gudra, jo sevišķi laipnīga — ar Pēteri pašu viņa allaž runājās izmeklēti jaukos vārdos,

Vārdi tādi mīļi: „dēliņ, draudziņ, balodīt." Mana māte tā nekad neteica. Ievērojami stingrā reliģiskā audzināšana aizliedza tādus glaimus bērnam.

Bet lišķības trūkums runā, laikam, pāriet paaudžu paaudzēs, tādi maigi vārdi palikuši pašam kā aizliegti, citēju tēva izteicienu, „it kā viens aizliedzis".

Laikam kāds bija aizliedzis.

Vēl tagad ausīs skan rīkojumi, skaļi saucieni pa piecstāvu mājas logu, kad pagalmā spēlējos.

„Ko stāvi? Kāpēc atdevi viņam lāpstiņu? Mo - ā - adr'! Ko tu dari? Kā, nekā nedari?"

Vecās Derības baigums tādos rīkojumos un pavēlēs no . . . augšas. Pavēl. Aizliedz. Soda. Pavēl. Aizliedz, vai!

☆

Dāmas pienāca. Trūka Labuma kunga un Dinas jaunkundzes; Spunteļa kungam bija gluži sašķobīts vaigs; ar spieķi viņš kapāja balandas sētmalā. Tad dzirdējām dārzā balsis.

„Nē, nevaru skatīties, nevaru,"

Dinas jaunkundze tā kā vaimanāja, kā smējās.

Viņa iztipināja smailām kurpītēm, zviņaini izrakstītā vasaras kleitā ģērbusies. Zils - zaļš.

Karmenas cirta uz pieres, mutautiņš sejai priekšā, jā, reizē viņa vaimanāja, smējās.

„Sliekas! Tas zvēriņš jābaro ar . . . ar . . . "

(Zvēriņš bija vakarējais kurmis, stikla burkā ielikts).

☆

Dāmas sāka spriest, rīkoties uz brokastu. Braucējs bija aizkavējies.

Būšot motorlaiva. Savāds cilvēks braucot. Staigājot pliks, šķietot patraks, taču jauks, mīļš cilvēks.

Spunteļa kungs un es, mēs vēl nebijām peldējušies. Atradām jauku līci, salīkām drēbes krastā, tālskati virsū. Iegājuši nevarējām vien nopriecāties par skaidro mīlīgo peldi. Nekur citur ūdens nav tāds kā Usmas ezerā, tā man šķiet. Spunteļa kungs iebrēcās, palida zem ūdens.

Arī es ieūkšējos. Krastā, pie mūsu drēbēm, stāvēja Rūtiņa ar kunga tālskati un skaļi, spītīgi smējās.

Burbuļi nāca augšā, kur Spunteļa kungs ienira.

Redzēju viņu ieairējamies niedrās, tur apslēpjamies.

„Urā - ā!" kliedza Rūtiņa, nometa tālskati, aizskrēja.

„Pagāna meitēns!" Spunteļa kungs biezumā sēca.

☆

Braucējs tiešām bija it pliks muskuļots vīrs vaŗa krāsas ādu.

Mani pār visu priecēja motors, skatījos, ka vai acis izkrīt spožos kloķos. Stiprs parkšķis, benzīna smaka ir prieks puikām.

☆

Piebraucot Moricsala nerādījās nekāds brīnums. Kad sākām iet ozolu, liepu takas, gaismai zaļā zeltā zvīgojot, ienāca man, puikam, prātā, ka arī Mopasāns, „pikants un attapīgi jautrs", (Ai!) — tā ko ar svinību aprakstījis.

Un tad priekšā Komisārjaunkundze teica dziesmu:

Zili meži, zaļi meži.

☆

Vēlāk tēvs gleznoja ozolus, Dinas jaunkundze sēdēja blakus un vērā no zīlēm kaklarotu.

Parasti gan māte sēdēja blakus. Šoreiz nē.

Brīžiem krāsu iznāca atslaucīt.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola svētdien, 13. maijā, nosvinēja savus 5. darba svētkus. Attēlā: skolas skolotāji, kuŗi darbojušies nepārtraukti no dibināšanas dienas 5 gadus. No kreisās: P. Lūsis, E. Gaiķe, R. Brence, svētdienas skolas priekšniece A. Kurse, E. Timermane un J. Barušs. (Foto JAK)

DZIĻU PROBLĒMU ŠĶETINĀTĀJS, SAVAS TAUTAS ĪSTS DĒLS

JĀNIM VESELIM AIZEJOT AIZSAULĒ

Vēsts, kas nāca pa tālruni, sāpīgi iedūrās, bet pirmajā mirklī nebija pilnīgi aptverama: Jāņa Veseļa vairs nav! — Kā? Nupat, pirms nepilna mēneša, viņš te, Toronto, saulainā pavasaŗa dienā bija slaids, dzīvīgs, bez kādām vairāk kā sešu gadu desmitu rievām vaigā. — Gandrīz kā jaunās dienās, pirms 42 gadiem, kad viņu pirmoreiz redzēju Latvijas Kareivja redakcijā Rīgā, Parka ielā. Tikai mati tagad sirmi un dziļš viedums un miers viņa izteiksmē. Toreiz . . . — nu toreiz viņš bija gandrīz vēl zēns ļoti gaišiem matiem, pelēkā karavīra mēteliti, izkaŗojis 1. pasaules kaŗu un Latvijas brīvības cīņas.

Šī iepazīšanās izauga par īstu draudzību, kas ilga visu mūžu. Un Jāņa Veseļa kļuva par mūsu ievērojamu rakstnieku.

Ar visai maz skolas mācību, bet dziļu zināšanu kāri un pētniecisku garu, viņš patstāvīgi meklēja un urbās zinātnēs, kuŗām dzejnieki dažkārt paiet gaŗām kā „neinteresantām." Veseļa zināšanas dažādās kultūras nozarēs tiešām bija apbrīnojamas, un viņš pārspēja daudzus augstās skolās gājušus. — Protams, it īpaši viņš iedziļinājās dažādu kultūras tautu literatūrā, sākot ar seno indiešu Rig-Vēdām, beidzot ar vismodernāko laiku sacerējumiem.

Apbalvots ar lielu rakstnieka talantu, Jānis Veselis radīja daiļdarbus, kuŗos meklēja atrisinājumu problēmām, kas viņu nodarbināja, īpaši par cilvēka cīņu ar dabu. — Jau viņa pirmajā romānā Saules kapsēta (uzrakstīta 1918. g.) cīņa ar dabu nav kaila teorētizēšana, tur viss nor.s reālos apstākļos latviešu lauku dz.vē šī gadusimteņa sākumā. Uzvar daba tēlotājā cīņas pirmposmā.

Mūža briedumā, iedziļinājies zinātnēs, J. V. plašā vērienā atklāj cilvēka cīņu ar dabu romānos Cilvēku sacelšanās (1934. g.) un Tērauda dvēsele (1938.); cilvēks te uzvar dabu — panāk atomu skaldīšanu un lidojumu uz citām planētām. Un tas ir rakstīts un iespiests ne pērn, ne šogad! (Šie divi romāni kopā ar teiksmu Pa senajām upēm izdoti grāmatā kā triloģija un apcerēti mūsu laikrakstā). Skaists J. Veseļa romāns ir Tiruma laudis (1927.) ar latviešu lauku dzīvi brīvajā Latvijā.

J. V., vairāk kā jebkuŗš sakņodamies Latvijas zemē un cieši saaudzis ar savu tautu, deva romānu Trīs laimes (1928.) un radīja īpatu daiļprozas veidu — latvju teiksmas; pirmās no tām izdotas Rīgā 1943. g. ar Niklāva Strunkes illustrācijām. Tur Saules koku, ko, traukdamies uz priekšu, meklē tēvs ar dēlu, viņi atrod, tikai atgriezdamies dzimtenē.

Par teiksmu romānu autors nosaucis savu jau trimdā (1952.) izdoto Viesturu Varapogu (illustr. Normunds Hartmanis); to godalgoja ALA's Kultūras fonds.

Trimdā publicēti: jauns dzejoļu krājums Laimas mirdzumā (1954.) un Teiksma par manu mūžu (1956.), rom. Divas māsas, uzrakstīts Latvijā, grāmatā izdots ASV 1958. g., bet otrā izdevumā Dienas krusts, rom. (1950.) un Saules kapsēta, rom. (1954.).

Šeit minēto darbu skaits ir liels, un, palikdams sev uzticīgs, J. Veselis nemaz nevarēja nerakstīt. Š. g. 27. februārī viņš vēstulē cita starpā, teica: „Rakstu dzejoļus, pa laikam prozu." Bet 8. martā, kad bija aizgājuši komponists Jānis Cīrulis un red. Jēkabs Vītols, viņš rakstīja: Mums jāturas līdz beidzamam . . . Vai nē?" — Tos pašus vārdus viņš teica, pēdējoreiz tiekoties.

Bet nu viņš pats pēkšņi ir aizgājis tik zīmīgi — Amerikas Latviešu Apvienības kongresā savējo vidū, mūsu garīgajā Latvijā. Šķiet, pati Laima viņu ir aizvedusi Aizsaulē. Veselis tur nepateica vārdus, ko gribēja teikt, bet viņš mums atstājis lielu mantojumu, un tur viņš saka: „Esiet ar tautiešiem kopā, smaidiet, runājiet koši valodu milīgu, jauku, kas nāk no Baltijas krastiem. Domas un jūtas mēs tikai izteikt latviski varam." (Laimas mirdzumā, 42).

Paldies, Jāni Veseli, par visu, ko esi devis savai tautai.

Angelika Gailīte.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LASĪTĀJU vēstules

LATVIEŠU HUMORA LIETĀ

Atbildot T. Kronberga Jaunās Gaitas „humora" aizstāvēšanas mēģinājumam lasītāju vēstulē LA 36. n-rā, nu gan jāsaka: Tas nepārliecina.

Pats jau atzīstas: telegramma nav pārāk izdevusies. — Tiktāl viss kārtībā. Varētu likties mierā. Bet tālākie T. K. apgalvojumi tomēr apstrīdami, proti, ka latviešu personīgā un politiskā humora izjūta nebūtu izkopta. Taisni otrādi — latvieši noteikti ir tauta, kas visos laikos mīlējusi paironizēt un pasmaidīt gan par bargiem kungiem, gan vēlāk par pārāk centīgiem tautas „apgaismības" darbiniekiem, gan mūsu pašu politiķiem, gan negātīvām parādībām sabiedrībā, pie tam to allaž darīdami ar labsirdīgu vīpsnu — ar prieku. Un rūgtums ir bijis bez t. s. jaunlaiku „niknuma".

Kronberga kungs ir gados jauns, tādēļ laikam neatceras tādus brīvās Latvijas žurnālus kā Svarus, ari Sikspārni u. c., kas pilnām pieādīja, ka mums ir ne tikai humora izpratne, bet arī nepieciešamā mēra izjūta, kuŗas J. G. „humoristiem", anglo - sakšu ietekmē izaugušiem, pagaidām trūkst.

Arī trimdā mums bija un vēl ir nenoliedzami apdāvināti humoristi, kas prot pasmaidīt un pagraizīt labas gaumes robežās. Un laba veselīga humora izjūta allaž mitusi mūsu karaviros.

T. Kronbergs ieteic mācīties no anglo - sakšiem. Kāpēc nē — mācīties var! It īpaši J. G. „humoristiem" būtu ieteicams to steidzīgi vien sākt, bet tad gan drīzāk franču skolā. Stāsta, tiem asprātības bultas esot asāk un s m a l k ā k izdrāztas.

Ko var zināt — varbūt tad atgriezīsies arī aizbēgušais redakcijas locekļis . . .

S. Sniedze

Londonas Daugavas vanadzes — Mātes dienu pieminot.

TORONTO

Pag. ceturtdienas vakarā Trentonas tuvumā uz 2. ceļa satiksmes nelaimi piedzīvojis Gunārs Roce. Viņš ar savu pussmago mašīnu devies Toronto virzienā apm. 45 jūdžu ātrumā, kad ievērojis pēkšņi pagriežamies no pretējā virziena kādu vieglo mašīnu, strauji tuvojoties viņa mašīnai. Vairidamies no sadursmes, G. Roce centies mašinu novirzīt uz ceļa malu, bet tomēr nespējis novērst sadursmi. No trieciena abas mašīnas stipri bojātas, bet braucēji nav smagāk cietuši. G. Roci ievietoja Trentonas slimnīcā. Pēc sniegtās palīdzības cietušais atlaists ārstēties mājās. Pretim braucējas mašīnas vadītājs cietis vieglāk, bet viņam draud sods, jo vadījis mašīnu alkohola iespaidā.

St. George vācu ev. - lut. draudzes baznīcas zālē, 410 College ielā sestdien, 26. maijā, plkst. 8 vakarā, rakstniece Angelika Gailīte referēs vācu draudzes vakarā (vācu valodā) par latviešiem. TLB tautas deju kopa Diždancis piedalās ar 3 latviešu tautas dejām un konservātorijas audzēkne Velta Lintiņa (soprāns) dziedās latviešu tautas dziesmas.

Rīgas skautu vienības mazskautu pulciņš nedēļas nogalē bija izbraucis nometnē Austrumu ev. - lut. draudzes lauku īpašumā Tālavā. Nometne ilga 3 dienas. Tā galvenokārt bija domāta mazskautu pašdarbības veicināšanai. Mazie zēni veica visus nometnes darbus, gatavoja ēdienu, vadīja nodarbības, sagatavoja ugunskura priekšnesumus un pārmaiņus veica nometnes komandanta pienākumus. Izbraukumā piedalījās 16 zēni sava pulciņa vecākā v. v. Ilmāra Batraka vadībā.

Gaujas gaidu vienības gaidu pulciņš 18. maija vakarā izgāja savā gadskārtējā nedēļas gala nometnē pie Shadow ezera, apm. 35 jūdzes ziemeļaustrumos no Toronto. Izvēlētā vieta bija labi piemērota nometnošanai, ūdens tuvums un dabas krāšņums uz ezera atrodošās pussaliņas meitenēm iepatikās. Tās nodevās nometnes iekārtošanas nodarbībām, gaidu mākām (apakšskopnieču vadībā) un sporta spēlēm. Bija arī šķēršļu gājiens, āra un nakts rotaļas un ugunskura vakars vad. J. Vagneres vadībā. Viņa arī pildīja nometnes atbildīgās vadītājas pienākumus un ar vad. M. Vilku un lielgaidu I. Slaņķi rūpējās par nodarbībām. Nometnē piedalījās 15 gaidas. Vērtējot gūtos panākumus nodarbībās un nometnošanā, labākā kopa nosaukumu izpelnījās ķivītes, bet labākais pavāru kops izrādījās irbītes. Šķēršļu gājienā redzamākos panākumus guva zilišu kops. Meitenes atgriezās mājās pirmdienas vakarā, priecīgas par nometnē pavadītām dienām.

Rīgas skautu vienības skautu pulciņš 19. maija rītā devās uz Austrumu ev. - lut. draudzes lauku īpašumu Tālavu, lai pabūtu saulē, svaigā gaisā un vējos. No metnotāji bija iekārtojuši es pašu celtās teltīs un nodevās spraigām nodarbībām vad. St. Leimaņa, V. Vāgnera, P. Plauža un rov. K. Šūna vadībā. Nometnē piedalījās 20 zēni. Skauti nodevās dažādām mākām.

Svētdienas vakarā bija ugunskurs vad. P. Plauža vadībā. Skautu svinīgo solījumu pieņēma pulciņa vec. nometnes atbildīgais vad. St. Leimanis, asistējot vad. V. Vagnerim. Solījumu nodeva: Ivars Ārgals, Jānis Puriņš, Uldis Blodāns, Dainis Sultmanis, Māris Treigūts, Pēteris Līvītis, Edvards Caune un Ainārs Māliņš.

DV Toronto nodaļas bibliotēka no 1. jūnija līdz 1. oktobrim lasītājiem būs pieejama piektdienas vakaros no plkst. 7—9.

TLB sestdienas skolas 12 darba gadu nobeiguma un 11. izlaiduma akts svētdien, 3. jūnijā, pl. 6 vakarā, Sv. Andreja b-cas zālē. Skolas saime sagaida draugus un labvēļus ierodamies jo kuplā skaitā.

Kara invalīdu Kanadas apv. nodaļas biedru vakarā sestdien, 26. maijā, plkst. 7.30 vak., lietuju b-cas zālē, 941 Dundas St. (Dundas un Grace). Svinīgā akta svētbrīdi vadīs prāv. A. Skrodelis. Runās KICV priekšsēdis R. Ancāns no Savienotām Valstīm. Vakara programmā piedalās dzejniece Velta Toma, literāts Ilmars Batraks, dziedone Elza Zīverte un pianiste Marta Tūtere.

Latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas izlaiduma aktā sestdien, 26. maijā, pl. 7 v. Sv. Andreja b-as telpās absolventu klase iepazīstinās ar dzejnieces Zinaīdas Lazdas dzīvi un darbiem.

Ap 40 talcinieku pag. nedēļas nogalē piedalījās lielajā pavasaŗa talkā Toronto latviešu katoļu vienības lauku īpašumā Mežciemā. Talkas darbos daudz līdzēja uzņēmējs K. Stivriņš ar zemes līdzināšanas mašīnām. Talcinieki arī uzposa īpašuma tuvāko apkārtni. Talkas laikā noslēdza ligumus un izrentēja pirmos Mežciema apbūves gabalus uz 50 gadiem. Mežciemā ir jau 19 jaunsaimnieki. Talkas darbus vadīja īpašuma pilnvarnieku komitejas pr-dis A. Miklašēvics.

Latviešu kreditsabiedrības gada sapulce 23. maijā bija pulcinājusi 101 kreditsabiedrības biedru. Sapulci vadīja sabiedrības valdes pr-dis A. Svenne. Sapulcē bija ieradies arī Ontario kreditsabiedrības ligas pārstāvis Neil de Valk, uzrunā tencinot latviešu kreditsabiedrības vadības nenogurstošo darbu. Viņš pasniedza atzinības rakstu un apbalvoja ar īpašu nozīmi bij. LNAK valdes pr-di V. Upeslāci par nopelniem latviešu kreditsabiedrības darba veicināšanā un jaunu sabiedrību organizēšanā. Līdzīgu pagodinājumu līdz šim ir saņēmis tikai sabiedrības valdes pr-dis A. Svenne. Saņāksmes dalībnieki ar pateicību pieņēma sabiedrības amatpersonu ziņojumus, un pārvēlamos sabiedrības valdes darbiniekus A. Svenni un P. Rasiņu kā vienīgos kandidātus ievēlēja ar aklamāciju vokal no jauna. Tāpat ar aklamāciju no jauna ievēlēja Uzdzinējo aizdevumu komis. pr-di A. Kristapsonu un revizijas komis. pr-di A. Plaumu. Sabiedrībā jau 982 biedri, tās bilance pag. darbības gadā uzrāda tuvu pie ½ milj. lielu summu.

Strēlnieku b-bas pr-dis kapt. Fr. Freibergs ar sekr. P. Rudzīti un dāmu pārst. L. Briedi 23. maijā ieradās pie bij. valmierieša, strēlnieka Roberta Graudiņa sveikt viņu 80 gadu jubilejā. Strēlnieku pārstāvji sveica gavilnieku ar ziediem un pasniedza viņam Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēstures grāmatu. Jubilārs vēl gaŗā ļoti možs un dzīvo savas meitas ģimenē. Jubilejas gadījumā gavilnieks saņēma arī daudz draugu sveicienus.

Māc. A. Lūsis kristīja Arni Induli Jansonu, Ernesta un Magdas dēliņu.

Māc. A. Čops salaulājis Ivaru Jāni Kvēpu un Sandru Jean Hastie. Kristījis: Hariju Valdi Ciferson, Rūdolfa un Almas dēliņu.

KIČENERĀ

DV Kičeneras - Vaterlū nodaļas vanadžu kopa riko ziedu balli š. g. 26. maijā River Valley Lodge telpās. Spēlēs iecienītā Hobby Star deju kapella. Būs atspirdzinājumi un pārsteigumi. Sākums plkst. 7 vakarā, beigas nākošā rītā.

PATEICIBA

Dziļi izjusts, sirsnigs paldies: māc. A. Lūša un A. Čopa kungiem, Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzes Toronto dāmu kom-jai, darbiniekiem, Saulaines pārvaldei, Toronto Latviešu strēlnieku pulka kopai, pulcīgai Kurzemes cietokšņa kapitulācijas atceres vakara viesu saimei Igauņu namā, visām mīļām karstām sirdīm uz vietas, dzimtenē un citos kontinentos par sumināJumiem, apsveikumiem, telegrammām, skaistiem ziediem un bagātīgām balvām manos 86-tos šūpļasvētkos!

Labu dienu, mieru, veselību visiem no sirds vēlējam,
Kuŗu starpā mēs ar vientiesību
Kungam līdzi staigājam!
Lai tas Tēvs mums žēlīgs ir kā bērniem,
Lai tas Dēls mūs svēti ar sirds priekiem,
Lai tas Svētais Gars mūs kopj,
ka Dievs no mums slavēts top!
(J. Loskiels)

Arturs Ezergailis,
Latviešu pulku strēlnieks

JAUNĀS DEJOTĀJAS GATAVOJAS BALETA VAKARAM

Darbdienu vakaros, pakavējoties Sv. Andreja baznīcas apkaimē, skatītājs vēro ieslidam baznīcas durvīs gan slaidus, vijīgus jaunavu stāvus, gan mazas meitenītes, kas rociņu nodevušas māmiņas gādīgajai vadībai. — Tās topošās balerīnas. Sava auguma izkopšanu viņas uzticējušas baleta paidagoģes Ernas Ošiņas - Bērziņas gādībai.

Mūsu laikmetā baletam ļoti liela nozīme ķermeņa veidošanā. Tas dod ne tikai veselību, bet māca ikdienā pareizi turēt augumu, attīsta graciozu gaitu un piešķir glītas kustības. Varbūt tikai retai meitenei visā studijā pašķ rsies ceļš uz lielām skatuvēm, — ja ikdienas darbā būs ielikts daudz neatlaidības, sīkstuma, un ja Laimes māte būs uzsmaidījusi. Vairums bērnu mācās, lai iemantotu daiļu stāvu un kustības un varbūt dienās pašas kļūtu par baleta paidagoģēm.

Vairākām pusaudzēm studijā aiz muguras 3, 4, 5 un vēl vairāk gadu treniņš. Viņas jau drīkst valkāt mazo baleta meiteņu sapni — pirkstgalu kurpes.

Vecāko audzēkņu grupā redzam Andu Griķi, somieti Ritu Ķimeni un daudzas citas.

E. Ošiņas - Bērziņas klasiskā baleta studijas vakarā redzēsim skaistā programmā dažādu vecumu grupas.

Jaunākās audzēknes dejos bērnu fantazijas baletā, būs arī grupu dejas un solo. Vecākās audzēknes sevi vislabāk atestēs dažādās klasiskā baleta dejās.

Rita Nommika rūpējusies par sevišķi skaistiem kostīmiem kā mazajiem bērniem, tā vecākajām audzēknēm, sagādājot mākslas bauditāja acij daudz prieka.

Klavieŗu pavadījumu apņēmusies Edīte Timermane - Ozola, bet par skatuves dekorējumu gādā Kārlis Bērziņš. Apgaismošanas meistars — Turķis.

E. Ošiņas - Bērziņas baleta studija guvusi ievērību ne tikai latviešu sabiedrībā, bet te mācās arī daudzas igaunietes, īpaši vecākajās grupās, vāciete, somiete, ungārietes un kanadietes.

Sabiedrības atsaucība ir morāls balsts baleta paidagoģijai un audzēknēm viņu sūrajā ikdienas darbā, kuŗā panākumus gūst — vārda īstajā nozīmē — ar sviedriem vaigā.

Pilna auditorija liecinās par sabiedrības atbalstu. Kas gan būtu rakstnieks bez lasītāja, aktieris bez klausītāja un topošais baleta mākslinieks bez skatītāja!

Neliegsim savu atzinību baleta vakarā sestdien, 26. maijā, plkst. 19.30, Bloor Collegiate auditorijā, Bloor ielā pie Dufferin ielas.

r. r.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —

27 BLOOR ST., E., TORONTO, TEL. 924-2775,

no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. maijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskās baleta studijas audzēkņu vakars, Bloor Collegiate auditorijā, Bloor - Dufferin.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maijā - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
27. jūnijā — plkst. 8.30 vakarā V. Keišs baleta skolas 11. audzēkņu vakars, East York Collegiate New Auditorium, Coxwell - Cosburn Ave.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas cejojošā teātŗa izrāde K. Lesiņa „Vājuma Spēks" un J. Sāberta 50 skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Sova lugā Šokolādes ziedātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zapraukas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

26. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki ar priekšnesumiem, karalienes ievēlēšanu u. c. šogad notiek Atlanta hotelī (pie Sv. Katarines).
2. jūnijā, plkst. 18.00, Silvia Place zālē, Niagaras latviešu skolas 10 gadu darba atcere ar priekšnesumiem un teātŗa izrādi.
23. jūnijā, plkst. 7.00 Port Wellerā apvienotie DV līgo svētki.
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

SŪTOT NAUDU UZ USSR, tikai G R A M E R C Y dod
PILNU GARANTIJU.
Mūs licencējis Dept. of Banking, un esam nodrošināti ar $ 20.000,-.
VISĀTRĀKĀ PIEGĀDE. 10 — 14 dienās.
IZMAKSĀ PILNOS APMĒROS bez atvilkumiem.
PIESŪTĀM PARAKSTĪTAS KVĪTIS.
9 rubļi par $ 10.-
Nodeva līdz $ 35.- ir $ 3.50, pāri par $ 35.- ir 10%.
Speciālizējušies no 1947. gada.
G R A M E R C Y - D E P T.
744 Broad Street, Suite 925,
Newark, New Jersey.
Parcel Department:
118 E 28th Street, Suite 906
New York 16, N. Y., USA.
N. Y. Telephone: MU 9-0598.
Atvērts no plkst. 9 līdz 5.30;
sestdienās no plkst. 10 —1
Svētdienās slēgts.

DZ

NUJORKAS PIE

MĀKSLAS SALONS

Ikvienu latviešu mākslinieku gleznu izstādi Nujorkā apmeklē vairāki simti apmeklētāju, skaits dažreiz tuvojas pat tūkstotim. Daudzās latviešu mājās un dzīvokļos redzamas latviešu mākslinieku gleznas, sākot ar slaveniem vārdiem, kā Libertu vai Annusu, vai pat līdzi paņemtiem Purviņa vai Rozentāla darbiem un beidzot ar mūsu jaunās paaudzes gleznām.

Gleznu izstādes notiek gan atsevišķiem gleznotājiem, gan arī gleznotāju grupām vai pat atsevišķu mākslinieku darbu izpārdošanas, kur par lētu naudu var dabūt labu darbu. Cik latviešiem gleznotāju brīvajā pasaulē, to laikam neviens nav mēģinājis izskaitīt, bet tādu, kas piedalījušies izstādēs ar vismaz vienu darbu, laikam būs pāri simtam. Gandrīz katru mēnesi Nujorkā notiek latviešu gleznu izstādes, dažreiz pat vairākas vienā laikā.

Pieodesmitos gados, it sevišķi sākuma gados, visas ievērojamākās izstādes notika Franču mākslas centrā (nosaukumu rakst.ja angliski) Manhatenas lejas galā pie mākslinieka R. Kalniņa. Bet tad namu, kur mākslas centrs atradās, vajadzēja noplēst, lai dotu vietu jaunām Nujorkas celtnēm. Franču mākslas centrs pārgāja uz jaunām telpām tanī pašā rajonā, bet slavas laiki sākuši zust, kaut arī vēl tagad tur notiek mākslas sarīkojumi. Pirms dažiem gadiem arvien lielāku nozīmi ieguvis Latviešu mākslas un daiļamatniecības salons Bronksā Gitas Treimanes vadībā, bet tieši pēdējā gadā lielākas izstādes notikušas arī L. Dunkanes galerijā Manhatenā. Lielākā latviešu mākslinieku izstāde Nujorkā notika dziesmu svētku laikā, kad grūti bija atrast telpas visu darbu izstādei. Izstādes notikušas arī citās telpās, kā arī mākslinieku dzīvokļos.

Latviešu mākslas un daiļamatniecības salons Bronksā atrodas labas satikšmes tuvumā, bet nav latviešu apdzīvotā centrā. Izstādes notiek divās vai trijās telpās, atkarībā no izstādīto darbu skaita. Par izstādes organizēšanu rūpējas Gita Treimane, par tehnisko iekārtojumu — ģimenes otra puse Dzidris Treimanis, kas pazīstams kā čellists. Viesus sagaida Gita, par viņu labklājību rūpējas Dzidris, gādādams par kādu atspirdzinošu lūsiti, bet Gita bieži vien sagatavojusi latviskus pīrādziņus vai maizītes. Par reklāmu rūpējas abi, tāpat arī par paredzamiem mākslinieku priekšnesumiem. Par sekmīgāko izstādi pag. gadā Gita uzskata Kanadas viesa Daiņa Miezāja izstādi, ko kuplināja jauno dzejnieku priekšnesumi. Dainis pateicībā pēc izstādes bija atsūtījis dzejniekiem un rīkotājiem katram pa gleznai. Šo izstādi laikam Dainis Miezājs vēl ilgi atcerēsies. Atgriežoties no izstādes Nujorkā uz Kanadu ar pārpalikušiem darbiem, mākslinieku uz Kanadas robežas pārbaudījuši muitas ierēdņi. Vai nu Dainis neizskatījies pēc ista mākslinieka, vai citādi licies šaubīgs, ierēdņi gribējuši zināt, kur radušās gleznas, neticot, ka Dainis var tādas uzgleznot. Tikai pēc ilgākas pārliecināšanas, kur piedalījušies arī mākslinieka pavadoņi, ierēdņi atlāvuši ceļu turpināt.

Ar Skaidrītes Kocēnas izstādi, kas beidzās 27. maijā, Gitas Treimanes [illegible] slēdz šo sezo[illegible] tas rietumkr[illegible] stādes, kā [illegible] darbi. Daļa [illegible] Nujorkā nem[illegible] ir redzēti. [illegible] piedalījušies [illegible] kārtnes latvi[illegible] arī citu pils[illegible] kanadieši.

Pēc G. T[illegible] miem izstād[illegible] materiāli lid[illegible] šās. Arī pati [illegible] lielinājusi s[illegible] mus.

Bez gleznu[illegible] dabūt latvie[illegible] izstrādājumu[illegible] suvenīrus, āde[illegible] arī metalla [illegible] devīgi tas tā[illegible] ce gandrīz v[illegible] meklējumu [illegible] nu katrā lai[illegible]

KONCE

Arvien re[illegible] tādi sarīkoj[illegible] ju skaitu [illegible] šos, biežāk [illegible] vai dažreiz [illegible] vārāk pieve[illegible] ja kundzes [illegible] kopskaitā a[illegible]

Garīgie [illegible] Bētlemes [illegible] mēr pulcin[illegible] ju. Līdzīgs [illegible] bija arī 18[illegible] mos, dažrei[illegible] varbūt, sa[illegible] ma iemesli [illegible] jās satikt[illegible] gus, dzirdēt[illegible] vai iegūt [illegible] ņas. Varbūt[illegible] par steidz[illegible] vairs atlie[illegible] tām, bet ja[illegible] varbūt latv[illegible] nelickas in[illegible] lītāte vai [illegible] mērotas. L[illegible] Nujorkā n[illegible] koncertiem[illegible] jo liekas, [illegible] nav līela in[illegible] koncertiem[illegible]

Pēdējā la[illegible] nu gūst sa[illegible] tura konce[illegible] kojumu no[illegible] certs aizņe[illegible] ra program[illegible] māts apme[illegible] rikojuma [illegible] parasti ope[illegible] tura tautas[illegible] ta veida [illegible] dziesmas. [illegible] du progra[illegible] prāns Skai[illegible] Jānis Klīn[illegible] gandrīz vi[illegible] jumos. Ab[illegible] vieņu p[illegible] sniedz Mī[illegible] novīca. Vi[illegible] dējās pan[illegible] piegriezuši[illegible] dziesmai. [illegible] pilda arī [illegible] un Gimen[illegible] kojumā Sv[illegible] zālē, Bron[illegible] dējām Gi[illegible] pavadījum[illegible] Sāda vei[illegible] kas jauns, [illegible] dēļ tos vie[illegible] varbūt, ka [illegible] sumi tiešā[illegible] resē. Tie[illegible] rikojumos[illegible] Vanagu u[illegible] jumos, ko[illegible] dze, tāds [illegible] biedribai, [illegible] spēka gad[illegible] nī zemē n[illegible] gadiem, k[illegible] gadi, kas [illegible] menes die[illegible] ja pēc [illegible] un klausīt[illegible] līdz visvec[illegible]

Apmeklē[illegible] sniedzies [illegible] pat 800 ap[illegible]

Par vie[illegible] panākumi[illegible] kotāji, tā[illegible] dziesmu k[illegible] trā noska[illegible] ņiem uz D[illegible] kaču aizn[illegible] un raizes. [illegible] mierinājun[illegible] nākumiem, [illegible] izteic ar s[illegible] dolāru atlī[illegible] ar vismaz

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E., TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. maijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskās baleta studijas audzēkņu vakars, Bloor Collegiate auditorijā, Bloor - Dufferin.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maijā - Pavasara svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
27. jūnijā — plkst. 8.30 vakarā V. Keišs baleta skolas 11. audzēkņu vakars, East York Collegiate New Auditorium, Coxwell - Cosburn Ave.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lietā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas ceļojošā teātra izrāde K. Lesiņa „Vājuma Spēks" un J. Sāberta 50 skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
20. oktobrī — DVTK teātra pirmizrāde Royal Ont. muzejā.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Sokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūŗa Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

26. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki ar priekšnesumiem, karalienes ievēlēšanu u. c. šogad notiek Atlanta hotelī (pie Sv. Katarines).
2. jūnijā, plkst. 18.00, Silvia Place zālē, Niagaras latviešu skolas 10 gadu darba atcere ar priekšnesumiem un teātŗa izrādi.
23. jūnijā, plkst. 7.00 Port Welerā apvienotie DV līgo svētki.
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

Dzīve Savienotās Valstīs

NUJORKAS PIEZĪMES

MĀKSLAS SALONS

Ikvienu latviešu mākslinieku gleznu izstādi Ņujorkā apmeklē vairāki simti apmeklētāju, skaits dažreiz tuvojas pat tūkstotim. Daudzās latviešu mājās un dzīvokļos redzamas latviešu mākslinieku gleznas, sākot ar slaveniem vārdiem, kā Libertu vai Annusu, vai pat līdzi paņemtiem Purviša vai Rozentāla darbiem un beidzot ar mūsu jaunās paaudzes gleznām.

Gleznu izstādes notiek gan atsevišķiem gleznotājiem, gan arī gleznotāju grupām vai pat atsevišķu mākslinieku darbu izpārdošanas, kur par lētu naudu var dabūt labu darbu. Cik latviešiem gleznotāju brīvajā pasaulē, to laikam neviens nav mēģinājis izskaitīt, bet tādu, kas piedalījušies izstādēs ar vismaz vienu darbu, laikam būs pāri simtam. Gandrīz katru mēnesi Ņujorkā notiek latviešu gleznu izstādes, dažreiz pat vairākas vienā laikā.

Piecdesmitos gados, it sevišķi sākuma gados, visas ievērojamākās izstādes notika Franču mākslas centrā (nosaukumu raksturja angliski) Manhatenas lejas galā pie mākslinieka R. Kalniņa. Bet tad namu, kur mākslas centrs atradās, vajadzēja noplēst, lai dotu vietu jaunām Ņujorkas celtnēm. Franču mākslas centrs pārgāja uz jaunām telpām tanī pašā rajonā, bet slavas laiki sākuši zust, kaut arī vēl tagad tur notiek mākslas sarīkojumi. Pirms dažiem gadiem arvien lielāku nozīmi ieguvis Latviešu mākslas un daiļamatniecības salons Bronksā Gitas Treimanes vadībā, bet tieši pēdējā gadā lielākas izstādes notikušas arī L. Dunkanes galerijā Manhatenā. Lielākā latviešu mākslinieku izstāde Ņujorkā notika dziesmu svētku laikā, kad grūti bija atrast telpas visu darbu izstādei. Izstādes notikušas arī citās telpās, kā arī mākslinieku dzīvokļos.

Latviešu mākslas un daiļamatniecības salons Bronksā atrodas labas satiksmes tuvumā, bet nav latviešu apdzīvotā centrā. Izstādes notiek divās vai trijās telpās, atkarībā no izstādīto darbu skaita. Par izstādes organizēšanu rūpējas Gita Treimane, par tehnisko iekārtojumu — ģimenes otra puse Dzidris Treimanis, kas pazīstams kā čellists. Viesus sagaida Gita, par viņu labklājību rūpējas Dzidris ,gādādams par kādu atspirdzinošu lāsīti, bet Gita bieži vien sagatavojusi latviskus pīrādziņus vai maizītes. Par reklāmu rūpējas abi, tāpat arī par paredzamiem mākslinieku priekšnesumiem. Par sekmīgāko izstādi pag. gadā Gita uzskata Kanadas viesa Daiņa Miezāja izstādi, ko kuplināja jauno dzejnieku priekšnesumi. Dainis pateicībā pēc izstādes bija atsūtījis dzejniekiem un rīkotājiem katram pa gleznai. Šo izstādi laikam Dainis Miezājs vēl ilgi atcerēsies. Atgriežoties no izstādes Ņujorkā uz Kanadu ar pārpalikušiem darbiem, mākslinieku uz Kanadas robežas pārbaudījuši muitas ierēdņi. Vai nu Dainis neizskatījies pēc ūsta mākslinieka, vai citādi licies šaubīgs, ierēdņi gribējuši zināt, kur radušās gleznas, neticot, ka Dainis var tādas uzgleznot. Tikai pēc ilgākas pārliecināšanas, kur piedalījušies arī mākslinieka pavadoņi, ierēdņi atļāvuši ceļu turpināt.

Ar Skaidrītes Kocēnas izstādi, kas beidzās 27. maijā, Gitas Treimanes mākslas salons noslēdz šo sezonu. Rudenī paredzētas rietumkrasta mākslinieku izstādes, kā arī Kanadas viesu darbi. Daļa no tiem ir tādi, kas Ņujorkā nemaz vai pavisam maz ir redzēti. Līdzšinējās izstādēs piedalījušies gan Ņujorkas un apkārtnes latviešu mākslinieki, gan arī citu pilsētu mākslinieki, arī kanadieši.

Pēc G. Treimanes novērojumiem izstādēs ir pircēji, un tās materiāli līdz šim ir atmaksājušās. Arī pati salona īpašniece palielinājusi savus gleznu krājumus.

Bez gleznu izstādēm salonā var dabūt latviešu daiļamatniecības izstrādājumus, kā rotas lietas, izšuvumus, ādas darbus, dažreiz arī metalla vai koka darbus. Izdevīgi tas tādā veidā, ka apašniece gandrīz vienmēr mājās un apmeklējumu var sarunāt pa telefonu katrā laikā.

KONCERTS AR DEJU

Arvien retāki Ņujorkā kļūst tādi sarīkojumi, kur apmeklētāju skaitu varētu vērtēt tūkstošos, bieżāk tas ir dažos simtos vai dažreiz tikai desmitos. Vissvairāk pievelk teātris, un Omartija kundzes 2 izrādes noskatījās kopskaitā ap 2000 skatītāju.

Garīgie koncerti Bruklinas Bētlemes baznīcā gandrīz vienmēr pulcinājuši ap 1500 klausītāju. Līdzīgs apmeklētāju skaits bija arī 18. novembŗa sarīkojumos, dažreiz pat lielāks. Toreiz, varbūt, sarīkojumu apmeklējuma iemesli bija citādi, jo gribējās satikt pazīstamus un draugus, dzirdēt par darba iespējām vai iegūt citādas vajadzīgas ziņas. Varbūt tagad esam kļuvuši par steidzīgiem, kam mazvairs atliek laika kultūrālām lietām, bet jādomā par dolāriem, varbūt latviešu sarīkojums vairs neliekas interesants, varbūt kvalitāte vai programmas nav piemērotas. Labu latviešu koncertu Ņujorkā nav trūkums, bet šiem koncertiem trūkst apmeklētāju, jo liekas, Ņujorkas latviešiem nav liela interese par nopietniem koncertiem.

Pēdējā laikā Ņujorkā piekrišanu gūst sarīkojumi ar vieglā satura koncerta programmu, sarīkojumu noslēdzot ar deju. Koncerts aizņem tikai daļu no vakara programmas un tas vairāk domāts apmeklētāju ievadīšanai sarīkojuma noskaņā. Programmā parasti operu ārijas, priecīga satura tautas dziesmas vai arī cita veida jautri dueti vai solo dziesmas. Ar labām sekmēm šādu programmu sagatavojuši soprāns Skaidrīte Prince un tenors Jānis Klimanis, kas piedalās gandrīz visos šāda veida sarīkojumos. Abiem dziedātājiem klavieru pavadījumu visbieżāk sniedz Mirdza Nāruna - Bogdanovica. Visi trīs ir apdāvināti viņdējās paaudzes mākslinieki, kas piegriezušies vieglai populārai dziesmai. Dažreiz pavadījumu izpilda arī Alise Dzirkale - Cenne un Ģimenes dienā draudzes sarīkojumā Sv. Toma baznīcas lejas zālē, Bronksā, pirmo reizi dzirdējām Gārijas Ozolas klavieru pavadījumu.

Šāda veida sarīkojumi nav nekas jauns, varbūt sagadīšanās dēļ tos vienmēr labi apmeklē, bet varbūt, ka vieglā žanŗa priekšnesumi tiešām apmeklētājus interesē. Tie notikuši jaunatnes sarīkojumos, tie bijuši Daugavas Vanagu un kaŗa invalīdu sarīkojumos, ko apmeklē vidējā paaudze, tāds bijis Ņujorkas latviešu biedrībai, ko apmeklē kā vīri spēka gados, tā arī tādi, kas šinī zemē nodzīvojuši jau ap 50 gadiem, kam jāpieskaita vēl tie gadi, kas pavadīti Latvijā. Ģimenes dienā šāds sarīkojums bija pēc dievkalpojuma Bronksā un klausītāji bija no visjaunākās līdz visvecākai paaudzei.

Apmeklētāju skaits vienmēr sniedzies vairākos simtos, bijuši pat 800 apmeklētāju.

Par vieglo populāro koncertu panākumiem apmierināti kā rīkotāji, tā apmeklētāji. Ar jautru dziesmu klausītājus ievada jautrā noskaņojumā, kad klausītājiem uz brīdi vai pat uz visu vakaru aizmirstas ikdienas rūpes un raizes, bet rīkotājiem dod apmierinājumu par sarīkojuma panākumiem, it sevišķi tad, ja to izteic ar skaitļiem, kas nozīmē dolāru atlikumu un tas jāraksta ar vismaz trim zīmēm.

V. Irbe.

SŪTOT NAUDU UZ USSR, tikai GRAMERCY dod
● PILNU GARANTIJU. Mūs licencējis Dept. of Banking, un esam nodrošināti ar $ 20.000,-.
● VISĀTRĀKĀ PIEGĀDE. 10 — 14 dienās.
● IZMAKSĀ PILNOS APMĒROS bez atvilkumiem.
● PIESŪTĀM PARAKSTĪTAS KVĪTIS. 9 rubļi par $ 10.-
Nodeva līdz $ 35.- ir $ 3.50, pāri par $ 35,- ir 10%.
Speciālizējušies no 1947. gada.
GRAMERCY - DEPT.
744 Broad Street, Suite 925,
Newark, New Jersey.
Parcel Department:
118 E 28th Street, Suite 906,
New York 16, N. Y., USA.
N. Y. Telephone: MU 9-0598.
Atvērts no plkst. 9 līdz 5.30;
sestdienās no plkst. 10 —1
Svētdienās slēgts.

NERIMTĪGA DARBINIEKA JUBILEJA

RŪDOLFAM VEIDEMANIM — 75 gadi

Rūdolfam Veidemanim Milvokos šais dienās piepildās 75 mūža gadi. Savā darbīgajā un rosīgajā mūžā viņš savu laiku un sirdsdegsmi veltījis četriem dzīves novadiem: sabiedriskam, politiskam, saimnieciskam un kultūras darbam.

Kā gandrīz visus latviešu jaunniešus, kas savu pilngadību sasniedza ap šā gadu simteņa maiņu, arī Veidemani sajūsmināja tā laika brīvības centieni un ideāli. Šinī laikā sākās viņa sabiedriskais un politiskais darbs. Viņš iestājās tolaik populārajā Rīgas atturības biedrībā Auseklis(pr-ks rakstnieks Augusts Deglavs), kur nolasa pāris referātu par sociālām problēmām. Vakara kursos un paŗmācības ceļā ieguvis vidējo izglītību, viņš 1911. g. dodas uz Pēterpili, kur uzsāk studijas. Augstskolu viņš tomēr pabeidz tikai 1929. g., iegūstot maģistra gradu Latvijas universitātes tiesību fakultātē.

1916. g. Veidemanis kā latviešu studentu pārstāvis darbojās Latviešu bēgļu centrālkomitejā. No šīs organizācijas tolaik šķetinājās daudzi mūsu tautas politiskās organizēšanās pavedieni. Tā Veidemanis piedalās Latvijas Pagaidu nacionālās padomes organizēšanā un kā Pēterpils Latviešu apvienoto organizāciju delegāts brauc uz Valku, uz Vidzemes padomi. Viņš ir arī viens no 1917. g. Tērbatā notikušā Latviešu bēgļu kongresa organizētājiem un vadītājiem. Visu 1918. g. vasaru Veidemanis apbraukā Vilgas apgabala latviešu bēgļu kolonijas, popularizēdams Latvijas satversmes sapulces sasaukšanas domu. Viņš piedalās arī Troickas pulka organizēšanā Kazaņā un Samarā.

Brīvā Latvijā Veidemaņa politiski sabiedriskā darbība galvenokārt ir izpaudusies interesēs un aktīvā izrīcībā par sociālo un darba dzīves apstākļu reformēšanu un uzlabošanu. Tūlīt pēc Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas, Veidemanis pie Iekšlietu ministrijas noorganizē Sociālo departamentu, kas vēlāk pārveidojās par Darba un Tautas labklājības ministrijām. Par šī departamenta direktoru V. bija līdz 1924. g., un šai laikā tika pārstrādāti agrākie Krievijas likumi un izstrādāti jauni par darba dzīves un attiecību kārtošanu, un Latvijas sociālā likumdošana tika ievadīta starptautiskā forumā, kur tā izpelnījās atzinību un ievērību. R. Veidemanis Latviju vairākkārt ir pārstāvējis arī Tautu Savienības starptautiskajā Darba organizācijā.

Apprecot ievērojamā rūpnieka Vilja Ķuzes meitu — zobārsti Ernu Ķuzi, sociālo reformu cienītājs Veidemanis nu nonāk kapitālistiskās aprindās! Viņš kļūst par vienu no lielās saldumrūpniecības direktoriem un nu var sākt praksē īstenot savas idejas un centienus. Arī sievas tēvā sastopot atsaucību šīn atbalstu, Veidemanim izdodas Ķuzes fabrikā strādnieku un darba devēju attieksmēs ievest daudzus pozitīvus jauninājumus.

No 1935.—38. g. R. Veidemanis ir Tirdzniecības un Rūpniecības kameras loceklis un korespondējošs loceklis Darba kamerā. Viņa ierosmē un vadībā Darba kamera ar Veselības veicināšanas b-bu 1939. g. sarīko lielo darba higiēnas un racionālizācijas izstādi — Darbs un atpūta. Vairākus gadus viņš ir arī Komercinstitūta lektors un ilgus gadus Latvijas tirgotāju un rūpnieku savienības valdes loceklis un sekretārs.

Līdztekus daudzajiem soc. ālpolitiskā darba pienākumiem Veidemanis cieši piesaistās arī kultūras darbam. Viņš piedalās Dailes teātŗa noorganizēšanā un darbojās tā vadībā līdz 1925. gadam, ir Latvijas tuberkulozes apkarošanas b-bas līdzdibinātājs, darbojās Latvijas preses b-bā u. d. c. Īsā atceres rakstā ir neiespējami uzskaitīt visus tos pienākumus, kuŗus Veidemanis ir veicis.

Lieli veikumi un vaditāja posteņi ir iezīmējuši R. Veidemaņa ilggadīgo darbību dzimtenē, un mūsu valsts vadība šo viņa darbu novērtēja, apbalvojot V ar Triju zvaigžņu ordeņa 3. šķiru 1932. gadā, un tādas pat šķiras Atzinības krusta kavalieŗa pakāpi 1940. gadā.

Par spīti respektējamai gadu nastai, jubilārs joprojām ir sabiedriski rosīgs un darbīgs arī Milvokos, kur viņš sava dēla, sociologijas profesora Dr. Juŗa Veidemaņa ģimenē vada savas trimdas gaitas. Kādu laiku viņš bija Viskonsīnas latviešu b-bas valdes loceklis, bet ilgus gadus ir Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes padomes un revizijas komisijas loceklis. Tāpat ilgus gadus viņš vada Amerikas Latviešu palīdzības fonda Milvoku nodaļu, kuŗā vairāk kā 400 dalībnieku. Piedalījies daudzos ALA's kongresos, ir arī Raiņa un Aspazijas pieminņas fonda valdes loceklis. Viņš redzams vai visos ievērojamākos un vērtīgākajos sarīkojumos, abonē gandrīz vai visus trimdas preses izdevumus un, joprojām būdams čakls grāmatu lasītājs, vērīgi seko visam, kas notiek mūsu rakstniecības un mākslas pasaulē.

R. Čaks

PĒTERA BANDERA PIEMIŅAI

Pēkšņā nāvē š. g. 2. maijā Detroitā miris diriģents un komponists Pēteris Banders; 5. maijā, lielam pavadītāju pulkam piedaloties, apbedīts Woodlawn kapsētas latviešu nodalījumā.

Dzimis 1906. gada 4. decembrī Elkšņu pagastā. 1927. g. viņš iestājas Latvijas konservātorijā pūšamo instrumentu un diriģentu klasē, kuŗu beidz 1932. g. Studiju laikā spēlē Rīgas simfoniskā, radiofona un Nac. operas orķestros. Pēc studiju beigšanas ir 4. Valmieras kājnieku pulka kapelmeistars, bieži koncertējot Rīgas radiofonā. Kā Kultūras fonda stipendiāts 1937 g. Prāgā, Berlinē un Varšavā iepazīstas ar militārās mūzikas attīstību un sasniegumiem, lai gūtos novērojumus varētu pielietot organizējot militārās mūzikas skolu Latvijā. Šos plānus tomēr izjauc 2. pasaules kaŗa sākšanās.

Trimdas gados Vācijā Pēteris Banders vada koŗus, gan vīru, gan jauktus, un Vircburgas, Eslingenas un Fišbachas dziesmu svētkos ir virsdiriģents.

(Noberzums 8. lpp.)

Cikagas DV ģimenes dienā godināja kritušo karaviru mātes. Uzņēmumā no kreisās: M. Baltiņa, O. Ozoliņa, E. Gulbe un E. Rumicka. Aizmugurē Cikagas DV apv. priekšnieks U. Vītols un aprūpes daļas vad. B. Ruskulis.

Ročestras, N. Y., ev. - lut. Krusta draudzes dāmu komitejas rosīgā darba 10 gadi. Uzņēmumā dāmu komitejas valde ar bijušajām priekšniecēm, draudzes mācītāju un priekšnieku. 1. r. no kr.: māc. T. Ziraks, M. Ozola, I. Rencis (pr-ce), A. Aizstrauts, A. Vilks, H. Mālmanis (draudzes pr-ks). 2. r.: D. Sarma, Z. Ojukalns, K. Mittenbergs, A. Mālmanis, A. Cubins un A. Zviedrs. Foto B. Savickis

NUJORKA

● Priedainē, Ņudžersijā, 3. jūnijā paredzēti bērnu svētki, kur aicināti piedalīties arī bērni no Ņujorkas. Kaut gan ņujorkiešiem pašiem bija bērnu svētki 6. maijā, bērni labprāt dotos uz Ņudžersiju. Tas tomēr būs grūti izdarāms ,jo daļai Ņujorkas svētdienas skolu šinī dienā ir mācību noslēgums. Tas rāda, ka Ņujorkas sarīkojumu kalendārā vajadzētu ieslēgties arī ņudžersiešiem, jo Ņujorkas latvieši labprāt apmeklē sarīkojumus Priedainē, bet ņudžersieši brauc uz sarīkojumiem Ņujorkā.

● Pieteikšanās uz Ņujorkas luterāņu draudzes vasaras nometni Katskilu kalnos izdarāma līdz 10. jūnijam pie svētdienas skolu pārziņiem vai mācītājiem. Sevišķi daudz bērnu pieteikušies nometnes pirmajam periodam, kas sākas 2. jūlijā un otram periodam — 16. jūlijā. Pieteikties var arī citās vietās dzīvojošie bērni, kas var pieteikties draudzes namā, 564 - Second Street, Brooklyn 15, N. Y. Dalības maksa draudzes locekļu bērniem $ 40,- par 2 nedēļu periodu, pārējiem — $ 50.- Pag. gadā nometnē bērni bija arī no Ņudžersijas dažādām vietām, no Filadelfijas, Vilimantikas, pat no Kanadas un Zviedrijas.

● Ņujorkas latviešu biedrība Jāņus svinēs sestdien, 23. jūnijā, Jorkvilles telpās, ar Jāņa tēva un Jāņa mātes piedalīšanos. Šinī pašā dienā izbraukumu uz vasaras nometni paredzējusi arī draudze, rīkojot darba talku, bet vakarā līgošanu.

● Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, draudzes palīdzības fonds paredzējis pabalstus trūcīgiem draudzes bērniem vasaras nometnes apmeklēšanā. Svētdienas skolu padome solījusi segt daļēji nometnes maksu tiem bērnem, kas nometnē pavadīs vairāk kā vienu periodu.

● Ņujorkas pilsētā vasaras sezonu atklāj 26. maijā, kad oficiāli peldvietu rīcībā nodod daudzās Ņujorkas peldvietas. Šinī dienā atklāj arī izpriecu vietu Freedom Land, kas domāta lieliem un maziem. Džonsbīča brīvās dabas uzvedums Parad zes salā sāksies tikai 27. jūnijā.

● ACEN rīko ceturtdien, 31. maijā, plkst. 8 vakarā World Affairs centrā, 345 E. 46. ielā, Manhatenā paneļa diskusijas par tematu Austrum - Centrāl - Eiropas stratēģiskā nozīme nukleārā ērā. Paneli vadīs ACEN priekšsēdis kādreizējais ungāru premjērs Ferencs Nadžijs, bet paneli piedalās A. Berle, kādreizējais ASV ārlietu ministra asistents, prof. W. Kitners, Pensilvēnijas universitātes Ārlietu politikas institūta vicedirektors, un Dr. E. Tellers no Kalifornijas universitātes. Ieejas maksa $ 1.50, bet vietas iepriekš rezervējamas.

● Ārsta Aleksandra Baiņa atvadu svētbrīdī, 15. maijā, Valdeka bēŗu namā, Bruklīnā piedalījās pāri par 200 izvadītāju, bijušie pacienti un draugi, liela daļa Ņujorkas latviešu ārsti, mākslinieki un sabiedriski darbinieki. Pie šķirsta stāvēja Lettonia's goda sardze, bija daudz ziedu un vainagu. Pēc māc. R. Zariņa svētrunas sekoja Bruno Čunčiņa vijoles solo „Vienoti klusā lūgšanā."

Kā pirmais no aizgājēja atvadījās Lettonia's seniors E. Zirnis, pēc tam prof. P. Starcs Latviešu akadēmisko mācības spēku savienības vārdā, Dr. Maizīte no ārstu un zobārstu kopas, E. Kerno kā testamenta pilnvarotais, Dr. E. Buss frat. Lataviensis vārdā, F. Lavkinaitis no Ņujorkas korporāciju kopas. A. Baiņa mirstīgās atliekas 16. maijā kremētas Grinvuda krematorijā. Urna pārvesta uz Stokholmu.

● Pēc kasiera A. Eimaņa ziņojuma Bronksas rajona nekustamā īpašuma iegādes fondā līdz 15. maijam ienākuši 12.289,58 dolāri, bet kopā ar pildāmiem solījumiem līdzekļi īpašumam sazīmēti 25.157,58 dolāru apmērā. Šinī summā ieskaitīts arī ziedotais U. S. krāsnas bonds par 50 dolāriem un 400 dolāru aizdevums bērnu vasaras nometnei. Ziedojumu vākšanu sāka pagājušā gada aprīļa beigās, piedaloties ap 40 talciniekiem. Nākamajās nedēļās paredzēts vākšanu turpināt.

● Hantera ,kolledžas sporta laukumā, Bronksā rīkotie bērnu svētki devuši $658,71 atlikumu, kas nodots nekustamā īpašuma iegādes fondam Bronksā.

● Ņujorkas DV apvienības sanāksme sestdien, 16. maijā, pl. 8 Jorkvilles telpās, kad notiks darba sapulce ar ziņojumiem un pārrunām. Paredzēts arī apspriest latviešu bankas dibināšanas iespējas pie apvien bas. V. I.

KALAMAZŪ

● Latviešu skolas un ģimnazijas mācību noslēgums un izlaiduma akts 26. maijā, plkst. 10,00 no rīta draudzes namā. Svinīgo aktu ievadīs Latviešu skolai dāvinātā karoga iesvētīšana un pasniegšana, kā arī DV apvienības piešķirtās stipendijas nodošana.

● Kalamazū ev. lut. latv. draudze pēdējo trīs dievkalpojumu kollektes veltījusi palīdzības darbiem, ārmisijai, veco ļaužu fondam un skautu - gaidu atbalstam. Par saņemtiem $51,00 jau saņemts misionāra E. Zingera pateicības raksts.

● Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojumi Sv. Jāņa ev. lut. draudzei notiks 10. jūnijā un Kalamazū latv. draudzei 17. jūnijā, pl. 10-os.

● Palīdzības fonda locekļi Kalamazū ev. lut. draudzē par fonda ipr-di izraudz juši K. Brūveri, sekretāru E. Pavasari un kasieri — A. Kalniņu.

● 17. maijā mirusi 51 gadu veca Lida Jirgens. Pēc viņas sēro vīrs, četri dēli, trīs meitas un vienpadsmit mazbērnu. L. Jirgena bija Kalamazū latv. draudzes dāmu komitejas locekle. Viņu apbedīja 21. maijā Riverside kapu latviešu nodalījumā.

● Latviešu skolas teātŗa izrāde ar A. Brigaderes lugu „Lol tas brūnumputns" notiks 3. jūnijā Universitātes teātŗa namā. V.M.

VILMINGTONA, DEL.

● Vilmingtonas un apkārtnes latviešu kopas tautieši Ģimenes dienas svinībām pulcējās š. g. 12. maijā New Century kluba telpās. Garīgo aktu noturēja Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes mācītājs Jānis Siliņš un Ģimenes dienai veltītu uzrunu teica kopas valdes priekšsēdis Roberts Līdums. Dzintra Baiņa izjusti nolasīja Kārļa Skalbes pasaku „Sāpju ceļš". Sekoja jauka svētdienas skolas skolēnu programma ar deklamācijām, dziesmām un tautas dejām. Programmas iestudēšanai lielu laiku un pūles bija veltījušas svētdienas skolas skolotājas Maiga Krama un Māra Kariņa. Kopas jaukts koris, tērpies krāšņos tautas tērpos, diriģenta Monvida Rimbeniēka vadībā atskaņoja šai dienai piemērotas tautas dziesmas, izpelnoties aplausus un ziedus diriģentam.

Programmai sekoja skolas mācības gada noslēguma akts. Centīgākie skolēni saņēma grāmatas un atzinības rakstus. Sogad skolu apmeklēja 20 skolēni.

Sarīkojumu apmeklēja ap 120 personu. Tas noslēdzās ar kopīgu groziņu vakaru, kuŗa laikā primo reizi uzstājās jaunorganizētais Vilmingtonas kopas dāmu ansamblis, skaisti atskaņojot divas dziesmas. Jaukais pārsteigums izpelnījās nedēļu vakara dalībnieku piekrišanu. Groziņu vakara laikā apmeklētājiem bija izdeviba noskatīties 3. Latviešu dziesmu svētku Kanadā skaņu filmu.

Kopas nākošais kārtējais dievkalpojums paredzēts š. g. 10. jūnijā, plkst. 15, Concordia baznīcā Vilmingtonā. L.

ASV BAZNĪCAS

NUJORKA

27. maijā, plkst. 9.30, Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš un A.Ozols; plkst. 4, Beišorā, Sv. Luka baznīca, māc. O. Gulbis.

3. jūnijā, plkst. 1, Betlemes baznīcā, mac. R. Zariņš; plkst. 2, Fort Vašingtonā, Musu Pestītāja baznīcā, mac. O. Gulbis; plkst. 3, Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, svētdienas skolas izlaidums ar programmu apakšējā zālē.

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

27. maijā, plkst. 9 svētdienas skola. Plkst. 10 dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma apakšejā zālē svētdienas skolas izlaiduma akts. Skolēnu priekšnesumi Verēnas Strautnieks vadībā. Māc. A. Rautenšilds.

Aurorā (Ill.) 27. maijā, plkst. 3 p. p., Mūsu Pestītaja baznīcā, 420 Dawners Place, dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

Detroita

27. maijā, plkst. 12.00, Holy Trinity baznīca, iesvētes mac.bas sākuma dievkalpojums,

Plkst. 10.30 — Latviešu skola un bernu darzs.

Svetdien, 3. jūnijā, plkst. 12.00 Holy Trinity baznīcā, Debes braukšanas dienas dievkalpojums.

Plkst. 10.30 — Latviešu skola un bērnu dārzs.

Losandželosā

27. maijā, plkst. 11-os no rīta Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Māc. E. Caune.

Pēc dievkalpojuma draudzes zālē Dr. med. P. Vegera referāts ar gaismas diapozitīviem: „Sodiena Hongkongā, Laizemē, Pakistanā, Kašmirā".

10. jūnijā, plkst. 11-os, turpat Vasaras svētku dievkalpojums. Māc. E. Caune. Soliste Ruta Gerke. Dziesmu lapiņas.

OKLANDE

Oklandes Centrālā ev. - lut. baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

27. maijā, plkst. 3 p. p. pateicības dievkalpojums sakarā ar māc. G. Knesa - Knezinska 35 g. mācītāja amata jubileju. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās ordinācijas atceres vakars.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

BAFALO

27. maijā, parastā laikā dievkalpojums.

10. jūnijā Aizvesto pieminas dievkalpojums.

Glezotājas E. Klīdzējas darbi Pasaules izstādē

Pasaules izstādē Sietlā uzņemti divi gleznotājas Emilijas Klīdzējas darbi. Nesenā pagātnē Sanfrancisko mākslas galerijas bija sarīkojušas E. Kl. 2 patstāvīgas izstādes, kur viņa guva īpašu atzinību.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IR. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, ūdens - ejļas apkure, garāžas iespēja. Kopīgā cena $ 17.500,-, iemaksa $ 1.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 20 gadīgu obligāciju.

EGLINTON - PHARMACY: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 6 % — obligāciju.

DANFORTH - LOGAN: Divstāvu atsevišķa māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure, kopīgā cena $ 13.900,-. Iemaksa $ 1.000,-, atlikums uz izdevīgām jaunām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

KAPTEINI ZOLTU ATCEROTIES

Pirms 43 gadiem šinī laikā mūsu dzimtenē norisa visasākās cīņas pret sarkanajiem iebrucējiem. Visdrāmatiskākās cīņas izvērtās 1919. gada 19. maijā Kaugurciemā pie Slokas, kur, cīnoties pret milzīgu pārspēku, nacionālā armija palika uzvarētāja. Sniedzam šī cīņu dalībnieka īsas atmiņas.

Kapteiņa Zolta rotas izcelsme ir Liepājas Kara osta, kad tur, 1919. g. sākumā, tika formēta Pirmā Kurzemes sapieru rota. Šīs rotas komandieris bija kapteinis Vecpuisis. Rotas sastāvs komplektējās no Liepājas pilsētas un tās apkārtnes lauku jaunekļiem — strādnieku šķiras. Rotas vīru lielākais vairums bija tērpušies pēc savas „modes", jo formas tērpu nebija, tādēļ skats bija amizanti raibs. Tāpat ēdienu katliņu nebija. Dažam to atvietoja skārda šķīvis, konfekšu skārda bundža, bet citiem māla puķu podiņi, kuŗu apakšējie caurumi bija aizbāzti vai nu korķiem vai koka tapiņām. Lai bija daudz nepatīkamu trūkumu, tomēr garastāvoklis visiem puišiem bija mozs, un rotā valdīja tā saucamais karātavu humors un savstarpēja cauri iznešana. Bet neviens nejutās ne apvainots, ne arī apbēdināts. Visos valdīja kāda neizteicama pacilātība un sajūsma. Pēc īsām militārām ierindas un cita pamācībām rota bija sagatavota frontei.

Pēc neilga laika rota saņēma pavēli sagatavoties aizbraukšanai. Izvadīšana no Liepājas bija jūsmīga. Tā sakot, visa Liepāja bija trauksmīgā gara stāvoklī. Vilcienam sākot kustēties, visos vagonos, it kā kāda burvja diriženta zizlim paklausot, atskanēja valsts himna — Dievs, svētī Latviju. Vilciens negāja līdz Jelgavai. Laikam no Krimūnu stacijas rota gāja tālāk kājām. Kalnciemā kādās mežsarga mājās rota apmetās pirmajā pasaules karā celtajās barakās. Tur rotai vajadzēja izpildīt frontes aizmugures apsardzības dienestu un pa nakti pret uzbrūkušo ienaidnieku. Drīz rota saņēma pavēli ieņemt kaujas ierakumus Kaugurciemā, nomainot Studentu vai Virsnieku rotu.

Kaugurciemā Zolta rotas komandējošais sastāvs bija šāds: Pirmo vadu komandēja ltn. Grīķis, otro vadu — vltn. Grintāls, trešo vadu — ltn. Ķincis. Vadi novietojās pa ciema zvejnieku mājām. Rota bija apbruņota ar krievu sistēmas šautenēm, krievu sistēmas ložmetējiem — maksīem, patšautenēm un rokas granātām. Pirmsākumā arī šeit rotai vajadzēja izcīnīt vairākas atvairīšanas kaujas pret uzbrūkušo pretinieku.

Ausa 1919. g. 18. maija kluss un saules apmirdzēts svētdienas rīts. Bet piepeši šo svinīgo svētdienas un dabas klusumu šķēla neskaitāmu šauteņu un ložmetēju spalgie šāvieni. Slēpdamās aiz kāpu paugueriem un priedītēm, otrā vada ierakumiem tuvojās pelēkrūzgana cilvēku masa. Tās priekšgalā kāds slaida auguma virs ar revolveri rokā sauca: uz priekšu, biedri, biedri, uz priekšu!

Un šai kritiskajā brīdī sākās Zolta rotas traģēdija. Nakts no 17. uz 18. maiju bija vētraina un rotas automātiskie ieroči bija pieputināti ar jūrmalas kāpu smalkajām smiltīm ,tie sāka sprauslot, līdz pēdīgi apklusa, šautenēm sāka aptrūkt munīcijas. Steigā piegādātās patronas nederēja, jo bija vācu. Pretinieks, juzdams ,ka aizstāvju ieroču uguns kļūst aizvien vājāka, saraustīta, neatvairāmi tuvojās Zolta rotas ierakumiem.

Kaujas laikā ltn. Ķincim izšāva abas acis, vltn. Grintālu smagi ievainoja. Rota ,palikusi bez municijas, bija spiesta atkāpties. Pie zvejnieka Bunga mājas kapteinis Zolts paskaidroja, ja rota neatgūs savus ierakumus, tad ir pārrauta visa fronte un ielenkumā paliek pārējās kaimiņu rotas. Tad daudzbalsīgi atskanēja saucieni: „Mums vēl ir naži!" Un rotas vīri, ar kpt. Zoltu priekšgalā, pārgāja prettriecienā ar durkļiem. Sākās visdrāmatiskākā un nevienādākā cīņa Latvijas atbrīvošanas cīņu vēsturē. Cīņā krita kpt. Zolts, vltn. Grintāls, kareivji: Siliņš, Melvags ūn Pūlītis. Krītušos apbedīja Ķemeru kapsētā, bet vēlāk kpt. Zoltu un vltn. Grintālu pārveda un apbedīja dzimtās vietas kapsētā: Zoltu — Mazsalacas kapsētā, Grintālu — Kuldīgas kapsētā. Ltn. Ķincis izārstējās, bet acu gaisma zuda uz mūžu.

Slokas pilsētas valde resp. iedzivotāji pateicībā par Slokas aizstāvēšanu kpt. Zoltam un krītušiem karavīriem uzcēla Kaugurciemā, cīņas norises vietā, piemineklī ar krītušo karaviru vārdiem.

Zoltietis Kārlis Tirāns

DRUMSTALAS SMAIDAM

Tagadējais Ungārijas valdnieks no krievu želastības — Kadars, jauka pavasara laiciņa pamudināts un smagi bruņotu slepenpoliciju bara ielenkts, apceļo Ungāriju. Atmiņu savaldzināts, viņš iegriežas arī savā kādreizējā pirmajā skolā, kur katrā klasē reiz pavadījis vismaz divus gadus . . . Tricošā skolas direktora pavadīts, viņš izstaigā klašu telpas un beidzot apvaicājas, vai skolai būtu vajadzīgs kāds atbalsts no valdības puses. Direktors pusstundu no vietas bailīgi uzskaita skolas spiedīgākās nepieciešamības, un Kadars — par lielu prieku skolas direktoram — piesaka savam sekretāram, ka vēlākais nedēļas laikā skolai jāpiesūta 1000 forintu liels valdības speciāls pabalsts. Ceļojot tālāk, Kadars nonāk arī tās pilsētiņas cietumā, kur jaunībā pirmo reizi bijis ieslodzīts par nelietībām un nelegālu komūnistisko darbību. Izstaigājis cietuma kameras un darbnīcas, viņš pagriežas pret klusējošo, pamatstājā sastingušo cietuma direktoru:

„Biedri, te viss ir steidzīgi jāremontē un jāmodernizē, lai būtu komforts un veselīgi apstākļi. Šodien pat mans sekretārs jums izmaksās 3 miljoni forintu un vēl 5 miljonus forintu jūs, biedri, saņemsiet ar Nacionālās bankas pārvedumu . . ."

Pēc cietuma apskates Kadars ar sekretāru, no ceļojuma pūtinoties, iegriežas tuvējā krodziņā, un kad no baudītā vina mēles kļuvušas vaļīgākas, sekretārs nenociešas: „Dārgais biedri Kadar — es neesmu gluži nepraša komūnistiskajā dialektikā, bet tavas šīsdienas izdarības tomēr lāga neizprotu. Savai pirmajai skolai tu dodi tūkstoti, bet cietumam, kur ir un tiks ieslodzīti sociālistiskās dzimtenes ienaidnieki, tu vieglu roku izdodi astoņus miljonus . . . ?"

Kadars vieņā vilcienā iztukšo vīna glāzi un, sekretārā paskatījies baltām acīm, nikni norūc: „Tu esi ēzelis, biedri! Vai tu, idiot, domā, ka kāds šajā pasaulē mani vēlreiz uz skolu sūtīs?"

*

Gānas galvas pilsētas lidlaukā nolaižas lidmašīna ar kādu komūnistiskās Austrumvācijas delegāciju. Skan komandas, melno karavīru goda sardze sastingst un mūzikas kapella visā spēkā sāk spēlēt Vācijas himnu . . . Pankovas delegācija nobāl, un pats Gānas prezidents, aizmirzdams visu cieņību, dūres vicinādams, metās virsū kapelmeistaram:

„Ko jūs, dullie, spēlējiet?"

„Das Deutschlandlied . . ." notīs šķielējot un ristidamies, atbild pārbiedētais kapelmeistars.

„Ak, nešķistais!" brēc Gānas prezidents. „Vai tu nezini, ka šai vācu delegācijai ar Vāciju un vāciešiem nav nekāda sakara . . ."

*

Komūnistiskās Polijas laikraksts „Kurier Polski" nesen gaudās, ka pag. gadā daudzās nozarēs neesot izpildīts partijas nospraustais saimnieciskais plāns, un tieši tādēļ 30 miljoniem poļu trūkstot daudzu nepieciešamu mantu. Laikraksts gan ar lepnumu piebilst, ka plānā paredzēto 31,3 milj. ruļļu tualetes papīra plāns esot izpildīts ar ievērojamu uzviju, jo pag. gadā Palijā esot saražoti 34,3 milj. ruļļi tualetes papīra . . .

Varallo pilsētiņas (Itālijā) iedzivotājs Marko Marsilio tuvējā upītē nesen izmaksķerējis kādu zivteli, kad ieraudzījis tālumā karabīneri — policistu. Tā kā laimīgajam makšķernieka nav bijusi makšķerēšanas atļauja, tad — lai izspruktu no soda un zivi noslēptu likuma sarga acīm, viņš savu lomu mēģinājis turpat uz vietas norīt. Karabiners tomēr piesteidzies ātrāk kā domāts un zivteli aiz astes izrāvis no Marko rīkles . . .

*

Kāda Londonas tiesa par auto vadīšanu bez atļaujas ar 10 šiliņiem nesen sodījusi angļu modernās glezniecības pārstāvi Viljamu Morisu. Tiesā gleznotājs gan taisnojies, ka viņš ar savu aizvēsturiskā paskata autiņu neesot vis braucis, bet gan tikai gleznojis . . . Savas mājas pagalmā viņš izklājis garu, baltu audeklu, uz kuŗa izspiedis 142 dažādu krāsu tūbas un tad, pa audeklu braukādams, glezojis ar nodilušajām riepām. Gleznošanas ekstāzē būdams, viņš no mājas pagalma izbraucis tikai dažas collas, nejauši uzgrūžoties virsū kādam mākslas lietās nekā nesajēdzošam policistam, kas tūliņ pieprasījis uzrādīt auto vadīšanas atļauju. Interesantajā tiesas procesā gleznotājs atklājis, ka ar braucoša auto riepām gleznoto audeklu māksliniecisko iespaidu viņš pastiprina, pa jau apgleznoto audeklu pastaigājoties kopīgi ar savu draudzeni. Savas šādi radītās modernās gleznas Viljams Moriss pārdodot caurmērā par 157 mārciņām jardā, jo gleznās ielogotas izskatoties lieliski. Arī pircēju netrūkstot un vēl viņam pašlaik krājumā esot apmēram astoņi jardi vismodernākās mākslas . . .

Ar latvisku sirdi un roku

ANGLIJAS DAUGAVAS VANADŽU 10. SALIDOJUMS BOLTONĀ.

Kur Vidusanglijas mitrajā un vēsajā ziemeļu stūrī ap Mančestru kopš gadsimta vērpēji un audēji saauduši varenu britu tekstilrūpniecības tīklu, atrodas arī Boltonas pilsēta. Turp no 15 vanadžu kopām tuvos un tālos ceļos devās pārstāves pulcēties savam 10. salidojumam. Maz būs tādu latviešu, kas savas sirds dziļumos neglabātu tos pašus mērķus, uzdevumus un pienākumus, kas vada šīs latviskā čiņā un darbā vienotās sievietes. Jaunu apliecinājumu šim savām vadlīnijām meklējot, jaunu uzmudinājumu un stiprinājumu smelties ikviena otrā un visās kopā laiku pa laikam sanāk vanadzes, pārrunā padarīto darbu, plāno, rosina un veido to, kas tuvākā un tālākā nākotnē veicams.

Šī 10. salidojuma laiks Boltonā sakrita taisni ar šīs pilsētas vanadžu 10 gadu atceri. Tādēļ arī to ievadīja koncerts un saviesīgs vakars plašam draugu pulkam.

Šo jubilejas sarīkojumu sāka Boltonas DVF nodaļas priekšsēdis Zaķis un vanadžu priekšnīce M. Pommere, nolasot 10 gadu darbības pārskatu. Daudzu teiktu un sūtītu apsveikumu vidū bija arī sveiciens no Latvijas pilnvaru nesēja sūtņa Kārļa Zariņa.

Koncertā iemiļotas latviešu dziesmas sniedza vīru koris Dzintarzeme, kas sava ilggadīgā diriģenta A. Pommera vadībā salidojumā sabraukušajām vanadzēm un daudziem viesiem no plašas apkārtnes radīja pacilājumu un tuvību.

Salidojuma darba diena sākās ar mācītāja Kārļa Zuikas svētbrīdi. Atklāšanas vārdus teica Anglijas Daugavas Vanagu valdes un Latviešu nacionālās padomes loceklis Jānis Ranka, kam sekoja vadības vēlēšanas, par sapulces vadītāju ievēlot DVF vanadžu daļas vadītāju M. Ķeņģi, goda vadītājām — sūtņa Zariņa kundzi un Boltonas vanadžu priekšnieci M. Pommeri, par sekretārēm E. Zepi no Volverhamptonas un V. Pētersoni no Lidsas.

Nododot sveicienus salidojuma dalībniecēm, sūtņa Zariņa kundze, kas visus šos gadus rosīgi darbojusies Anglijas vanadžu sabiedriskā, idejiskā un saimnieciskā darbā, pieminēja kopīgos mērķus un uzdevumus.

Apsveikumu bija sūtījis DVF priekšnieks pulkvedis Vilis Janums, Anglijas DVF valdes pridis L. Rumba, DVF Mančestras nodaļas pr-ks pulkvedis Skurbe u. c.

Pašu darba posmu ievadīja Margarita Ausala ar runu — Latviešu sieviete trimdā, kuŗā runātāja aplūkoja ikvienas atsevišķas latvietes, kā arī organizētu kopu un visas trimdas sabiedrības ietvaros iesaistītos pienākumus, kas saglabā, veido un virza nākotnei pretim mūsu trimdas latviešu latvisko spēku. Ausala sīkāki pakavējās pie ikdienas dzives problēmām un parādībām, kas iznirst, šo pienākumu ceļu ejot, un raudzīja atrast visam dziļāku pamatojumu tautas mantojumā, ko ikviens paņēmis līdz no dzimtās zemes, un atdod iedzimtības un audzināšanas ceļā jaunākajai paaudzei.

Savā pārskatā par paveikto darbu un no tā izaugušiem uzdevumiem tuvākā nākotnē Vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe cita starpā aicināja sūtņa Zariņa kundzi rosināt par Ziemsvētku tirdziņa gadskārtējo akciju, kas ik gadus norit viņas vadībā. Nākamais tirdziņš izziņots šā gada 30. novembrī, 1. un 2. decembrī. Anglijas DVF aprūpes daļas vadītājs K. Ampermanis deva ieskatu par aprūpei sagādāto līdzekļu stāvokli, to izlietājumu, kā arī eventuālās problēmas, kādas rodas ir līdzekļu sagādē, ir sadalē. Ar interesantu aicinājumu, kam varētu būt arī svarīgas sekas, nāca Londonas vanadžu priekšniece Zariņa, kas pēc daudzu kursu un prakses nodaļu veiksmīgas beigšanas ir aicināta un darbojas par vadītāju labklājības nodaļā britu aizsardzības organizācijā — Civil Defence. Tās darbība ļoti svarīga jau miera apstākļos, bet vēl jo vairāk varētu par tādu kļūt eventuāla kara gadījumā. Šai organizācijai ir vairākas nodaļas, kur pēc kursu beigšanas enerģiskas latvietes var kļūt par vadītājām dažādās lokālās nodaļās. Šī organizācija savā būtībā ļoti līdzīga mūsu aizsargiem un aizsardzēm, kādēļ tā varētu būt tuva arī vanadzēm. Runātāja lūdza pievērst tai nopietnu vērību, lai ar savu prasmi un darbu veicinātu viesmīlīgās zemes un savu pavardu aizsardzību, sevišķi saimnieciskajās un palīdzības nodaļās.

Plašu daļu aizņēma atsevišķu vandžu kopu ziņojumi par darbu nodaļās, kā arī dažādi ierosinājumi. M. Ķilītei, kas dodas uz Kanadu, uzticēja informēt Kanadas vanadzes par Anglijā veikto darbu, ielūkoties, kā darbs plānots un veikts Kanadā, lai par to atkal varētu pastāstīt, atgriežoties Anglijā.

Pēc dažādu nodaļu iespējām apsvēra nākamo salidojumu rīkot pēc 2 gadiem Lidsā, kas ir viena no vecākām un kuplākām nodaļām.

Boltonas vanadzes uzņēmīgās pr-ces M. Pommeres personā suminājа Vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe, pasniedzot latvisku kokā grieztu svečturi, standartu un izšūtu Daugavas vanagu emblēmu. Sirsnīgā atzinībā vanadzes apveltīja vanadžu vadītāju ar ziediem un inkrustācijas šķīvi.

Darba nobeigums izskanēja ar Daugavas vanagu dziesmu, un katra šī salidojuma dalībniece aizbraukdama apzinājās, ka ir viena no turpat pusotra tūkstoša līdzīgu vanadžu ar latvisku sirdi un roku, kas neliedz sava darba un degsmes visas brīvās pasaules stūros un paņēma līdz izjūtu par lieliski izdevušos 10. Anglijas Daugavas vanadžu salidojumu.

Margarita Ausala

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

Šajās dienās lasītājus būs sasniedzis Daugavas Vanagu Mēnešraksta otrais numurs šajā gadā. Titullapā iespiests E. Tūtera dzejolis „Zem sava karoga stājoties," veltīts Minesotas Daugavas Vanagu apvienības biedriem. Seko DV CV lovekļa A. Mežala raksts „Organizācijas stiprums — laba materiālā bāze.

„Pašreizējo stāvokli novērtējot," saka raksta autors, „visumā jāsaka, kā DV saimnieciskie pasākumi nav organizācijas stiprā puse. Organizācijas stiprums nav vērtējams pēc neaktīvās masas, bet gan pēc aktīvā elementa un materiālās bazes." Apraksta Daugavas Vanagu mītnes apskatīti Bērzaine Vācijā, DV Bostonas un DV apvienības Milvokos nami ASV. Par Bērzaini minēts, ka Daugavas Vanagiem nav izdevies īstenot sākumā iecerēto projektu par lielāka invalidu skaita nometināšanu vienā vietā. Tomēr organizācija ir ieguvusi skaistu atpūtas namu, kuŗā invalīdi un citi tautieši var pavadīt atvaļinājumu jaukā apvidū. Piesakoties DV apvienības namam Bostonā, sacīts:

„Tautiskās kopības ceļš pamazām kļūst aizvien ērkšķaināks,jo latviskā apziņa sāk pagurt vai ienmigt. Ir rūgti atzīt, bet patiesībās labā jākonstatē, ka daudzi uz papīra gan skaitās latvieši vai kādas latviskas organizācijas biedri, bet viņus piedabūt pie sabiedriska darba ir augstākā māksla . . . Tādēļ patiešām jāpriecājas, ka DV Bostonas apvienībā ir pulciņš vanagu, kas savu namu grib uzturēt par katru cenu. DV nams Milvokos atrodas tuvu pilsētas vidienei, klusā un tīrā rajonā, tālu no jaukto iedzīvotāju trokšņainās un piebļāvētās apmešanās vietas. Pirms nama nodošanas sabiedriskajām vajadzībām telpās bija izdarāmi pārkārtojumi, remonti un krāsošana. Sekojot valdes aicinājumam, darba talkās piedalījās architekts A. Kreišmanis, daudzi vanagi un citi tautieši."

Seko A. Neboisas ludziņa „Nodokumentu pie nama durvīm". Šis darbs tika godalgots DVM īslugu sacensībā. Dzejniece Z. Avotiņa sniedz dzeju „Rīts ūdens malā." Rakstā „Operācija Zīle" enerģiskā Austrālijas vanadze F. Rodze - Ķīsele aprakstā savus vērojumus un piedzīvojumus informācijas un propagandas braucienā Austrālijā.

Informācijas darba panākumi lielā mērā saistīti ar darba darītāja personību un iniciātīvu, bet nekādā gadījumā nedrīkstam aizmirst faktu: lai cik aktīvi informācijas darbinieks rīkotos, viņa rokas paliks saistītas, ja vietējā latviešu sabiedrība šos centienus neatbalstīs.

Rakstā „Ciņa par zemes augumiem" plkv. K. Lobe sniedz savas. piezīmes rakstam 1944. g. marta kaujas par augstieni 93,4. Daļu maz pazīstamu faktu un notikumu norisi sniedz V. L. rakstā Bauskas atbrīvošanas ciņas 1919. g.

Mēnešraksta apskata daļā pieminēta autore A. Neboisa, recenzēts Veltas Sniķeres dzeju krājums Nemitas minamais un apskatīts rakstu krājums Lāčplēsis. Tālāk par latviešu jaunatnes svētkiem Amerikā raksta L. Streips un interviju ar E. Rodzi-Ķīseli sniedz A. Vītrups. Nodaļā Mūsu dzīve aprakstīts DV darbs Zviedrijā, DVF delegātu sapulce, Kanadas DV delegātu sapulce un Informācijas darbinieku sanāksme Anglijā. Nobeiguma daļā DV jubilāri, DV visā pasaulē un aizsaulē aizgājušie.

K. Zemdega.

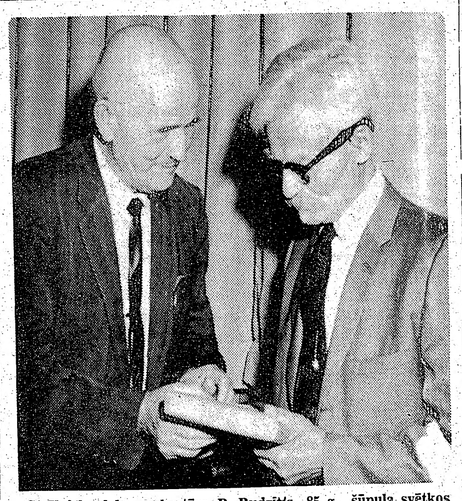

Strēlnieku b-bas sekretārs P. Rudzītis 85 g. šūpuļa svētkos apsveic veco cīņu biedru A. Ezergaili. Foto JAK

MODERNĀ KARA UN AIZSARDZĪBAS PROBLĒMAS

„THE LEGACY OF HIROSHIMA" by Edward Teller with Allen Brown, Doubleday Publishers izdevums, 325 lpp., cena — $ 5.95.

Dr. Edwards Tellers dzimis Ungārijā un savu izglītīgu baudījis Eiropā. Viņš ir arī viens no redzamākiem atomu kodolu fizikas lietpratējiem Sav. Valstīs, kuŗu pavalstniecību tas ieguva 1941. gadā. **Tāpēc viņa autoritātīvie apsvērumi, kas saistās ar šo** bīstamo modernās pasaules problēmu, ir nopietnas ievērības cienīgi. T. nesoļo arī Nobeļa prēmijas laureāta Paulinga pēdās, jo viņš pasvītro: „Bīstamajā situācijā mēs esam izraudzījušies visbīstāmāko no visiem kursiem. Mēs esam izšķirušies neievērot briesmas."

Pamatojoties uz savu milzīgo zināšanu krājumu un pieredzi, ko tam devusi Amerikas kodolu fizikas attīstības vadība, Dr. T. apgaismo vienreizīgos notikumus un lēmumus, kas noveda pie tā, ka Sav. Valstis pazaudējušas savu neapstrīdēto spēku. Viņš to, cita starpā, saista ar Amerikas vainīguma sajūtu Hirošimas dēļ, atomisko nokrišņu baiļu histēriju, kodola fizikas pētījumu noslēpumainību un nepiemērotu izglītību.

Dr. T. pārliecinoši un pētoši apskata mūsu dienu dzīvības un nāves problēmas: nokrišņu pavtertnes, atbruņošanos, krievu 1961. g. kodolieroču pārbaudes u.t.t. Viņš skatās arī nākotnē. Skaidri un īsi pastāsta, kā izkaros karus nākotnē, kā tos var novērst ar gatavību atomu karam, un kā var sasniegt patiesu ilgstošu mieru. Viņš parāda, ka ir iespējams būt optimistam kodolieroču laikmetā.

„Modernā zinātne," viņš kādā vietā saka, „ir radījusi daudzas no tagadējām briesmām, un vēl vairāk briesmu mums būs nākotnē. Tomēr modernā zinātne sola arī mūsu cerību piepildīšanos."

Tā ir visai laikmetīga grāmata. Dr. T. pārliecinoši pierāda, ka Hirošimas mantojums būs pasaules valdība. Tagadne izšķirs, vai šādas valdības pamatos būs liktas komūnisma doktrīnas vai Amerikas brīvības ideāli. Šai grāmatai var būt milzīga ietekme uz brīvības nākotni.

AKL.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU
jūs variet pieteikt arī pa rtālruni. Toronto apgāda numurs ir
EM 8-0792.

ASV VISSLEPENĀKĀS IESTĀDES APRAKSTS

„CIA" — THE INSIDE STORY" by Andrew Tully, William Morrow & Co (Kanadā — George J. McLEOD) izdevums, 276 lpp., cena — $ 5.50.

Pretēji krieviem, amerikāņi necienī lielu slepenību pat izlūkošanas dienestā, jo citādi šī grāmata nebūtu varējusi ieraudzīt dienas gaismu, jo tani atklāti tādi fakti par ASV centrālo izlūkošanas iestādi, kādus Pad. Savienība ne pie kādiem apstākļiem neatklātu par savām izlūkošanas iestādēm. Jādomā tomēr, ka kaut kas, ko šī iestāde uzskata par slēpjamu, tomēr vēl saglabājies no izklāstīšanas. Katrā ziņā grāmata lasītājiem, kas par šādām lietām interesējas, dod pietiekami labu ieskatu šīs visai slepenās iestādes darba paņēmienos.

AKL

DAŽOS VĀRDOS

Holandieši nesen nobeiguši sava pirmā gaŗākā auto ceļa būvi, un jaunais 140 km gaŗais, modernais ceļš Hāgu savieno ar Rietumvācijas auto ceļu tīklu. Par to priecājas ne vien tūristi, jo šim „Eiropas ceļam Nr. 36" ir arī liela saimnieciskā un tautu vienotāja nozīme.

☆

Medību sports Vācijā sakarā ar dārgajām nomājamām medību platībām jau no seniem laikiem bija pieejams tikai ļoti bagātiem ļaudīm. Šī gada pavasarī visam lielajam, tradiciju bagātajam vācu mednieku vairumam izbeigušies vecie 10 gadus gaŗie nomas līgumi. Medību lauku īpašnieki tos līdzšinējiem lietotājiem reti vairs iznomā, tāpēc tiem mednieku gaitas jāizbeidz, jo uz „labākās sabiedrības' sportu kārie, pēckaŗa gados saradušies vācu jaunbagātnieki piedāvā fantastiskas, caurmērā 400 proc. augstākas nomas. Lai iegūtu tik ļoti kārotās medību tiesības, jaunbagātnieki bez iespaidīgās nomas sola un dod arī visādas dāvanas. Ne reti tie pat ciemu baznīcām uzdāvina jaunus zvanus . . .

DAŽĀDAS
ATTĪSTĪŠA
ĀTRA UN PIRMKL
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNIC
Darba laiks no pl. 9—5, ses

Kur pēkšņi izgalsa tavas
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIEŠ A
802 Bathurst ielā,
tel.: LE 3-38
KANADAS DAILAMAT
SALO
LOTU

AUSTRA ŠM
DĀMU FRIZIERSA
737 Bloor St., W., pie Gracc, To

LEĢIONĀRI, UZMA
Piedāvāju sekojošas grāmatas —
„DIE FREIWILLIGEN", ģenerāļa F. St
un „WAFFEN SS IM BILD" .....
Grāmatās daudz fotogrāfiju no lat
licijas bataljoniem un t. t. Daudzas ka
viem latviešu karavira aprakstiem. Šīm
katra karavira bibliotēkā, kā sava veic
chova, Cedelgheima u. c. ir neaizmirsta
nītājiem.
Grāmatas pieprasāmas:
L. GUTBERGS, LIBAUWEG 3-4,
GERMANY.

Motorlaivu un vasarnīcu
zvanīt APDROŠINĀŠANAS S
V. BEBR
PL 9-0266, TORON

Zeltkalis A. K
VALUDE Gatavo un labo visu,
19 Pretoria Ave.
HO 3
PIEPRASIET

ZIGFRĪDS ART PO
ZIGFRĪDS JUR
KERAMIKAS DARBNIC
1425A BLOOR ST., W., TORONT
viena tramvaja pietura rietumo
Piedāvā LATVISKU, MODERNU
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZST
Turpat dabūjami BILŽU

NOSŪTĀM DĀVAN
uz
PADOMJU LATVIJU un C
(PARASTIE NOTEI
PIEPRASIET CE
DV SAINISU N.
123 HURON ST., TORONT
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00

JAUNIZNĀKUŠĀS G
K. Kurbads — SILU SALKA, dzejoļ
Kn. Lesiņš — SMILGAS SAULRIET
Dr. Biskaps — DZIVES VEJOS, a
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS
Žurnāls ZINTIS (angļu valodā) Nr.
Sagatavošanā Nr.
JAUNIZNĀKUŠĀS
V. Dārziņa 200 latviešu tautas dziesm
V. Dārziņa 200 latviešu tautas dziesmu
V. Dārziņa 25 latv. tautas dz. klavier
V. Dārziņa I SONATA .....
Pārlabots un papildināts II iespie
Arvida Žilinska SOLO DZIESMU K
Jēkaba Mediņa Latviešu tautas dziesm
V. Dārziņa PRELUDES & SUITE BE
Pasūtinot apgādā 25%
ALFR. KALNĀJA
719 W. Willow St., Chica

EPERCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

ORTH - LOGAN: Divstāvu atsevišķa
ŗtuves, 2 vannas istabas, moderna ap-
ā cena $ 13.900,-. Iemaksa $ 1.000,-, at-
izdevīgām jaunām obligācijām.

GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
IAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSETĀ.

n roku

UMS BOLTONĀ.

ariņa kun- un audzināšanas ceļā jaunākajai
dus rosīgi paaudzei.
anadžu sa- Savā pārskatā par paveikto
aimnieciš- darbu un no tā izaugušiem uzde-
pigos mēr- vumiem tuvākā nākotnē Vanadžu
daļas vadītāja M. Ķeņģe cita
itījis DVF starpā aicināja sūtņa Zariņa kun-
Vilis Ja- dzi referēt par Ziemsvētku tirdzi-
valdes pr- ņa gadskārtējo akciju, kas ik ga-
Mančestras dus norit viņas vadībā. Nāka-
is Skurbe mais tirdziņš izziņots šā gada 30.
novembrī, 1. un 2. decembrī. An-
ievad ja glijas DVF aprūpes daļas vadi-
nu — Lat- tāja K. Ampermanis deva ieska-
kurā runā- tu par aprūpei sagādāto līdzekļu
atsevišķas stāvokli, to izlietājumu, kā ari
izētu kopu eventuālās problēmas, kādas ro-
edrības ie- das ir līdzekļu sagādē, ir sadalē.
enākumus, Ar interesantu aicinājumu, kam
virza nā- varētu būt arī svarīgas sekas, nā-
rimdas lat- ca Londonas vanadžu priekšniece
usala sikā- Zariņa, kas pēc daudzu kursu
nas dzives un prakses nodaļu veiksmīgas
bām, kas beigšanas ir aicināta un darbojas
ceļu ejot, par vadītāju labklājības nodaļā
am dziļāku britu aizsardzības organizācijā —
antojumā, Civil Defence. Tās darbība ļoti
z no dzim- svarīga jau miera apstākļos, bet
iedzimt bas vēl jo vairāk varētu par tādu
kļūt eventuāla kara gadījumā.
Šai organizācijai ir vairākas no-
daļas, kur pēc kursu beigšanas
enerģiskas latvietes var kļūt par
vadītājām dažādās lokālās noda-
jās. Šī organizācija savā būtībā
oti līdzīga mūsu aizsargiem un
aizsardzēm, kādēļ tā varētu būt
tuva arī vanadzēm. Runātāja lū-
dza pievērst tai nopietnu vērību,
lai ar savu prasmi un darbu vei-
cinātu viesmīlīgās zemes un
savu pavardu aizsardzību, sevišķi
saimnieciskajās un palīdzības no-
daļās.
Plašu daļu aizņēma atsevišķu
vandžu kopu ziņojumi par darbu
nodaļās, kā arī dažādi ierosinā-
jumi. M. Kilītei, kas dodas uz
Kanadu, uzticēja informēt Kana-
das vanadzes par Anglijā veikto
darbu, ielūkoties, kā darbs plā-
nots un veikts Kanadā, lai par to
atkal varētu pastāstīt, atgriežo-
ties Anglijā.
Pēc dažādu nodaļu iespējām
apsvēra nākamo salidojumu ri-
kot pēc 2 gadiem Lidsā, kas ir
viena no vecākām un kuplākām
nodaļām.
Boltonas vanadzes uzņēmīgās
prūces M. Pommeres perso-
nā suminā Vanadžu daļas vadī-
tāja M. Ķeņģe, pasniedzot latvis-
ku kokā grieztu svečturi, stan-
dartu un izšūtu Daugavas vanagu
emblēmu. Sirsnīgā atzinībā vana-
dzes apveltīja vanadžu vadītāju
ar ziediem un inkrustācijas šķīv.
Darba nobeigums izskanēja ar
Daugavas vanagu dziesmu, un
katra šī salidojuma dalībniece
aizbraukdama apzinājās, ka ir
viena no turpat pusotra tūkstoša
līdzīgu vanadžu ar latvisku sirdi
un roku, kas neliedz sava darba
un degsmes visas brīvās pasaules
stūros un paņēma līdz izjūtu
par lieliski izdevušos 10. Anglijas
Daugavas vanadžu salidojumu.

Margarita Ausala

DAŽOS VĀRDOS

Holandieši nesen nobeiguši sa-
va pirmā garākā auto ceļa būvi,
un jaunais 140 km garais, moder-
nais ceļš Hāgu savieno ar Rie-
tumvācijas auto ceļu tīklu. Par
to priecājas ne vien tūristi, jo
šim „Eiropas ceļam Nr. 36" ir ari
liela saimnieciskā un tautu vie-
notāja nozime.

☆

Medību sports Vācijā sakarā
ar dārgajām nomājamām medī-
bu platībām jau no seniem lai-
kiem bija pieejams tikai ļoti ba-
gātiem ļaudīm. Šī gada pavasarī
visam lielajam, tradiciju bagāta-
jam vācu mednieku vairumam iz-
beigušies vecie 10 gadus garie no-
mas līgumi. Medību lauku īpaš-
nieki tos līdzšinējiem lietotājiem
retī vairs iznomā, tāpēc tiem
mednieku gaitas jāizbeidz, jo uz
„labākās sabiedrības' sportu kā-
rie, pēckara gados saradušies vā-
cu jaunbagātnieki piedāvā fan-
tastiskas, caurmērā 400 proc.
augstākas nomas. Lai iegūtu tik
ļoti kārotās medību tiesības,
jaunbagātnieki bez iespaidīgās
nomas sola un dod arī visādas
dāvanas. Ne reti tie pat ciemu
baznīcām uzdāvina jaunus zva-
nus . . .

uļa svētkos
Foto JAK

PENĀKĀS
PRAKSTS
DE STORY"
William Mor-
— George J.
us, 276 lpp.,
5.50.
emerikāņi ne-
pat izlūkoša-
di šī grāmata
audzīt dienas
līti tādi fakti
zlūkošanas ie-
Savienība ne
iem neatklātu
nas iestādēm.
kaut kas, ko ši
slēpjamu, to-
no izklāstīša-
rāmata lasītā-
m lietām inte-
ekami labu ie-
penās iestādes

AKL

LIELĀKĀ LATVIEŠU VASARNĪCA
GLEN ECHO LODGE
pieņem pieteikumus un sniedz informāciju jauku brīvdienu pavadīšanai skaistajos Muskokas ezeros.
Adrese: BOX 910, GRAVENHURST, ONT.
TEL. MURRAY 7-3001.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA. 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecinājis?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

LEĢIONĀRI, UZMANĪBU!
Piedāvāju sekojošas grāmatas —
„DIE FREIWILLIGEN", ģenerāļa F. Steiner'a ..... $ 5.00
un „WAFFEN SS IM BILD" ..... $ 6.00
Grāmatās daudz fotogrāfiju no latviešu leģionāriem, policijas bataljoniem un t. t. Daudzas kauju skices ar objektīviem latviešu karavīra aprakstiem. Šīm grāmatām būtu jābūt katra karavīra bibliotēkā, kā sava veida dokumentiem. Volchova, Cedelgheima u. c. ir neaizmirstamas vietas latviešu cīnītājiem.
Grāmatas pieprasāmas:
L. GUTBERGS, LIBAUWEG 3-4, 894 MEMMINGEN, GERMANY.

Motorlaivu un vasarnīcu apdrošināšanai
zvanīt APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTAM
V. BEBRIM
PL 9-0266, TORONTO.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNICA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
• Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. •

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRĀDUS.
DV SAIŅU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
K. Kurbads — SILU ŠALKA, dzejoļi $2.80
Kn. Lesiņš — SMILGAS SAULRIETĀ dzejoļi $2.80
Dr. Biskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņas $5.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻĀS, noveles $3.20
Žurnāls ZINTIS (angļu valodā) Nr. 5 ..... $0.75
Sagatavošanā Nr. 6 .....
JAUNIZNĀKUŠĀS NOTIS
V. Dārziņa 200 latviešu tautas dziesmas I/II ..... ā $6.00
V. Dārziņa 200 latviešu tautas dziesmas 4. burtn. ..... ā $3.50
V. Dārziņa 25 latv. tautas dz. klavierēm (vieglā apstr.) $1.20
V. Dārziņa I SONATA $2.50
Pārlabots un papildināts II iespiedums.
Arvida Žilinska SOLO DZIESMU KRĀJUMS $4.00
Jēkaba Mediņa Latviešu tautas dziesmu izlase I $2.50
V. Dārziņa PRELUDES & SUITE BREVE (apvien.) $2.50
Pasūtinot apgādā 25% atlaide.
ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., USA.

Penmans
GP 2-5
WARRANTED HIGH GRADE PENMAN'S KNIT-GOODS
APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

VENUS
PUĶU VEIKALS
• Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
• Latviešu keramika.
• Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅS

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

S.&G. TIRE SERVICE
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel.: LE 4 6602.
• Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
• Mēs vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās.
Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garantēts darbs.
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
• Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
• Podu puķes un tropiskos stādus.
• Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.
Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
765 THE QUEENSWAY, TORONTO 18, ONT.
TEL. CL 5-7233.
M. M. Bērtulsoni.

KLĀJ VIESĪBU
GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.
10% atlaide pašreizējiem 10% pasūtinājumiem.
V. KUČĀNS
drēbnieks.
120 Ferrier Ave., Toronto.
HO 1-5891.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KĀTRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS
pašu priekam un dāvanai.
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti ..... $ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti ..... $ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas ..... $ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls ..... $ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls ..... $ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41 ..... $ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42 ..... $ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESĪS — noveles $ 3.60
J. Klīdzējs — JAUNIEŠI — romāns ..... $ 3.80
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns ..... $ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns $ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns ..... $ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns ..... $ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi ..... $ 3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIENI — ar autora zīmējumiem $ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns $ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām. $ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi ..... $ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d. $ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi ..... $ 2.80
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5 - 6451

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ
SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

High Park - Bloor rajonā
IZĪRĒJAMA
viena nemēbelēta istaba ar lielu virtuvi, ledusskapi, garāžu.
Zvanīt RO 9-3081, Toronto.

F. Rosaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES
Little Rīga — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
Bloor - Danforth Real Estate Ltd.
Nekustami īpašumi Toronto un apkārtnē.
E. HENISS, 1007 Bloor St. W. LE 7-2191 Mājās LE 3-4131
A. LAKSTIGALA, 690 Coxwell Av. HO 1-3536
Sevišķi izdeviga obligāciju izkārtošana. Mājās OX 4-6876

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Avenue
LE 6-0143 LE 5-4455
Nekustami īpašumi pilsētā un uz laukiem.

APAVI - APĢĒRBI
V. Adītājs — LE 4-2526
drēbnieku amata meistars. 2218 DUNDAS ST. W.
Augstākās kvalitātes drēbju izvēle. Pirmklasigs darbs.

Peter's Shoes HO 3-7319
— jūsu apavu veikals
243 DANFORTH AVE.
Importēti apavi dāmām, kungiem un bērniem.
Perlona zeķes

DAŽĀDI
Alder's Esso Services HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas. Dažādi auto remonti.

Asphalt Services Ltd. RO 9-4154
702 WESTON RD.
Grīdu — sienu — griestu taišs. ☆ Krāsas — tapetes — tepiķi.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

Drapery Contract Services 789-4455
Latviešu uzņēmums Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, gridsegas, drapērijas. u.c.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļas žāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
• IZĪRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. •
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem.

PĀRSTĀVIS

KONST. KĀRKLIŅŠ -

birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

ERIC KRAUS

10 Eastwood Road, Toronto.

REAL ESTATE BROKER
OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
MEMBER

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī izkārto. NOVĒRTĒŠANA PAR BRĪVU.

DANFORTH - BROADVIEW: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu, ūdens ejļas apkure, moderna virtuve, 4 - daļīga vannas istaba un papildus tualete pagrabā. Skaists dārzs. Izdevīga obligācija. Cena $ 14.000,-.

YONGE - EGLINTON: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens - ejļas apkure, moderna vanna istaba, virtuve. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un mūra garāža. Iemaksa $ 1.500,-.

GERRARD - COXWELL: Patīkams 4 istabu atsevišķs bungalovs. Cena $ 8.300,-.

APBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNĪCAS. DZĪVOKĻU MĀJAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI.

✝

Mūsu laikraksta līdzstrādnieks, rakstnieks

JĀNIS VESELIS

miris 1962. g. 18. maijā Milvokos.

Par viņu sēro

LATVIJAS AMERIKĀ REDAKCIJA UN LĪDZSTRĀDNIEKU SAIME.

✝

RAKSTNIEKS

JĀNIS VESELIS

deleģāts Amerikas latviešu apvienības 11. kongresā pēkšņi miris kongresa laikā Milvokos, 18. maijā.

Par viņu sēro:

Amerikas latviešu apvienības 11. kongress.

MINHAUZENS ATKAL PRECĀS

(Pārnesums no 3. lpp.)

žām. Nekas jau nav tik skaists kā entuziasms uz nacionālisma altāra kopējai lietai.

Režisora iecere vēl pilnībā neattaisnojās, bet arī kļūmes bija nākamo panākumu dēļi, kas skaidri redzami.

Ne vārda gan nevar iebilst par kostīmiem, kuŗos redzēja profesionālu roku pieskārienu un aktieŗu pašaizliedzību. Tik labus tērpus trimdas izrādēs ilgi nebiju redzējis, ja vispār kādreiz. Izteiksmīga un savdabīga bija mūzika, gan monologos, dodot aktieŗiem attiecīgo noskaņu, gan arī dejās. Parūkas, maskas, grimi — viss bija profesionāls darbs. Dekorācijas ar meistara roku bija gleznojis Ernests Ābele. Mēbeles, rekvizīti, daži citi sīkumi līdz Sietlai jāpapildina un jāuzlabo. Arī viena skatuves siena vēl šķita pakaila, tāpat mazāk labi bija padevies guļamistabas ārējais ietērps. Ābele ir meistars, kas savu darbu proť un zina.

Dejas bija vienkāršotas, padevās labi un Lejn.eces pūles atalgojās.

Visbeidzot apstāšos tikai pie 6 aktieŗiem, kas savās lomās izsnesa galveno izrādes smagumu.

Ansis Tipāns parādīja savas spējas pārliecinoši. Salīdzinot ar Stokholmu, viņš kā aktieris līkās vēl audzis savā varēšanā. Tipāns bieži redzams diezgan liezās lomās Holivudas vietējos televīzijas raidījumos. Ikdienā viņš māca drāmas klasi ģimnazijā un iestudē skolnieku uzvedumus. Viņa Minhauzens bija vairāk jūsmīgs, vairāk sentimentāls un lirisks, varāk emocionāls kā parasti, bet reizē arī dzīvs, saprotams un tuvs. Labs sniegums.

Ar Ilgu Jankovsku latviešu profesionālā skatuve iegūtu aktrisi. Viņas spēle vairs neatgādina amatieres sniegumu. Skatuvīgi iznesīga un sievišķīgi pievilcīga Jakobīnes lomā, tīrām kustībām. Viņas balss nianses ir pietiekami krāsainas, lai reģistrētu psiholoģiskus pagriezienus situāciju spēlē un akcentētu zemtekstu. Ar tikko jaušamām kustībām Jankovska reaģē uz pretspēlētāja tekstu, kas jau ir skatuviska varēšana.

Otrs, manuprāt, varbūtējs ieguvums profesionālai skatuvei ir Ādolfs Ābele. Viņš vienmēr apliecina raksturlomas tēlotāja dotības un ir centīgs un apzinīgs visu, pat vissīkāko detaļu izstrādāšanā. Ābeles augļotājs Uksens bija viscauri izturēts un pārliecinošs tips.

Olafs Stumbrs kņaza Nariškina lomā bija ārēji nevainojams. Iekšēji viņš mazliet svārstījās starp lielīgu un robustu krievu galmenieku un tai pašā reizē tīri lādzīgu krievu dvēseli, kas pārliecināja, bet mazliet pamazināja tēla viengabalainību. Visumā, mazliet pastiprinot robustustrāvu un liškīgumu — Stumbra sniegums vēl uzlabotos.

Aleksandrs Lielausis ar savu Jukuma tēlu publikā guva jūtamu atsaucību un biežus aplausus. Loma ir pateicīga. Gribētos tikai piebilst, ka mazāk šarža un vairāk nemākslotas komikas Lielauša tēlojumu padarītu izcilu.

Grūtākā loma, manuprāt, šai lugā ir Irmei. Viņa it kā pieder divām vidēm, latviskai un pils pasaulei, ir akceptēta no grūtībās nonākušās Jakobīnes un tomēr aristokrātos neiekļaujas. Labsirdībā Lejniece bija laba, masku ballē šarmanta, valdonīgās situācijās drusku pamāiga, bet visumā atkal godam nospēlēta loma.

Bija vēl rinda citu lomu, labas maskas un izstrādātas situācijas. Par tām lai raksta dziesmu svētkos.

Noslēgumā gribas sacīt, ka Sietlā daudzmaz laikus iekārtojot skatuvi, rūpīgi izmēģinot visas iespējas gaismas efektos un uzlabojot jau minētos iebildumus, tautiešus gaida goda pilna losandželosiešu teātŗa reprezentācija. Parasto ansambļu varējumus, gan šeit, gan arī citur redzētos, Lapenieka trupas iestudējums jūtami atstāja aiz sevis. Mēraukla, kas šeit pielikta, ir diezgan stingra, jo prātā turēts rietumu krasta latviešu skatītājs, kas uz svētkiem būs braucis simtiem un pat tūkstošiem jūdžu. Viņam būs tiesības prasīt, lai Minhauzena precību izrādi tas sev aiznestu līdzi kā gaišu smaidu plašajos Amerikas un Kanadas rietumos, kur laba latviešu teātŗa izrāde ir kā gara oāze tuksnesī. Un tā tas Sietlā būs ar mūsu Minhauzenu, viņam atkal precoties. Elmārs Caune.

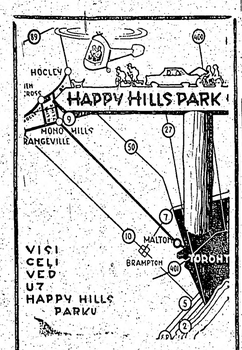

NEDĒĻAS NOGALES

ģimenēm, organizētiem izbraukumiem un nometņošanai skaistā kalnainā apvidū.

32 jūdzes no Toronto (Metro) robežas.

Zvanīt informācijai LE 4-0563.

S. VASARĀJS.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJIET

1-ās un 2-ās

OBLIGĀCIJAS

Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.

Nesaistoša informācija, ME 3-8305. Toronto.

V. LIEPIŅŠ.

PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

IGAUŅU VĪRU KOŖU DIENA

Montreālā 26. maijā notiek Ziemeļamerikas igauņu apvienoto vīru koŗu koncerts. Igauņu koŗi ieradīsies no Ņujorkas, Ņudžersijas, Konektikatas, Toronto u. c. Šis būs pēc kārtas sestais apvienoto koŗu koncerts. Tādi notiek ik pēc diviem gadiem.

ERNAS OŠIŅAS - BĒRZIŅAS BALETA STUDIJAS AUDZĒKŅU VAKARS

š. g. 26. maijā, plkst. 7.30, Bloor - Collegiate auditorijā.

Ieejas kartes vēl dabūjamas pusstundu pirms izrādes sākuma

KANADAS ZIŅAS

LONDONA, ONT.

● Londonas vanadzes bija pulcējušās savā kārtējā sanāksmē, kuŗā atskatījās uz ziemas sezonas veikto darbu. Pirms vasaras sezonas iestāšanās vanadzes aktīvi piedalīsies DV tradicionālā Maija ballē, kuŗa notiks 2. jūnijā Crumlina Sporta kluba telpās. Pēc pag. gada parauga vanadzes gatavo jautrus priekšnesumus un arī rūpēsies par atspirdzinājumu galdu.

Savās sanāksmēs vanadzes ietilpina arī referātus no dažādām vispārizglītojošām nozarēm. Nākamo referātu par jaunākiem atradumiem zobārstniecībā lasīs vanadze Dr. V. Ģiptere. Londonas vanadzes ievedušas tradīciju, noturēt sanāksmes pēc kārtas ik vanadzes mājās, tā rodot zināmu tuvības izjūtu un dodot katrai vanadzei iespēju būt apmēram reizi gadā viesmīlīgai namamātei.

Noslēdzot ziemas sezonu, vanadzes pakavējās daudzās kopīgās dziesmās un nolēma kopīgi ar ģimenes locekļiem izbraukt augustā uz Stratfordas teātŗa festivālu noskatīties kādu no Šekspīra lugām. E.K.B.

GAIDA UNDENA AIZIEŠANU

Zviedrijā aizvien noteiktāk runā par ārlietu ministra Undena gaidāmo atkāpšanos. Nesen viņam izdarīja acu operāciju, pie kam ārsti paskaidrojuši, ka viņš varēšot atgriezties darbā ne ātrāk kā rudenī. Ārlietu ministra pienākumus tagad izpilda ministru prezidents Erlanders. Opozīcijas partijas jau sen prasīja Undena aiziešanu. Izteiktas domas, ka viņa pašreizējā slimība varētu būt par iemeslu viņa aiziešanai „bez sāpēm".

Undens mums ir palicis bēdīgā atmiņā, jo viņš bija atbildīgs par latviešu karavīru izdošanu krievi 1946. g. Z.

LAOSAS JAUTĀJUMS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

jas nolūkā. „Ar to," saka Ķ nas komūnisti, „apdraudēta ne tikai kā Laosa, bet arī visas tās kaimiņvalstis."

Šī gada 22. maijā uz Laosas saspīlējuma rēķina rampas gaismā mēģināja nokļūt vēlēšanu kampaņā aizņemtais ministru prezidents Difenbēkers. Gan ar visai šaubīgiem rezultātiem. Ministru prezidents savā runā Toronto apgalvoja, ka Kanada uz Taizemi savus karavīrus nesūtīs. Pirmkārt, Kanadai to neviens nav prasījis darīt. Otrkārt, Kanada nesastāv Dienvidaustrumāzijas aizsardzības - organizācijā. Diezgan dīvains drošības vārstulis Kanadas ārpolitikā . . .

P. BANDERA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Sav. Valst.s nelaikis ierodas 1950. gadā Filadelfijā, kur noorganizē un dirigē vīru koŗi. 1952. g. viņš pārnāk uz dzīvi Detroitā. Tur atkal organizē latviešu jauktu koŗi kuŗa diriģents un dvē.ele aizgājējs ir līdz viņa aiziešanai aizsaules dārzos. Komponējis vairākus darbus pūšamiem instrumentiem un koŗim.

Ar Detroitas latviešu koŗi piedalās Milvoku un Čikagas dziesmu svētkos kā virsdiriģents. Sākuma gados Detroitā aktīvi pedalās Daugavas Vanagu, Sv. Pāvila draudzes un LAD dzīvē.

Apklusušo dziesminieku no apbedīšanas nama un kapsētā izvadīja Sv. Pāvila draudzes māc. V. Līventāls. Viņa lolojums — Detroitas latviešu koris no sava diriģenta kapsētā atvadījās ar Abta Augšā aiz zvaigznēm diriģenta Roberta Zuikas vadībā. Atvadoties ziedus nolika: no koŗa — Ed. Zariņš, sen., Sv. Pāvila draudzes pr-ks R. Junkulis, draudzes dāmu komitejas pr-ce D. Medne, LAD pr-ks S. Rudzītis, DV apv. pr-ks V. Lenšs; no veciem strēlniekiem — Ed. Balodis, Studenšu korporāciju kopas — O. De Lee, DV drāmatiskās kopas — M. Upīte, Korporāciju kopas — O. Deksnis, no kollēgām — E. Aldone. Kā pēdējais atvadvārdus teica un ziedus nolika kollēga - diriģents R. Zuika, nesot ardievas arī no prof. A. Ābeles un dir. A. Kalnāja.

Par zaudēto ģimenes galvu sēro kundze ar meitu un dziesmu un mūzikas draugi tuvumā un tālumā. P. Z.

PIEAUG R-EIROPAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ir lielāks nekā komūnistu blokam, militāri Rietumeiropa vēl nav iemācījusies ne rāpot, un bez Sav. Valstu palīdzības tai, vismaz tuvākos gados, nav nekādu ceribu pastāvēt.

Tādēļ arī prezidents Kenedijs deklarēja, ka drošākā Rietumeiropas aizsardzība slēpjas gadiem ilgi būvētā un veidotā Ziemeļeiropas organizācijā, kuŗā sastāv ne tikai kā daļa brīvo Eiropas valstu, bet arī Sav. Valstis un Kanada no Ziemeļamerikas. Prezidents Kenedijs izteicās, ka būtu ļoti nožēlojami, ja Eiropa tiktu atšķelta no Ziemeļamerikas, jo —„es domāju, ka okeaniem jāvieno un nevis jāskalda. Savstarpēja atkarība ir par daudz skaidra, lai kaut kas tāds varētu notikt," sacīja prezidents, „un tā ir mana pārliecība, ka tas nenotiks."

Andris Grauditš.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKAGA

● Jaunatnes svētku laikā rakstniekiem un žurnālistiem draudzības sanāksme notiks 3. jūlijā, pl. 7.30 vakarā Čikagas latviešu namā, 4146 N. Elston Ave. Programmā informālas pārrunas un kopīgs azaids. Čikagas un Milvoku preses kopā aicina uz šo sanāksmi katru rakstnieku un žurnālistu, kuŗš svētku laikā būs Čikagā.

● Jaunatnes svētku laikā notiks arī latviešu inženieŗu un tehniķu kongress, kas ilgs 2 dienas. Kongress sāksies 30. jūnijā. Tuvāka informācija sekos.

● Filmai Mana Latvija pēdējos mēnešos ir bijuši izcilus panākumi. Pēc Čikagas pretkomūnistiskā darbinieka T. Zieriņa ziņām inž. Jekstes filma izgatavota ne mazāk kā 3.500 eksemplāros. Sav. valstu informācijas aģentūra saka, ka tas viens no lielākiem skaitļiem, jo nākamā populārā filma šinī nozarē — Operation Abolition izgatavota 1.000 eksemplāros. R.S.

GRAND RAPIDI, MIČ.

● Šestdien, 2. jūnijā, Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudze aicina pie sevis ciemos Immanuela draudzes mācītāju, draudzes padomi un dāmu komiteju, lai pateiktos amerikāņu draudzei par lielo viesmīlību telpu ziņā, kuŗas pretimnākšanu latviešu draudze izmantoja vairāk kā 10 gadus.

● 13. maijā Ģimenes dienu svinēja latviešu ev. - lut. Vienības draudze, kuŗu ievadīja ar dievkalpojumu, spredīķi sakot māc. J. Lazdam. Pie baznīcas ieejas draudzes jaunieši ikvienu apveltīja maijpulkstenīšu ziediem. Ģimenes dienas aktu baznīcas apakšējās telpās atklāja draudzes prks. K. Krūmiņš, bet referātu lasīja skolot. E. Brūna, skolot. Z. Lapsiņa savukārt skandēja draudzes priekšnieka sacerētu dzeju un bērni sniedza rindu dažādu priekšnesumu.

● Grand Rapidos šinī vasarā vidējās mācību iestādes beidz lielāks skaits latviešu jauniešu, no kuŗiem gandrīz visi nodomājuši turpināt izglītību kolledžās vai universitātēs. Centrālā vidusskolā starp nobeidzējiem ir: Ventis Ariņš, Ilze Riekstiņa, Lija Celmiņa, Ilze Avots, Aldis Lapiņš, Mirdza Lapiņa un Guntis Gothards. Dienvidu vidusskolā: Pēteris Valts, Ieva Auziņa un Silvija Klovāne. Krestona vidusskolā: Valdis Tālbergs, Otavas vidusskolā: Ilze Jurģis; Radžera vidusskolā: Māra Grva. Daži no skolu beidzējiem saņēmuši arī stipendijas. V. Z.

ROCESTRA, N. Y.

● Daugavas Vanagu Ročestras apvienības rīkoto Kurzemes kapitulācijas atceres sarīkojumu atklāja apvienības priekšnieks K. Serdans. Pēc K. Serdana uzrunas un kritušo varoņu godināšanas atceres dalībnieki vienojās latvju tautas lūgšanā. Pēc tam sekoja filmas Mana Latvija izrādes divi seansi. Seansu starplaikā par Kurzemes kapitulāciju raksturīgi un izsmejoši stāstīja J. Karlsons. Apmeklētāju skaits bija ļoti kupls.

● DV apvienības valdē šogad ievēlētas un darbojas sekojošas personas: pr-ks — K. Serdans, pr-ka vietnieks un aprūpes daļas vaditājs — J. Karlsons, sab. - kult. daļas vaditājs — A. Karlsons, kasieris — J. Reicis, sekretārs un inform. -propagandas daļas vad. — R. Pavasars; vanadžu priekšniece ir N. Krēsliņa. Apvienības adrese: 991 Exchange Street, Rochester 8, N.Y.

Apvienībai š .g. 27. aprilī piepildījās 10 darba gadi, bet 10 gadu darba atceres sarīkojums paredzēts š. g. 6. oktobrī.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

27. maijā, plkst. 3.00 p. p. Svētdienas skolas noslēguma dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St. Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

27. maijā dievkalpojums nenotiks.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. maijā, plkst. 8 vakarā Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Rauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas Latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 1.30, Kristus debesbraukšanas dienas piemiņas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Dievkalpojumu kuplinās Erika Beitāne ar solo dziesmām.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

3. jūnijā, plkst. 2 p. p., dievkalpojums.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

27. maijā, plkst. 5. p. p. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma jaunatnes grupas stunda baznīcā.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 3 p. p., Kitsilano baznīcā, dievkalpojums.

Niagarā

3. jūnijā, plkst. 2 p. p., dievkalpojums. māc. J. Rauliņš.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voltkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU. 9-3224.

26. maijā, plkst. 8.00 vakarā, iesvētību bikts dievkalpojums.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 1.30 p. p. Trinity Memorial baznīcā iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās brīvm. L. Karlsone; ērģeļu pavadījumi — Edīte Timermane - Ozola.

3. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola (noslēgums).

10. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. Vasarsvētku dievkalpojums. Vadīs draudzes pērminderis R. Goba.

17. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

27. maijā, plkst. 2 p. p. jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu. Solo: Z. Tilga, soprāns, V. Raminš, vijole.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 Bloor St. W. Tel.: RO 2-8255.

10 AKRI UN STRAUTS.

$ 900,- iemaksa 10 akriem zemes gleznainajos Kaledonijas kalnos. Upīte, lieli lapu koki. Skaista vieta vasarnīcai vai farmas mājai vecumdienās. Pilna prasītā cena $ 3.500,-. Atlikums — viena obligācija uz 10 gadiem.

VASARNĪCAS APBŪVES GABALS

$ 950,- pilna cena vasarnīcas gruntsgabalam pie Simcoe ezera (Miami Beach) — tuvu Kesvikai.

VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ

Tel. darbā: RO 2-8255. Tel. mājā: RO 2-7188.

P.S. Sekojiet mūsu sludinājumiem Toronto dienas laikrakstos.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos.

Māju pārdodot, garantējam ātrus rezultātus.